

Iisalmen kaupungin
TALOUSARVIO
vuodelle 2013 sekä
taloussuunnitelma vuosille
2014 - 2015

Soinlahden teollisuusalueen kehittäminen on yksi tulevien vuosien kärkihankkeita

Kaupunginvaltuusto 17.12.2012 § 140

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2013 talousarvio on ylijäämäinen palvelubudjetti. Vuosien sitkeä ja määrätietoinen työ talouden tasapainottamiseksi saa hyvää jatkoa. Hallintokunnat pysyivät keväällä annetussa raamitavoitteessa erittäin hyvin, joten tiukka taloudenpito on omaksuttu kaupungin organisaatiossa kiittävästi. Talousarvion tasapainotusvaiheessa jouduttiin osoittamaan lisäresursseja SOTE –palveluihin, täysin perustellusta syystä. Nyt myös niiden palvelujen rahoitus on turvattu.

Talousarvioehdotus on palvelut hyvin säilyttävä ja tietyiltä osin jopa palveluja kehittävä budjetti. Lapset ja lapsiperheet sekä nuoret ovat erityispanostuksen kohteena. Iisalmi –lisän maksatuksen laajentaminen ja lisäsatsaukset nuorten kesätyöllistämiseen sekä määrärahavaraus nuorten konserttitoiminnan järjestämiseen ovat tästä hyvä esimerkki.

Kiinteistöveroä korotetaan asumisen osalta siten, että sen taso on ensi vuonna 0,55 %. Tämä on varsin vertailukelpoinen koko maakunnassa ja myöskin Ylä-Savossa. Samalla tasolla on useampi seutumme kunta, osa jopa korkeammallakin. Näin ollen kiinteistöveron korotus ei ole kohtuuton varsinkin, kun silläkin turvataan hyvät peruspalvelut kaikille kaupunkilaisille.

Investointitaso säilyy korkeana. Se on sekä negatiivinen että positiivinen asia. Negatiivinen näkökulma tulee poistotason nousemisesta ja positiivinen taas siitä, että investoinneilla luodaan uutta elinvoimaa ja pidetään yllä hyvää työllisyyttä. Ainakin ensi ja suunnitteluvuosina investointitaso aiotaan pitää suhteellisen korkealla tasolla, mutta sen jälkeen on hengen vedon paikka.

Kaiken kaikkiaan ensi vuoden budjettiehdotus vahvistaa selkeästi Iisalmea Ylä-Savon vahvana peruskuntana ja seutukaupunkina. Sen kehitysnäkymä on hyvä ja sitä tukee myöskin kuluvalta vuodelta tehtävä hyvä tilinpäätös. Näin ollen Iisalmi ja Iisalmelaiset voivat katsoa luottavaisin mielin eteenpäin.

Omalta kohdaltani budjetin valmistelu ja ehdotus ovat työurani viimeiset. Laitan kirjan kannet kiinni tyytyväisin mielin ja jätän kaupungin tulevaisuuden luottavaisesti uusiin käsiin niin viranhaltijoiden kuin luottamushenkilöidenkin osalta.

Martti Harju
kaupunginjohtaja

Sisällysluettelo

Yleisperustelut

Vuoden 2013 talousarvion yleisperustelut	6
Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015	33
liite 1: Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet	
liite 2: Poistosuunnitelma	
liite 3: Hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta	

Käyttötalousosa	sivu
Keskusvaalilautakunta	49
Vaalit	49
Tarkastuslautakunta	50
Tilintarkastus	50
Kaupunginhallitus	52
Yleishallinto	52
Sosiaali- ja terveydenhuolto	57
Henkilöstötoimi	60
Työllisyydenhoito	63
Lomatoimi	65
Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta	68
Ylä-Savon maaseutupalvelut	68
Koulutuslautakunta	71
Lasten päivähoito ja esiopetus	73
Perusopetus	77
Lukiokoulutus	81
Ruoka- ja siivouspalvelut	85
Kulttuurilautakunta	88
Kansalaisopisto	90
Kirjastopalvelut	93
Kulttuuripalvelut	96
Musiikinopetus	100
Vapaa-aikalautakunta	103
Vapaa-aikatoimi	105
Uimahalli	110
Tekninen lautakunta	113
Hallintopalvelu	114
Kaupunkirakenne	116
Tilapalvelu	121
Rakennuslautakunta	124
Rakennusvalvonta	124

Investointiosa

Iisalmen kaupungin investoinnit	128
Investointien perustelut	134

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma	146
Tuloslaskelman perustelut	147
Tuloslaskelman ts 2014 – 2015 perustelut	155

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma	160
Rahoituslaskelman perustelut	161
Rahoituslaskelman ts 2014 – 2015 perustelut	165

LIITTEET

Iisalmen Vesi -liikelaitos

YLEISPERUSTELUT

VUODEN 2013 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1. Yleinen taloudellinen tilanne

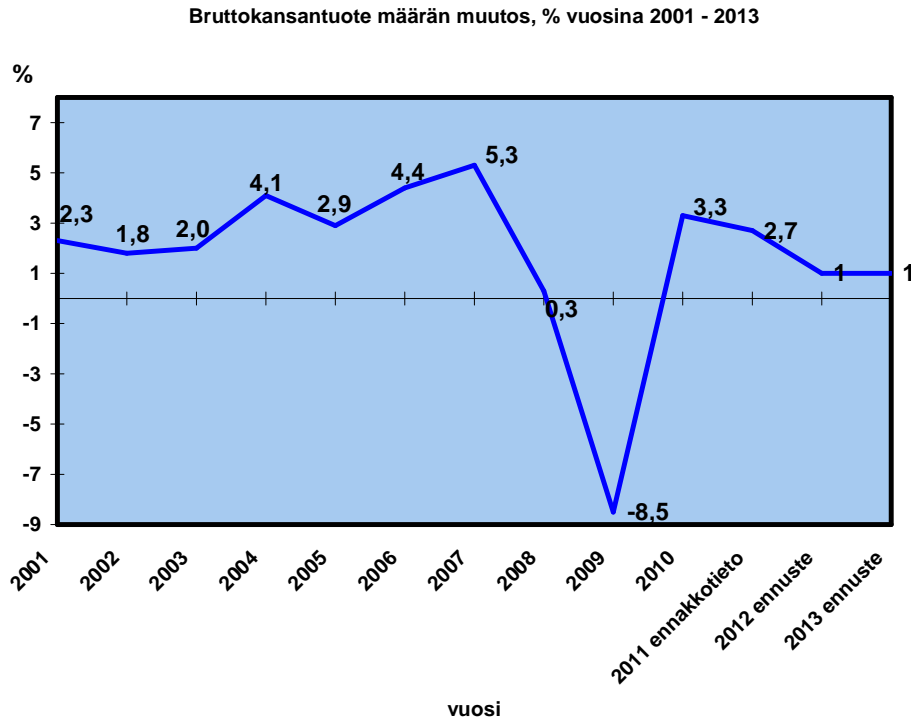
Suomen kansantalous on kuluvana vuonna hiipunut kohti taantumaa. Viennin väheneminen, investointien alamäki ja yksityisen kulutuksen kasvun hidastuminen ovat vaikuttaneet siihen, että kansantuotteen kasvu jää vuositasolla mitattuna prosenttiin tuntuun. Myös ensi vuodelle povataan yleisesti varsin vaatimatonta kasvua. Vuoden 2008 tuotannon taso saavutettaneen näillä näkymin vasta vuonna 2014. Taloustilanteen heikkeneminen Suomessa on johtunut pääasiassa Euroopan velkakriisistä ja sen seurausvaikutusten heijastumisesta talouteemme. Eurokriisin hoitaminen on keskeisessä asemassa taloudenkehityksen kääntämisessä kohti suotuisaa taloudellista kehitystä myös Suomessa.

Viime aikoina laadituissa kokonaistaloudellisista kehitystä koskevista ennusteista on esitetty jossain määrin toisistaan poikkeavia näkemyksiä Suomen kansantalouden kehityksestä. Taloudellisen kasvun on kuitenkin yleisesti ennustettu hidastuvan viime keväänä laadittuihin arvioihin verrattuna. Talouden ajautuminen taantumaa näyttääkin todennäköiseltä. Taloudellisen toimintaympäristön kehityksen ohella kansantaloutemme tulevaan kehitykseen vaikuttavat eurokriisin hoitamisen ohella Suomen omien talouspoliittisten toimenpiteitten onnistuminen. Valtiovarainministeriön arvio lähivuosien kokonaistuotannon määrän keskimääräisestä vuotuisesta kasvusta tälle ja ensi vuodelle on prosenttiin luokkaa. Edessä on pitkä hitaan kasvun aika, mikä ilmenee kuntataloudessa muun muassa verotulojen aiempaa vaatimattomampana kasvuna. Alla olevat kokonaistaloudellista kehitystä koskevat luvut perustuvat valtiovarainministeriön syyskuussa julkiasemaan taloudelliseen katsaukseen.

Vuonna 2012 kuluttajahintaindeksin arvioidaan kohoavan vuositasolla keskimäärin noin 2,5 prosenttia. Inflaation kiihtyminen keväällä 2011 johti siihen, että Euroopan Keskuspankki nosti korkotasoa. Suomessa arvonlisäveron korottaminen yhdellä prosenttiyksiköllä osana veropoliittisia toimenpiteitä kohottaa vuonna 2013 osaltaan kuluttajahintoja vuositasolla noin 0,6-0,7 prosenttiyksikköä. Kuluttajahintojen nousuvauhdin arvioidaan kuitenkin lievästi hidastuvan vuonna 2013 ja inflaatio jäänee alle 2,5 prosentin.

Valtiovarainministeriö on arvioinut katsauksessaan palkansaajien yleisen ansiotasoindexin kohoavan tänä vuonna 3,5 %. Raamisopimuksen mukaiset palkkatarkistukset merkitsevät sitä, että ansiotason kohoaminen on vuonna 2013 hitaampaa kuin tänä vuonna. Valtiovarainministeriö ennustaa yleisen ansiotasoindexin nousevan ensi vuonna 2,6 %.

Työllisyystilanne heikkeni vielä vuonna 2010, mutta odotettua vähemmän. Keskimääräinen työttömyysaste aleni vuonna 2011 edellisen vuoden tasosta puolisen prosenttiyksikköä. Vuonna 2012 työttömyysasteen arvioidaan olevan keskimäärin 7,6 %, mikä merkitsee, että työttömänä on tänä vuonna keskimäärin noin kaksisataatuhatta henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä pysynee kuitenkin suurena. Työllisyys pysynee tänä vuonna 2012 viime vuoden tasolla ja työllisyysaste kohoaa jonkin verran työvoiman tarjonnan vähetessä. Työvoiman kysyntä kasvaa tänä ja ensi vuonna kuitenkin vain niukasti, jos kokonaistuotannon kasvu pysyy valtiovarainministeriön ennustamissa melko vaatimattomissa kasvuluvuissa. Keskimääräiseksi työttömyysasteeksi vuonna 2013 valtiovarainministeriö arvioi 8,1 %.

Lähde: Tilastokeskus, OECD, Valtiovarainministeriö

2. Kuntatalous vuosina 2012–2013

Kunta-alalla saavutettiin viime vuoden syksyllä neuvottelutulos virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2012–2013. Niin sanottu raamisopimus tuli voimaan vuoden 2012 tammikuun alusta. Sopimus on voimassa 26 kuukautta ja sopimuskausi päättyy 28.2.2014. Koko sopimuskauden kustannusvaikutus on lähes 4,5 % kaikilla sopimusaloilla. Jatkossakin kuntatalouden palkanmaksuvara riippuu lähinnä yleisen talouskehityksen siivittämästä kuntien omien verotulojen kasvusta. Kunta-alan ansiotasoindeksi arvioidaan kohoavan tänä vuonna 3,2 %. Tämä sisältää viime vuodelta siirtyvän palkkaperinnön ja kuluvan vuoden sopimuskorotukset sekä liukuma-arvion. Kunta-alan palkkasumma kasvaa hieman enemmän. Vuonna 2013 kunta-alan ansiotasoindeksi kohoaa 2,3 %. Kuntien ja kuntayhtymien palkkasumman kasvu vuonna 2013 jäänee ansiotason muutoksen tasolle.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksujen perusteet vuodelle 2012 vahvistettiin viime vuoden lopulla. Valtiontalouden kehyspäätöksessä vuosille 2013–2016 annettiin oletusarvot maksujen suuruudelle kyseisinä vuosina. Viime vuosien päätöksissä yleinen piirre arvioidussa maksujen kehityksessä on ollut, etteivät maksujen tasot juurikaan muuttuisi tarkasteluajanjaksona. Kuntatyönantajan keskimääräinen sosiaalivakuutusmaksujen taso suhteessa palkkasummaan näyttäisi säilyvän tulevilla kehyskaudella keskimäärin noin 30 prosentissa.

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on tänä vuonna 2,12 % maksun perusteena olevasta palkasta. Peruspalvelubudjetin laskelmien taustaoletuksena on, että maksun suuruus alenee ensi vuonna 2013 tämänvuotisesta tasosta.

Kuntatyönantajan työttömyysvakuutusmaksu on vuonna 2012 palkkasumman ensimmäiseen 1 936 500 euroon asti 0,80 % palkkasummasta ja sen ylittävältä osalta 3,2 %. Työttömyysvakuutusmaksun arvioidaan kohoavan vuonna 2013 vain hieman eli keskimäärin noin 0,01 prosenttiyksikköä.

Kuntatyönantajan keskimääräinen KuEL-maksu on ollut vuosina 2010–2012 samansuuruinen eli noin 23,6 % suhteessa KuEL-palkkasummaan. Jäsentyhteisöjen todellinen työnantajamaksu poikkeaa yleensä keskimääräisestä maksusta. Tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon mukaan työnantajan keskimääräinen maksu -pysyisi edelleen lähivuosina ennallaan ja olisi siten edellä todettu prosenttiluku vuosina 2013–2014. Opettajien keskimääräinen VaEL-maksu alenee tämän vuoden 19,8 prosentista ensi vuonna 0,2 prosenttiyksikköä ja on siten 19,6 vuonna 2013. Samansuuntainen aleneva kehitys on odotettavissa aina vuoteen 2016 asti.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2010-2013, mrd. €

	2010	2011*	2012**	2013**
Toimintatulot	10,90	11,21	11,71	12,13
Toimintamenot	-33,85	-35,48	-37,04	-38,39
Toimintakate	-22,95	-24,27	-25,33	-26,26
Verotulot	18,35	19,07	19,43	20,20
Valtionosuudet	7,43	7,66	8,11	8,22
Rahoituserät, netto	0,19	0,08	0,18	0,18
Vuosikate	3,02	2,54	2,39	2,34
Poistot	-2,15	-2,23	-2,33	-2,80 ¹⁾
Satunnaiset erät, netto	1,06 ²⁾	0,13	0,17	0,17
Tilikauden tulos	1,93 ²⁾	0,44	0,23	-0,29
muutos-% :				
Toimintatulot	8,2	2,8	4,5	3,6
Toimintamenot	4,2	4,8	4,4	3,6
Verotulot	4,2	3,9	1,9	4,0
Valtionosuudet	7,5	3,1	5,9	1,4

1) Vuoden 2013 poistotasoon on arvioitu poistojen yleisohjeen muutoksesta johtuva korotus (n. 350 milj. €)

2) Sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma vuosina 2010-2013, mrd. €

	2010	2011*	2012**	2013**
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3,02	2,54	2,39	2,34
Satunnaiset erät, netto	1,06 ¹⁾	0,13	0,17	0,17
Tulorahoituksen korjauserät	-1,38 ¹⁾	-0,46	-0,45	-0,45
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5,69 ¹⁾	-4,31	-4,30	-4,30
Rahoitusosuudet investointeihin	0,26	0,25	0,20	0,20
Omaisuuksien myyntitulot	2,41 ¹⁾	0,74	0,80	0,80
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,32	-1,11	-1,19	-1,24
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset	-1,17 ¹⁾	-0,13	-0,10	-0,10
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3,21 ¹⁾	2,03	2,60	2,65
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1,28	-1,43	-1,45	-1,45
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,05	0,04	0,00	0,00
Muut muutokset	0,05	0,37	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,54	-0,23	-0,14	-0,14
Rahavarat 31.12.	4,76	4,53	4,39	4,25
Lainakanta 31.12.	11,67	12,29	13,44	14,64

¹⁾ Luvut sisältävät HSY:n perustamiseen liittyviä eria, joiden vaikutus koko kuntatalouden rahoitusasemaan on neutraali.

3. Verotus

Kuntien verotulot 2012 – 2013

Vuonna 2011 kuntien verotilitykset kasvoivat keskimäärin neljä prosenttia. Kuntien tuloveron tilitykset kohosivat paria edellistä vuotta nopeammin eli kolmisen prosenttia. Yhteisöveron tilitykset lisääntyivät erityisen ripeästi, lähes 20 %. Kiinteistöveron tilitykset lisääntyivät parisen prosenttia. Tilityksiä kertyi viime vuonna hieman yli 19 miljardia euroa. Alla oleva tarkastelu perustuu Kuntaliiton veroennustekehikon lukuihin, jotka on päivitetty elokuun lopulla.

Vuonna 2012 kunnallisveron tilityksiä lisäävät lähinnä ansiotulojen lähes 4 prosentin arvioitu kasvu. Myös kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi tälle vuodelle 0,09 prosenttiyksikköä ja on 19,25. Tilityksiä pienentävät osaltaan kunnallisverotuksen vähennyksiin tehdyt muutokset, joista merkittävimmät ovat perusvähennyksen ja työtulovähennyksen muutokset. Tuloista tehtävät vähennykset kasvavat tänä vuonna yli seitsemän prosenttia. Työtulovähennyksen korotus vähentää myös kuntien tuloveron tuottoa tänä vuonna. Valtion vuoden 2012 talousarviossa ehdotettiin kuntien tuloverotukseen tehtävistä veroperustemuutoksista, joiden arvioitiin vähentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä (nettomääräisesti) 263 miljoonaa euroa. Menetykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta valtionosuuksia lisäämällä. Tänä vuonna kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan kokonaisuudessaan keskimäärin 3,8 %.

Vuonna 2013 ansiotulojen kasvuvauhti hieman hidastuu ja on arvion mukaan 3,4%. Kehysriihessä päätettiin luopua väliaikaisesti vuosina 2013–2014 ansiotuloverotuksen indeksitarkistuksista. Kunnallisverotuksessa ansiotuloista tehtävien vähennyksien arvioidaan lisääntyvän noina vuosina vain vähän eli parisen prosenttia. Myös kunnallisverosta tehtävät vähennykset pysyvät suurin piirtein vuoden 2012 nimellisellä tasolla. Indeksien jäädytys kasvattaa osaltaan myös kunnallisveron tuottoa. Kunnallisveroa tilitettäneen ensi vuonna 17,5 miljardia euroa eli 4,2 % tänä vuonna kertyviä tilityksiä enemmän. Työllisyystilanteen mahdollinen heikkeneminen ennustettua enemmän pienentäisi kuitenkin varsin optimistista arviota ensi vuoden tilitysten kasvusta.

Talousoikeuden paraneminen parina viime vuonna heijastui myös yhteisöveron tuottoon. Yhteisövero supistui vuonna 2009 merkittävästi, mutta vuoden 2010 kehitys palautti tuoton lähes notkahdusta edeltäneelle tasolle. Kasvu jatkui voimakkaana myös viime vuonna. Kuntaryhmän osuutta yhteisöverosta korotettiin väliaikaisesti kymmenellä prosenttiyksiköllä vuosiksi 2009–2011. Hallitusohjelmassa päätettiin, että kuntien yhteisöveron jako-osuutta jatketaan vuosina 2012–2013 viidellä prosenttiyksiköllä korotettuna. Yhteisöverokantaa alennettiin vuodesta 2012 alkaen puolelatoista prosenttiyksiköllä 24,5 prosenttiin. Aleneminen kompensoitiin kunnille kuntaryhmän jako-osuutta korottamalla.

Vuonna 2012 jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 28,34 %. Ensi vuonna sovellettava jako-osuus nousee tämän vuoden luvusta, mutta täsmällinen jako-osuus on vielä päättämättä.

Yhteisöveron tuottoon liittyy paljon epävarmuutta lähinnä yleisen taloudellisen kehityksen johdosta, mutta myös kuntien jako-osuutta koskevien päätösten vuoksi.

Tämän hetkessä arviossa on lähdetty siitä, että kunnille tilitetään vuonna 2012 yhteisöveroa kokonaisuudessaan vajaat 1,3 miljardia euroa eli noin 23 % vähemmän kuin vuonna 2011. Vielä vuosi sitten muutosarvio yhteisöveron tilityksistä oli kahdek-

san prosentin supistuminen. Vuonna 2013 yhteisöveron tilitykset kunnille pysyvät näillä näkymin kuluvan vuoden tasolla.

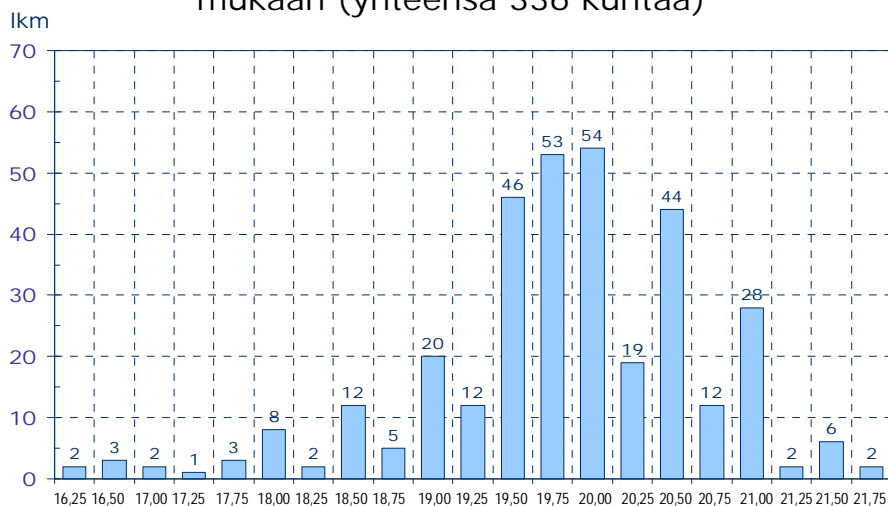
Vuonna 2012 kiinteistövero arvioidaan kertyvän noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2013 tilitysten arvioidaan kasvavan verrattain maltillisesti. Valtiovarainministeriö on käynnistänyt yhdessä Suomen Kuntaliiton ja Verohallinnon kanssa hankkeen, jossa selvitetään kiinteistöverotuksen uudistamistarpeita. Mahdolliset toimenpide-ehdotukset voivat vaikuttaa jo vuoden 2013 kiinteistöveron tilityksiin.

Arvonlisäverotus

Hallitus on kehysriihen päätöksen mukaisesti esittänyt kaikkien arvonlisäverokantojen korottamista yhdellä prosenttiyksiköllä vuoden 2013 alusta lukien. Valtion talousarvioesityksen mukaan verokantojen korottamisen arvioidaan lisäävän verotuottoa vuositasolla 830 milj. eurolla.

Käytännössä muutos tarkoittaa sitä, että yleinen arvonlisäverokanta tulee nousemaan 23 %:sta 24 %:in. Korotus koskee myös alennettuja verokantoja, joten elintarvikkeissa ja muissa arvonlisäverolain 85 § mukaisissa tuotteissa verokanta nousee 13 %:sta 14 %:in. Arvonlisäverolain 85 a §:n mukaisissa tuotteiden ja palveluiden osalta verokanta nousee 9 %:sta 10 %:in. Näitä ovat muun muassa lääkkeet, kirjat, henkilökuljetus, majoituspalvelut, sanomalehdet, urheilu- ja viihdetapahtumien pääsymaksut. Lisäksi vakuutusmaksuvero esitetään korotettavaksi 23 prosentista 24 prosenttiin.

Kuntien lukumäärät vuoden 2012 tuloveroprosentin mukaan (yhteensä 336 kuntaa)

Kuntien verotulot vuosina 2009-2013, mrd. €

Lähde: Vuodet 2009-2010 Tilastokeskus, vuosien 2011-2013 arviot Kuntaliitto/VM (PPO 2013-2016)

Verolaji	2009	2010	2011	2012**	2013**
Kunnallisvero	15,44	15,77	16,22	16,82	17,37
Yhteisövero	1,20	1,41	1,67	1,41	1,45
Kiinteistövero	0,97	1,17	1,20	1,26	1,28
Verotulot yhteensä	17,61	18,35	19,09	19,49	20,10
Muutos, %:					
Kunnallisvero	2,4	2,1	2,9	3,7	3,3
Yhteisövero	-21,9	17,5	18,6	-15,5	2,8
Kiinteistövero	6,4	20,1	2,5	5,1	1,6
Verotulot yhteensä	0,5	4,2	4,1	2,1	3,1
Tuloveroprosentti, keskim.	18,59	18,97	19,16	19,25	19,25
Yhteisöveroprosentti	26,0	26,0	26,0	24,5	24,5
Osuus yhteisöverosta, %	32,03	31,99	31,99	28,34	29,41

4. Valtion talousarvioesitys 2013

Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntien ja kuntayhtymien talouteen valtion talousarviossa (ml. lisätalousarviot), milj. euroa, muutos 2012—2013¹⁾

	Menot	Tulot	Netto
1. Toiminnan muutokset ja budjettipäätökset			
VM, valtionosuusleikkaukset		-125	-125
VM, vanhuspalvelulain toimeenpano	50	27	-23
VM, omaishoidon tukipalvelut	32	10	-22
OKM, koulutuksen laadun kehittäminen	7	7	0
OKM, perustamishankkeet ²⁾	-20	-20	0
OKM, ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien ja harkinnanvaraisten avustusten vähentäminen	-3	-3	0
OKM, ammatillisen lisäkoulutuksen oppisopimuspaikkojen vähentäminen	-19	-19	0
OKM, valtionrahoituksessa toteutettavat säästöt ammattikorkeakouluissa	-32	-14	19
OKM, nuorten yhteiskuntatakuun toimeenpano ammatillisessa koulutuksessa	13	5	-8
OKM, nuorten yhteiskuntatakuun toimeenpano oppisopimuskoulutuksessa	9	4	-5
OKM, nuorten yhteiskuntatakuu ja pitkäaikaistyöttömyyden torjunta nuorisotyössä (määräaikainen lisäys päättyy)	-5	-5	0
OKM, yhteiskuntatakuuseen liittyvä nuorten aikuisten osaamisohjelma ammatillisessa lisäkoulutuksessa	13	13	0
OKM, yhteiskuntatakuuseen liittyvä nuorten aikuisten osaamisohjelma oppisopimuskoulutuksessa	4	4	0
OKM, ammatillisen peruskoulutuksen toiminnan laajuuden muutos	-10	-4	6
OKM, ammatillisen lisäkoulutuksen toiminnan laajuuden muutos	-4	-3	1
OKM, oppisopimuskoulutuksen toiminnan laajuuden muutos	-6	-6	0

	Menot	Tulot	Netto
OKM, nuorisotyön toiminnan laajuuden muutos	7	7	0
OKM, valtionosuusindeksin jäädytys		-50	-50
TEM, työllistämistuki kunnille ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen määräaikainen kokeilu	18	18	0
TEM, pakolaisista ja turvapaikanhakijoista maksettavat korvaukset	5	5	0
STM, valtionavustus kunnille vanhuspalvelulain toimeenpanoon	12	6	-6
STM, säästö kehittämishankkeissa	-3	-3	0
STM, sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeiden määräaikaisen lisäyksen päätyminen	-40	-20	20
STM, säästö EVO-tutkimuksessa	-6	-6	0
STM, perustoimeentulotuen muutos (perusturvan korotus ja asumistuen tuloarvojen korotus; aktiiviajan korotusosien säätäminen etuoikeutetuksi tuloksi; indeksitarkistuksen aikaistus 2013 alkuun; työmarkkinatuen tarveharkinnan rajaaminen; pitkäaikaistyöttömien asumistuen tarkistamisen lykkäyksen kokeiluluonteinen pidennys; pitkäaikaistyöttömien työllistymisbonus-kokeilu)	0	1	0
Yhteensä	22	-170	-193

¹⁾ Valtion budjetilla on kuntatalouteen myös välillisiä vaikutuksia, joita ei ole huomioitu tässä taulukossa.

²⁾ Sisältää sekä hallitusohjelman mukaisen säästön että määräaikaisten lisäysten alenemisen (vuodelle 2012 budjetoitu yhteensä 22 milj. euron kertaluonteiset lisäykset, kun taas vuodelle 2013 esitetään kertaluonteista 7 milj. euron lisäystä)

5. Vuoden 2013 valtionosuudet

17.9.2012 julkaistun valtion talousarvioesityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti alenee 31,42 prosentista 30,96 prosenttiin vuonna 2013. 0,46-prosenttiyksikön muutos johtuu pääosaltaan kehysriihen 22.3.2012 päätöksestä, jonka mukaan valtionosuusrahoitukseen kohdistetaan vuonna 2013 125 milj. euron lisäleikkaus jo aikaisemmin hallitusohjelmassa päätettyjen leikkausten lisäksi. Tämä kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdennettu 125 milj. euron leikkaus vuonna 2013 alentaa valtionosuusprosenttia 0,51 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2013 voimaan tulevan vanhuspalvelulain myötä kunnille aiheutuvista kustannuksista valtio korvaa 54,3 prosenttia. Tämän johdosta valtionosuusprosenttia korotetaan 0,05 prosenttiyksiköllä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävien mittavien määräraha-leikkausten lisäksi myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan vuoden 2013 valtionosuusrahoitusta alentavat hallitusohjelmassa ja kehyspäätöksissä sovitut säästöt. Nämä kohdistuvat mm. oppisopimuskoulutukseen, ammatilliseen lisäkoulutukseen, ammattikorkeakoulujen rahoitukseen, oppilaitosten perustamiskustannusten valtionosuuteen, vapaan sivistystyön rahoitukseen sekä teattereiden, orkestereiden ja museoiden rahoitukseen. Vuonna 2013 OKM:n valtionosuusrahoituksen säästöt ovat yhteensä noin 58 milj. euroa, mistä 42 milj. euroa on kuntien ja kuntayhtymien arvioitu osuus. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia vuonna 2013.

Valtion talousarvioesityksen 17.9.2012 mukaiset valtionosuusprosentit ja kunnan omarahoitusosuudet vuonna 2013

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)	<u>v. 2012</u>	<u>v. 2013</u>
o valtionosuusprosentti (%)	31,42	30,96
o kunnan omarahoitusosuus (€/asukas)	3 001,49	3 135,80
Ylläpitäjärahoitus (lukiot, ammatillinen, AMK) (OKM)	<u>v. 2012</u>	<u>v. 2013</u>
o valtionosuusprosentti (%)	41,89	41,89
o kunnan omarahoitusosuus (€/asukas)	364,18	367,74

Valtionosuusuudistus

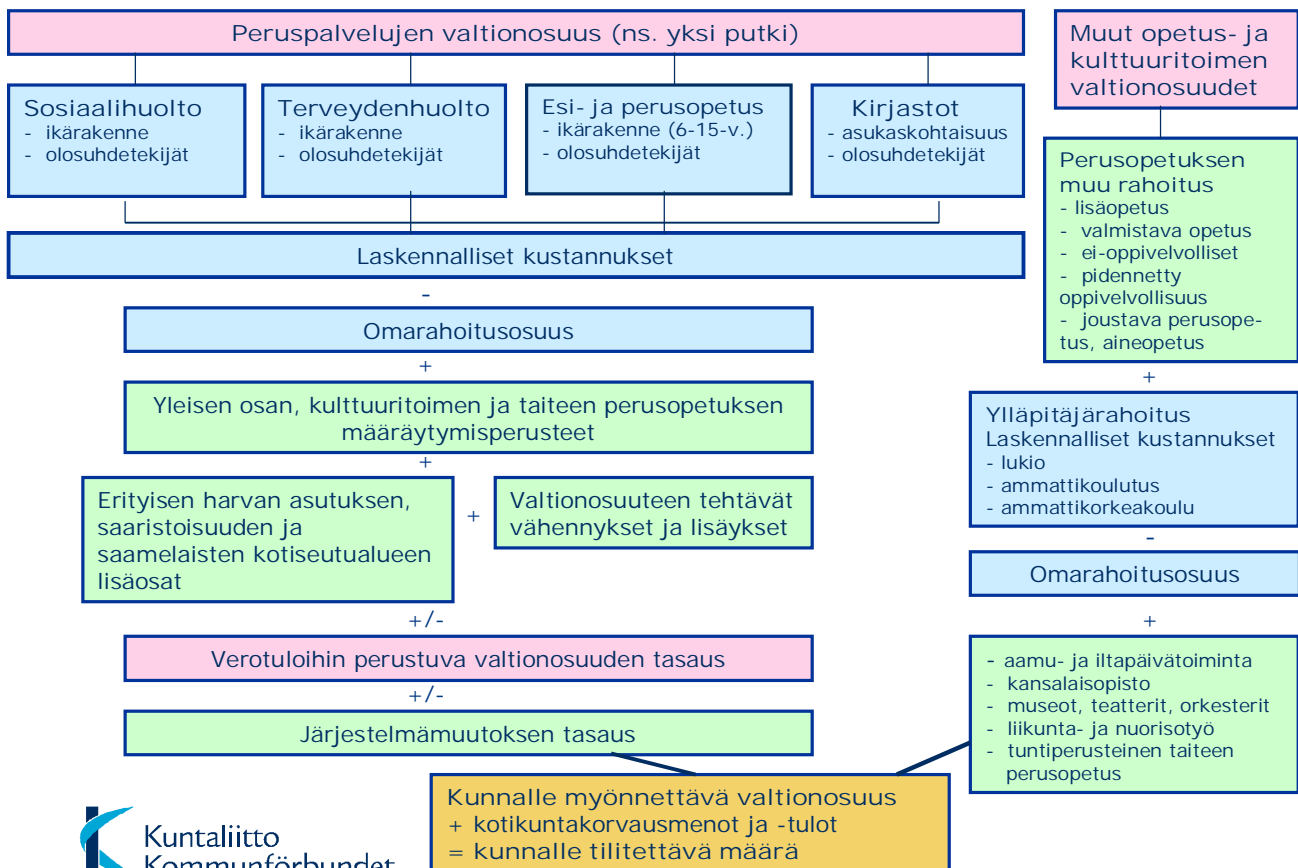
Pääministeri Kataisen hallitusohjelman mukaan osana kuntarakenneuudistusta valtionosuusjärjestelmää uudistetaan yksinkertaisemmaksi ja selkeämmäksi. Valtionosuusperusteiden uudistamisessa tarkastellaan mm. perusteiden läpinäkyvyyttä, lukumäärää, päällekkäisyyksiä, korvaustarpeita, ajanmukaisuutta ja soveltuvuutta kuntarakenteen ja palvelutarpeiden muutoksessa.

Kunta- ja hallintoministeri Henna Virkkunen kutsui 25.5.2012 valtionosuusuudistuksen selvitysmieheksi Rauman kaupunginjohtajan, valtiotieteen kandidaatin Arno Miettisen. Selvitysmiehen toimikausi on 1.6.2012–31.3.2014. Työ tehdään ministeri Virkkusen johtaman hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmän alaisuudessa. Valtiovarainministeriö asetti kesällä 2012 selvitysmiehen työn tueksi tukiryhmän ja asiantuntija- ja laskentaryhmän. Ryhmät ovat kokoontuneet ensimmäisen kerran syyskuussa 2012.

Tämän hetkisten linjausten mukaan samassa aikataulussa valtionosuusjärjestelmän uudistustyön kanssa tapahtuu myös ammattikorkeakoulujen rahoituksen siirto valtiolle. Uuden valtionosuuslainsäädännön on määrä tulla voimaan vuoden 2015 alusta.

Talousarvion liitteenä 3 hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta

Valtionosuuksien yhdistäminen

6. Kuntalain talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Yleistä

Kuntalain taloutta ja tarkastusta koskevia säännöksiä on muutettu 1.8.2006 voimaan tulleessa kuntalain muutoksessa (578/2006). Taloutta koskevat säännösmuutokset sisältyvät kuntalain 65, 68, 69 ja 70 (kumottu) pykälisiin ja tarkastusta koskeva säännösmuutos 71 pykälään.

Talousarviota ja -suunnitelmaa koskevaa 65 §:ää on muutettu siten, että 3 momentissa säädetään tasapainottavan taloussuunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja mahdollisuudesta jo kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla. Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä ei sovelleta kuntayhtymässä.

Tilinpäätöstä koskevaan 68 §:n muutoksessa rahoituslaskelma on siirretty liitetiedoista varsinaiseksi tilinpäätöslaskelmaksi taseen ja tuloslaskelman rinnalle. Lisäksi pykälään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomusta koskevaa 69 §:ää on muutettu siten, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisesta. Pykälän 1 momenttiin on lisätty velvoite antaa tietoja sellaisista konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Pykälään on lisäksi siirretty 3 momentti tilikauden tuloksen käsitteystä. Vastaava säännös oli aiemmin erillisenä 70 §:nä.

Tarkastuslautakuntaa koskevaan 71 §:ään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja toimenpideohjelman riittävyttä. Lisäksi on muutettu tarkastuslautakuntaan valittavien jäsenten vaalikelpoisuutta koskevaa säännöstä.

Kuntaa koskevien säännösten soveltamista kuntayhtymässä koskevaa 86 § on muutettu siten, että viittaussäännös vastaa uutta 65 §:n asiasisältöä.

Sääntelyn tarkoitus

Säännösmuutoksilla on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä.

Muutosta aikaisempaan sääntelyyn on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa; taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Jos taseen kattamatonta alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, kunnan on laadittava erikseen yksilöity toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi.

Voimaan tulleet säännökset selkeyttävät kunnan toimielinten vastuuta kunnan talouden tasapainottamisessa ja oikean kuvan antamisessa kunnan taloudenhoidosta. Kunnanhallituksen rooli tasapainottavan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman laatimisessa ja tasapainotusta koskevan selonteon antamisessa on keskeinen. Tarkastuslautakunnan on arvioitava arviointikertomuksessa tasapainotuksen toteutumista sekä toimenpiteiden riittävyttä ja realistisuutta. Tilintarkastajat joutuvat puuttumaan alijäämän kattamisvelvoitteen laiminlyömiseen aiempaa tarkemmin.

Hyväksytyjen tasapainottamissäännösten vaihtoehtoina olisi ollut säätää lainojen enimmäismäärästä tai sitovasta määräajasta alijäämän kattamiselle. Lainakaton säätäminen olisi rajoittanut kuntien itsehallintoa eikä olisi estänyt kuntia siirtämästä lainavastuitaan tytäryhteisöille. Alijäämän kattamista koskevien määräaikojen säätäminen olisi taas saattanut eliminoida jouston, jota kunnan talouden hoitaminen yksittäistapauksissa edellyttää. Mainituista syistä päädyttiin sääntelyyn, joka yhtäältä tiukentaa suunnitteluvaihtoehtoja talouden tasapainottamiseksi ja toisaalta korostaa realistisuutta tasapainotustoimenpiteiden valinnassa ja ajoituksessa.

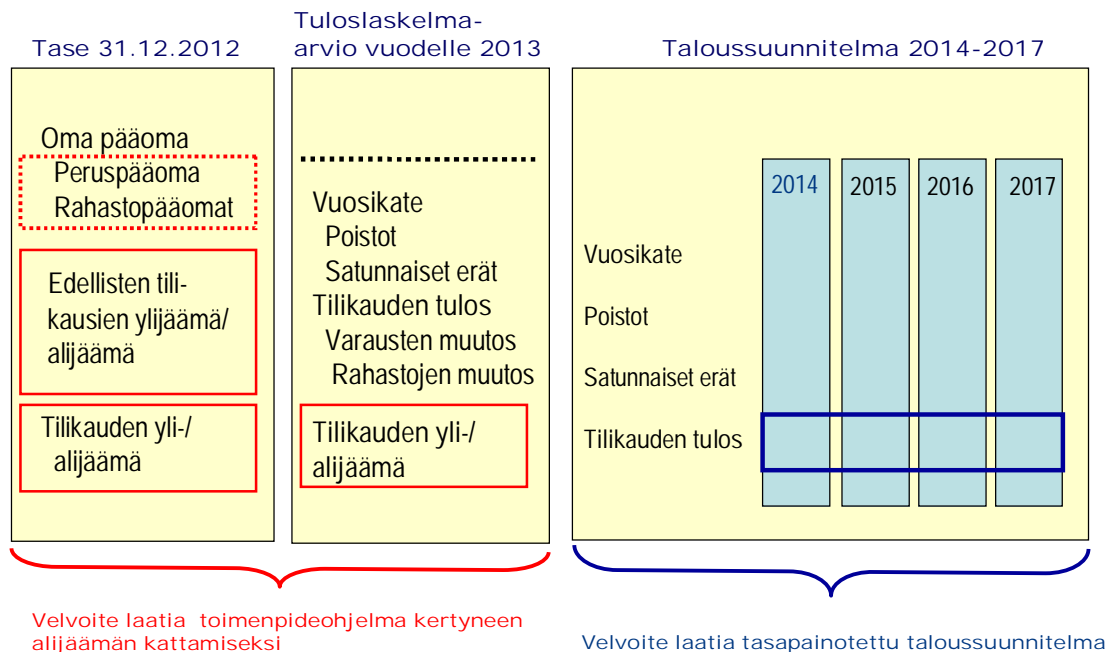
Kattamisvelvoitteen määrittely

Alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan kuluvan vuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi. Tasearvio on alijääminen silloin, kun viimeksi hyväksytyyn tilinpäätöksen ja kuluvan vuoden talousarvion yli- ja alijäämäerien yhteenlaskettu määrä on negatiivinen. Yhteenlaskettavia eriä kattamisvelvoitetta määriteltäessä on siten kolme:

Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Edellisten tilikausien yli-/alijäämä,
Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Tilikauden yli-/alijäämä ja
Kuluvan talousarviovuoden Tilikauden yli- tai alijäämä.

Kirjanpidollisesti eriytettyjen liikelaitosten arvioidut yli-/alijäämät otetaan huomioon kunnan talousarviovuoden yli-/alijäämäarviossa. Samoin yli-/alijäämäarvioon otetaan mukaan talousarviomuutokset.

TASAPAINOTTAVA TALOUSSUUNNITELMA JA TOIMENPIDEOHJELMA (KuntaL 65.3 §:n muutos)

Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Voimaan tulleiden säännösten (65.3 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos

talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Taloussuunnitelman neljän vuoden tasapainovaatimus sitoo nimenomaan kuntaa, jonka taseeseen ei kerry ylijäämäeriä. Toisin sanoen kunnan, jonka talousarviovuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi tai jonka kuluvan vuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva taloussuunnitelma.

Kunta, jonka kuluvan vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi sen sijaan tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Ylijäämäinen kunta voi laatia taloussuunnitelman myös neljää vuotta pidemmäksi, jos sen taseeseen ei muodostu kattamatonta alijäämää. Pidennetyn taloussuunnitelman neljän ensimmäisen vuoden tilikauden tuloksen summa ei kuitenkaan voi olla määrältään negatiivinen enempää kuin määrän, minkä kattamiseen kuluvan vuoden tasearvion mukaiset ylijäämäerät riittävät.

Taloussuunnitelmaan kuuluvien vuosien tilikauden tuloksella tarkoitetaan tulosta ennen tilinpäätössiirtoja eli ennen varaus-, poistoero- ja rahastosiirtoja.

Taloussuunnitelmaa koskeva neljän vuoden enimmäispituus ei estä kuntaa laatimasta sitä pidemmälle ulottuvaa investointiohjelmaa tai erillisiä pitkän aikavälin palvelusuunnitelmia.

Toimenpideohjelma

Lain 65.3 §:ään on otettu erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelma-asta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä ja joka ei saa taseen alijäämää katettua taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi. Toimenpideohjelman laatimisesta riippumatta taloussuunnitelma on laadittava tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi, jos kunnalla on kertynyt alijäämää.

Lain ensisijaisena tarkoituksena on katkaista alijäämän kasvu. Kun merkittävän suurta edellisiltä tilikausilta kertynyttä alijäämää voidaan kunnassa käsitellä erikseen, ei suunnittelukauden talouden tasapainottamistehtävää voida pitää ylivoimaisena tehtävänä.

Valtuuston on hyväksyttävä toimenpideohjelma taloussuunnitelman yhteydessä. Toimenpideohjelma voi myös olla erillinen, valtuuston hyväksymä asiakirja. Toimenpideohjelma voidaan hyväksyä myös osana taloussuunnitelmaa.

Valtuusto päättää toimenpideohjelman kestosta, joka voi olla nelivuotista taloussuunnitelmaa pidempi. Vaatimus toimenpiteiden realistisuudesta asettaa kuitenkin käytännössä takarajan alijäämän kattamiskaudelle, vaikka varsinaista enimmäisaikaa ei laissa ole säädetty. Usealle vuodelle ulottuva toimenpideohjelma tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Toimenpideohjelmaan otetaan ne tuloja lisäävät ja menoja vähentävät toimenpiteet, jotka eivät sisälly varsinaiseen taloussuunnitelmaan. Toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Määrättyjen toimenpiteiden jättämistä varsinaisen taloussuunnitelman ulkopuolelle ja niiden esittämistä erillisessä toimenpideohjelmassa saattaa puoltaa niiden erityisluonne tai merkittävä rahallinen arvo. Esimerkiksi palvelurakenteiden olennaista muuttamista koskevien ratkaisujen rahamääräisiä vaikutuksia voi olla vaikea viedä taloussuunnitelmaan ennen kuin yksityiskohtaiset toimeenpanopäätökset on tehty. Erillisessä toimenpideohjelmassa voidaan sen sijaan tehdä periaateratkaisut tarvittavien toimenpiteiden määrästä ja rahamääräisestä tasosta, vaikka niiden kohdistumista

tehtävittäin ei vielä olisikaan ratkaistu. Tuloperusteiden muutoksia koskevia ratkaisuja ei myöskään voitane tehdä vuosia etukäteen niin yksilöidyllä tasolla kuin taloussuunnitelmakäytäntö edellyttäisi. Toimenpideohjelmassa riittävänä voidaan lain perustelujen mukaan pitää tarkistettavien tuloperusteiden nimeämistä ja tulonlisäys-tavoitteiden asettamista tulolähteittäin.

Toimenpideohjelmaan voidaan ottaa myös sellaiset omaisuuden luovutukset ja niistä saatavat luovutusvoitot, jotka ajoittuvat taloussuunnitelman ulkopuolelle. Toimenpideohjelmassa voidaan esittää myös alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla silloin, kun edellytykset peruspääoman alentamiselle ovat olemassa.

Alijäämän kattaminen tase-eristä

Kertynyttä tai kertyväksi arvioitua alijäämää voidaan kattaa suunnitteluvuosien ylijäämän lisäksi myös taseen oman pääoman eristä määrätyn edellytyksin. Päätös kertyneen alijäämän kattamisesta tase-eristä tulee tehdä ennakkoon seuraavan vuoden talousarviota ja -suunnitelmaa hyväksyttäessä ja siirto oman pääoman eristä kirjataan päätöksentekovuoden tilinpäätöksessä tai sitä seuraavien suunnittelukauden vuosien tilinpäätöksissä. Jos kunnalla on merkittäviä ylijäämäeräiä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan myös taseen ylijäämäerillä.

Tilikauden alijäämän kattaminen edellisten tilikausien ylijäämästä

Kunnan tilikauden alijäämä katetaan tilinpäätöstä seuraavan vuoden kirjanpidossa edellisten tilikausien ylijäämästä määrään, mihin taseen ylijäämäerät riittävät. Kuntayhtymässä noudatetaan pääsääntöisesti vastaavaa menettelyä. Jäsenkunnat voivat kuitenkin sopia erikseen tilikauden alijäämän kattamisesta ja ylijäämän palautuksesta. Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittelyyn liittyviä kirjausperusteita on tarkemmin käsitelty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnossa 36/26.10.1998.

Alijäämän kattaminen rahaston ja varauksen pääomasta

Muiden omien rahastojen kuten asuntotuotanto-, vahinkovastuu-, kehittämis- ja lahjoitusrahastojen pääoman alentaminen on tavallisesti sidottu määrättyihin liiketapahtumiin. Mainittujen rahastojen pääomien käyttäminen alijäämän kattamiseen voi tapahtua vain erityisestä syystä ja pääoman alentamisen tulisi olla luonteeltaan pysyvää.

Arvonkorotusrahastoa ei voida käyttää alijäämän kattamiseen. Rahaston pääoman muuttaminen on sidottu maa-alueiden ja arvopapereiden arvon muutoksiin.

Investointivaraus voidaan kuntajaoston tuloslaskelmaohjeen mukaan tehdä vastaista hankintamenoa varten. Investointivaraus on tuloutettava viimeistään tilivuotena, jona hyödykkeestä aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja tai ei-poistonalaisen hyödykkeen kohdalla hankinnan toteutumivuotena. Investointivaruksen kartuttaminen tai purkaminen tilikauden tuloksen tasaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteutuminen, ei siten ole hyvän kirjanpito-tavan mukaista. Varauksen purkaminen tulee tehdä tulosvaikutteisesti. Alijäämän kattaminen taseen sisällä varausta vastaan ei siten ole annettujen kirjanpito-ohjeiden mukaista.

Alijäämän kattaminen peruspääomasta

Lain 65.3 § perustelujen mukaan kertynyttä alijäämää voidaan kattaa myös peruspääomasta määrätyn edellytyksin. Peruspääoman alentamisen perusteena voi olla pysyvien vastaavien määrän pysyvä alentuminen joko omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisten poiston taikka arvonalentumisen seurauksena. Peruspääomaa ei kuitenkaan tulisi alentaa enempää kuin peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman yhteismäärä ylittää pysyvien vastaavien määrän. Lakimuutoksen (578/2006) perustelluissa on mainittu taseyhtälö esitetty virheellisessä sanamuodossa. Edellytys peruspääoman vähentämiselle tietenkin on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän.

Arvonkorotusrahaston pääomaa ei mainitussa taseyhtälössä lasketa mukaan pitkäaikaiseen pääomarahoituksen eriin. Mukaan lukeminen tarkoittaisi mahdollisuutta käyttää arvonnkorotusta kertyneiden alijäämien kattamiseen. Tämä taas merkitsisi pysyvien vastaavien arvioitujen, mutta vielä realisoitumatta olevien luovutusvoittojen tulouttamista ennakkoon oman pääoman sisällä, mikä ei olisi hyvän kirjanpitotavan mukaista.

Käyttöomaisuuden pysyvällä luovuttamisella tarkoitetaan käyttöomaisuuden myyntiä, vastikkeetonta luovutusta tai omaisuuden tuhoutumista siten, ettei luovutuksesta seuraa uuden käyttöomaisuuden hankintaa. Luovutuksen seurauksena pysyvien vastaavien määrän on supistuttava olennaisesti pienemmäksi kuin peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman yhteismäärän ennen kuin peruspääoman alentamiseen on syytä ryhtyä.

Peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä myös silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kysymykseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaava korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella. Vaihtoehtoinen menettely on, että käyttämättömien tai vajaa-käyttöisten tuotantovälineiden poistosuunnitelmaa kevennetään.

Peruspääoman alentaminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka edellyttää kunnalta riittävää omavaraisuutta. Erityisesti kunnan, jonka suunniteltu, keskimääräinen investointitaso on poistotasoa olennaisesti korkeampi ja jonka velkamäärä on suuri, tulisi välttää peruspääoman alentamista, vaikka tase-yhtälö antaisi siihen mahdollisuuden. Mitä suurempi osuus kunnan pysyvistä vastaavista on rahoitettu peruspääomalla, sitä vakaampi kunnan rahoitusasema on. Erityisesti maanhankinta ja pääomasijoitukset sitovat kunnan pääoman tavallisesti olennaisesti pitemmäksi ajaksi kuin mitä kunnan ottaman pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on.

Vaikka peruspääoman alentaminen ei sinänsä vaikuta omavaraisuus- tai velkaisuus-tunnuslukuihin, saattaa menettely johtaa virheellisen kuvan antamiseen kunnan taloudellisesta asemasta. Alijäämän eliminointi peruspääomasta on kirjanpidollinen

ratkaisu, joka saattaa siirtää todellisiin ja välttämättömiin tasapainottamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Alijäämäerien kattamisen suorittamisjärjestys

Edellisten tilikausien alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla. Rahastopääomasta ja peruspääomasta kattaminen edellyttää lisäksi edellä mainittujen erityisehtojen täyttymistä.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Suunnitteluvuoden alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä tai taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä.

Oikeat ja riittävät tiedot

Tilinpäätöstä koskevaan pykälään on lisätty säännös oikeiden ja riittävien tietojen antamisesta (68.3 §). Jos tuloslaskelma ja tase eivät anna riittävää tietoa kunnan toiminnan tuloksen tai taloudellisen aseman arvioimiseksi, on kunnan esitettävä tarpeelliset lisätiedot liitetiedoissa. Säännöksen erityisenä tarkoituksena on velvoittaa kuntaa antamaan selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien määristä silloin, kun määrät poikkeavat olennaisesti toisistaan.

Tilanteessa, jossa tuloslaskelmaan merkityt suunnitelman mukaiset poistot ovat olennaisesti pienemmät kuin kunnan keskimääräinen korvausinvestointien taso, tulee kunnan ilmoittaa poikkeamasta tilinpäätöksen liitetiedoissa. Olennaisuutta tarkoittavana rajana voidaan kirjanpidossa pitää kirjanpitolausuntokunnan lausuntojen perusteella 10 % -yksikköä. Lain perustelujen mukaan keskimääräinen korvausinvestointitaso määräytyy tilinpäätösvootta edeltävän vuoden, tilinpäätösvootta ja voimassaolevaan taloussuunnitelmaan otettujen poistonalaisten investointien omahankintamenon keskimäärästä. Investoinnin omahankintamenolla tarkoitetaan investoinnin hankinta-menon ja siihen saadun rahoitusosuuden (investointiavustus) erotusta.

Rahoituslaskelman merkitystä tilinpäätöksessä on lisätty siirtämällä se liitetiedoista tilinpäätöslaskelmaksi taseen ja tuloslaskelman rinnalle (68.2 §). Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Toimintakertomus säilyy yleisestä kirjanpitolaista poiketen kunnassa ja kuntayhtymässä tilinpäätökseen kuuluvana asiakirjana.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari.

Kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on kunnanhallituksen tehtävä toimintakertomuksessa selkoa talouden tasapainotuksesta päättyneellä tilikaudella sekä voimassaolevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Selonteko jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäinen tulee selvittää tilinpäätösvoonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutumisesta. Jos kunnalla lisäksi oli päätty-

neellä tilikaudella voimassa oleva toimenpideohjelma kertyneen alijäämän kattamisesta, tulee lisäksi selvittää tämän ohjelman toimenpiteiden toteutumista.

Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassaoleva taloussuunnitelma ja mahdollisesti erikseen laadittu toimenpideohjelma riittävä. Käytännössä selonteon antaminen tulee kyseeseen, jos tilikauden alijäämä on olennaisesti suurempi kuin se oli taloussuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa hyväksyessä edellisenä syksynä.

Toimintakertomuksessa on tehtävä entiseen tapaan esitys tilikauden tuloksen käsitteystä (69.3 §). Sen sijaan säännös talouden tasapainottamista koskevien toimenpiteiden esittämisestä toimintakertomuksessa tai sen yhteydessä on poistettu.

Tarkastuslautakunnan arvio

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä (71.3 §). Tarkastuslautakunnan on siten puututtava arviointikertomuksessaan kunnan talouden tasapainotukseen, jos kunnan talous tai taloutta koskevat suunnitelmat ovat alijäämäisiä.

Tarkastuslautakunnan arvio tulisi olemaan kaksiosainen samaan tapaan kuin kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa. Ensinnäkin tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilinpäätösvuonna. Arvioinnin kohteena ovat tällöin taloussuunnitelman toteutuminen ja mahdollisesti erikseen laaditun toimenpideohjelman toteutuminen. Toiseksi lautakunnan tulee arvioida voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä ja realistisuutta.

Tarkastuslautakunta voi arviointinsa perusteena käyttää kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antamaa selontekoa ja muita mahdollisia kunnan taloudellista asemaa kuvaavia tietoja.

Tilintarkastajan kannanotot

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 75 §:n 3 momentin mukaan hankittava selitys sekä kunnanhallituksen lausunto tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta. Tilintarkastajan on tehtävä tilivelvolliseen kohdistuva muistutus silloin, kun kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Kunnanhallitukseen kohdistuvan muistutuksen antamisen edellytykset saattavat täytyä, jos kunnanhallitus ei esitä valtuustolle tasapainottavaa taloussuunnitelmaa tilanteessa, jossa kunnan talous on alijäämäinen. Muistutuksen antoon saattaa johtaa myös menettely, jossa taseen kertyneen alijäämän kattamiseksi ei ole esitetty 65.3 §:n tarkoittamaa toimenpideohjelmaa silloin, kun alijäämää ei saada katettua taloussuunnitelmassa. Mainituissa tilanteissa tilintarkastaja saattaa joutua harkitsemaan vastuuvapauden epäämistä koskevan lausuman antamista.

Muistutuksen antamista saattaa edellyttää myös tilanne, jossa kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antamat tiedot talouden tasapainotuksen toteutumisesta eivät olennaisilta osin ole oikeita ja riittäviä.

7. Iisalmen kaupungin vuoden 2013 talousarvion pääpiirteitä

Vuoden 2013 talousarvion valmistelua leimasivat edelleenkin yleinen taloudellinen epävarmuus ja valtion kuntiin kohdistamat säästötoimenpiteet. Taloudellisen epävarmuuden ajat Euroopassa jatkuvat ja ennusteet myös Suomen talouden kehityksestä vaihtelevat huomattavasti. Hallituksen talouden sopeuttamistoimista iso osa kohdistuu kuntiin ja hallituksen muodostamisen yhteydessä päätetty 631 milj. euron leikkaus toteutettiin kokonaisuudessa kerralla vuoden 2012 valtionosuuksien pohjiin ja siten se kertautuu jatkossa joka vuosi. 1.7.2013 voimaan astuva vanhuspalvelulaki, liikenne- ja rakennusvalvonnan ratkaisut sekä jätelain uuden velvoitteet laajentavat kuntien tehtäviä ja rasittavat kuntataloutta merkittävästi.

Iisalmen vuoden 2013 talousarvioprosessia on uudistettu sekä käsittelyn että talousarvion esitysmuodon suhteen. TA-käsittelyä tiivistetään ja talousarviokirjaa uudistetaan uuden Kuntaliiton antaman suosituksen mukaiseksi. Talousarvion valmistelu käynnistyi kuitenkin entiseen tapaan talousarvioraamin määrittelyllä, jonka yhteydessä käytiin avointa vuoropuhelua myös valtuuston kanssa. Hallituksen ja kaupunginvaltuuston kesä-heinäkuussa valmistelemissa raamissa tavoitteeksi asetettiin, että toimintakate saa kasvaa 2,8 milj. euroa eli 2,6 % kuluvan vuoden talousarvioon nähden. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuuden kasvuksi määriteltiin enintään 1,7 milj. euroa (2,5 %). Yleiseksi palkkavaraukseksi asetettiin 2,0 % korotus 1.6.2012 tasoon nähden. Asetettu raami oli tuloslaskelman osalta 0,8 milj. euroa alijäämäinen.

Hallintokuntien tuli valmistella vuoden 2013 talousarvioesitykset syyskuun 21.päivään mennessä. Hallintokuntien valmistelutyö oli hyvää, sillä raamitavoitteesta jäätiin 330 000 euroa, josta suurin erä on koulutuslautakunnan TA-ehdotukseen lisäämä Iisalmi-lisän korotus 155 000 €. Raamitavoitteen saavuttamiseksi järjestettiin vielä karsintakierros, jonka tuloksena voidaan todeta, että hallintokunnille asetettu raamitavoite on saavutettu. Talousarvion valmistelun edetessä kävi selväksi, että SOTELLE asetettu 2,5 % kasvutavoite ei tule toteutumaan (perusteluna mm. KYS ja ensihoito) ja SOTEn maksuosuudeksi määriteltiin 68,21 milj. € eli 3,1 %, jolloin vuoden 2012 veroperusteilla talousarvio oli 0,5 milj. euroa alijäämäinen.

Taloudellisesti vaikeasti ennustettavissa olevassa tilanteessa on erityisesti huomioitava talousarvioon sisältyvät riskit:

- SOTE-maksuosuuden riittävyys
- verotulokehitys
- sijoitusten tuotot
- korkotason muutokset
- ICT-kustannukset
- valtion mahdolliset uudet sopeuttamistoimenpiteet
- vanhuspalvelulain velvoitteet
- yleisen taloustilanteen edelleen heikkeneminen

Vuoden 2013 talousarvioon sisältyvät muutokset ovat varsin maltillisia. Tulevaan vuoteen sisältyy merkittäviä, keskeisiä henkilöstövaihdoksia. Pakolaisia Iisalmi vastaanottaa tulevan vuoden aikana ensimmäistä kertaa mikä asettaa omia haasteita ainakin sosiaali- ja koulutoimeen. Teknisessä toimessa uuden jätelain mukaiset toimenpiteet on otettu talousarviossa huomioon.

Lähes puolet kaupungin talousarvion käyttömenoista koostuu SOTE kuntayhtymän maksuosuuksista. Kaupungin vuoden 2013 talousarviossa SOTE kuntayhtymän **maksuosuuksiin on varattu 68,21 milj. euroa**, jossa kasvua kuluvan vuoden

maksuosuuteen 2,1 milj. euroa. Maksuosuudesta on siirretty 134 000 € työllistämiseen uuden TOIMI-työllistämissäätöön aiheuttamien toiminnallisten muutosten vuoksi.

Kaupungin bruttoinvestoinnit ovat 9,3 milj. euroa. Investointien rahoitusosuuksia talousarvioon on merkitty 0,3 milj. euroa. Iisalmen vesilaitoksen investoinnit ovat 2,3 milj. euroa.

Uutta lainaa kaupunki ottaa 8,3 milj. euroa ja vanhaa lainaa maksetaan pois 4,9 milj. euroa. Vesilaitos ottaa uutta lainaa 1,8 milj. euroa ja maksaa entisiä lainoja pois 0,4 milj. euroa. Kaupungin lainamäärä vuoden 2013 lopussa on 40,1 milj. euroa eli 1 809 euroa/ asukas ja vesilaitos mukaan lukien 43,5 milj. euroa eli 1 963 euroa/ asukas.

Toimintatuotot ovat 36,3 milj. €, joissa lisäystä edellisvuoteen 0,87 milj. € eli 2,5 %. Toimintakulut ovat 149,4 milj. €, jossa lisäystä edellisvuoteen 4,37 milj. € eli 3,0 %. Henkilöstökulut ovat 45,4 milj. €, jossa lisäystä 0,01 milj. € edellisvuoteen. Aineet ja tarvikkeet ovat 4,9 milj. €, jossa lisäystä 0,3 milj. € edellisvuoteen. Palvelujen ostot ovat 86,1 milj. €, jossa kasvua 3,2 milj. € edellisvuoteen. Avustukset ovat 3,9 milj. €, jossa kasvua 0,3 milj. € edellisvuoteen. Muut toimintakulut ovat 9,0 milj. €, jossa kasvua 0,5 milj. € edellisvuoteen.

Toimintakate on -113,1 milj. €, jossa kasvua edellisvuoteen 3,5 milj. € eli 3,2 %.

Verotuloja vuoden 2013 talousarvioon on arvioitu kertyväksi 71,7 milj. euroa, jossa kasvua kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon 2,6 milj. euroa eli 3,7 %, ilman kiinteistöveron korotusta kasvua 2,8 %. Kunnallisveroa on arvioitu kertyväksi 62,3 milj. euroa, yhteisöveroa 4,3 milj. euroa ja kiinteistöveroa 5,0 milj. euroa. Tarkempi erittely eri verolajien kehityksestä on esitetty tuloslaskelman perusteluissa.

Tuloveroprosentiksi esitetään vuodelle 2013 vahvistettavaksi **19,75 %** (v. 2012 19,75 %). Kiinteistöverosta esitetään korotettavaksi vakituisen asunnon veroa 0,4 prosentista 0,55 prosenttiin.

Valtionosuuksia on arvioitu kertyväksi 44,4 milj. €, jossa kasvua kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon 1,1 milj. €. Rahoitustuotot ja -kulut (netto) ovat 2,2 milj. €. Tarkempi erittely rahoitustuotoista ja kuluista on esitetty tuloslaskelman perusteluissa.

Vuosikate on +5,3 milj. euroa (v. 2012 talousarviossa 4,8 milj. €). Vuosikate kattaa poistot 93,5 prosenttisesti.

Poistot ovat 5,7 milj. €.

Tilikauden tulos on -0,4 milj. €.

Poistoeron muutos -220 000 €, (poistoeron vähennys +380 000 €, poistoeron lisäys -600 000 €)

Rahastojen muutos +600 000 €, tuloutus Soinlahden teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentamiseen

Tilikauden yli-/ alijäämä on 0,01 milj. €.

Vuoden 2013 talousarvion toiminnallisia muutoksia ja määrärahoja

Hallintopalvelukeskus

- kaupunginjohtajan ja kehitysjohtajan eläköityminen, virkojen täyttö
- talousjohtajan rekrytointi
- ICT-asioiden koordinointi
- yhteislautakunnan lakkautuminen
- pakolaisasioiden järjestäminen
- puhelinvaihdetilapalvelujen ulkoistaminen 1.10.2012 alkaen
- seuturahahan pudotus neljänneksellä
- taloushallinnon ohjelmistojen päivitys
- Ylä-Savon TOIMI-työvalmennussäätiön rooli työllistämässä
- nuorten kesätyöllistämiseen + 20 000 €
- maksuosuus Ylä-Savon SOTE ky:lle 68,21 milj. euroa, lisäys 2,1 milj. €, +3,2 %

Sivistyspalvelukeskus

- perhepäivähoitopaikkojen vähennys -121 300 €
- uusi päiväkerho 34 500 €
- Iisalmi-lisä, maksetaan 1.8.2013 alkaen kaikille alle 2-vuotiaille 150 000 €
- uusi opettaja 1.1.2013 alkaen maahanmuuttotustaisten opetukseen 39 200 €
- kolme uutta koulunkäyntiavustajaa + kahden työntekijän pidennys 68 200 €
- oppilaskuljetuskustannusten lisäys 76 000 €
- Miina Äkkijyrkän koulun lakkautus -131 400 €
- kiertävä erityislastentarhanopettajan virka 1.8.2013 alkaen

Vapaa-aikapalvelukeskus

- uusina alueina otetaan käyttöön Kankaan liikuntapuiston tekonurmi, Hanhiallammen ampumarata ja Ohenmäen ulkoilureitit
- kahden määräaikaisen työntekijän vakinaistaminen, lisäys 33 000 €
- tilojen ja alueiden korjaus- ja huoltokulujen, polttoaineiden kustannusten ja uusien ICT-ylläpitokustannusten nousu
- nuorisotyössä otetaan käyttöön uusia toimintatapoja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi
- nuorten tapahtumajärjestelyihin 6 000 €

Tekniset palvelut

- pelastustoimen kuntaosuus 1,71 milj. euroa
- yksityistieavustukset 266 500 euroa
- metsänmyyntituotot 150 000 euroa, kallioainesten myynti 260 000 euroa
- omaisuuden myyntivoitot 444 200 euroa
- tonttien- ja maa-alueiden vuokratuotot 1,04 milj. euroa
- liikenneväylien ylläpito 1,4 milj. euroa
- viherrakennuksen työjohtajan eläköityminen
- Ylä-Savon jätelautakunnan asiantuntijan palkkaaminen. Kulut katetaan jätemaksuilla.
- tilapalvelusihteerin palkkaaminen tilapalveluun
- rakennuttajainsinööri eläkkeelle, työpanos korvataan ostopalveluilla
- tilapalvelu: rakennusten kunnossapito 591 300 euroa
- vesilaitoksen tuloutus kaupungille 531 000 euroa.

Investoinnit

- muut talonrakennuskohteet 0,8 milj. euroa
- katujen ja yleisten alueiden rakentaminen 2,7 milj. euroa
- liikenneväylien peruskorjaus 1,8 milj. euroa
- keskustan kaupunkirakenteen parantaminen 0,4 milj. euroa
- puistojen peruskorjaus 0,1 milj. euroa
- päiväkodin rakentaminen 1,4 milj. euroa

Lisäksi Iisalmen vesiliikelaitoksen talousarviossa investointeihin on varattu 2,3 milj. euroa.

Henkilöstömenot

Palkkausmäärärahat on talousarvioon mitoitettu siten, että 1.6.2012 voimassa olleisiin palkkaperusteisiin on laskettu 2,0 % varaus palkan korotuksiin vuodelle 2013.

Henkilöstösivukulut on laskettu talousarvioon seuraavasti:

KuEL-maksu, palkkaperusteinen	16,60 %
sosiaaliturvamaksu	2,12 %
työttömyysvakuutusmaksu	3,10 %
muut (tapaturmavak. 0,50 %, taloud. tuki 0,10 %)	0,60 %
yhteensä	22,42 %
 VaEL-maksu (opettajat)	 20,00 %

Varhais-, työttömyys- ja työkyvyttömyys eläkkeiden omavastuuosuuksiin, kuntoutustukien määrärahavaraukset (varhe-maksut):

- Kaupunginhallituksen varamäärärahoihin 95 600 €
- Muu sosiaali- ja terveydenhuolto 303 500 € (sis. lakkautetut kuntayhtymät: ISA ja ITK sekä sosiaalitoimen SOTEen siirtyneet palvelussuhteet)

Eläkemenoperusteinen KuEL-maksu on budjetoitu Kevan ilmoituksen mukaisena ja pääsääntöisesti kohdistettu toimintayksiköille.

Henkilöstöpoliittiset tavoitteet ja periaatteet vuodelle 2013

Kaupunkistrategian mukaiset henkilöstöpoliittiset tavoitteet, yleiset linjaukset ja periaatteet on kuvattu henkilöstösuunnitelmassa 2012-2015 sekä sen liitteenä olevassa toimenpideohjelmassa.

Erityistoimenpiteet ja periaatteet vuodelle 2013 ovat seuraavat:

- kehityskeskustelujen ja tehtäväkuvien vieminen palkkausjärjestelmään sähköiseen muotoon
- uusien palkkausjärjestelmien käyttöönotto
- palkkauspoliitikalla pyritään mahdollisuuksien mukaan tukemaan toimintojen tehostamista esim. tehtävien uudelleen järjestelyissä
- henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpidetään ja täydennetään aktiivisesti koulutuksella (sisäiset koulutukset, atk-perustaidot) sekä lisäämällä uusien ohjelmien käyttöönottoon liittyviä koulutuksia
- perehdyttämisprosessien tehostaminen; perehdyttämisen kuvaus ja tarkistuslistan käyttöönotto

- ”hiljaisen tiedon” siirtäminen turvataan avaintehtävissä rekrytoinnin aikaistamisella ja määrärahat tähän laitetaan talousarvioon
- työhyvinvointia edistetään aktiivisesti erilaisin toimenpitein, jotka on kerrottu tarkemmin henkilöstösuunnitelman toimenpideohjelmassa (mm. Aktiivisen tuen mallin tehokas käyttö, työhyvinvointiagentteja työpaikoille, työyhteisötaitoja parannetaan, työaikajoustoja kehitetään, työnohjaukseen panostetaan jne.)
- työkyvyn ja osaamisen ylläpitäminen / kehittäminen yhteisvastuulliseksi, se on sekä työntekijän että työnantajan vastuulla
- rekrytoinnissa pyritään suunnitelmallisuuteen ja vakituisiin virka- ja työsuhteisiin, sisäiset tehtäväjärjestelyt säilytetään rekrytointitapana
- Kuntarekryn käytön tehostaminen
- koulutusmäärärahaa voi käyttää tarvittaessa myös työnohjaukseen, palvelukeskusten varattava rahaa omiin talousarvioihinsa yksilö- ja ryhmäohjausta varten, kriisitilanteita varten työnohjausrahat varataan keskitettyyn tyky-määrärahaan
- yhteistyötä lisätään Kelan ja Kevan kanssa työurien pidentämiseksi
- tasa-arvosuunnitelman päivittäminen ja uuden ikä-ohjelman tekeminen

Lainoitus

Antolainojen lyhennyksiä talousarvioon sisältyy 0,13 milj. euroa. Uusien antolainojen myöntämistä talousarvioon ei sisälly.

Kaupungin talousarvioon sisältyy uutta lainanottoa 8,3 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 4,9 milj. euroa (ei sis. vesilaitosta).

Lainamäärä vuonna 2013 on 40,1 milj. euroa eli 1 809 euroa/ asukas (ei sis. vesilaitosta), 42,2 milj. euroa ja 1 963 euroa/ asukas (sis. vesilaitos).

Kunnallinen liikelaitos/ Vesilaitos

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10 a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksyy liikelaitoksen johtokunta. Liikelaitoksen talousarvio esitetään kunnan talousarvion liitteenä. Valtuusto ohjaa liikelaitoksen toimintaa kunnan talousarviossa asettamalla tavoitteillaan.

Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2011-2013

(Luvut eivät sisällä vesilaitosta)

	TP2011	TA 2012	TA 2013
Tuloveroprosentti	19,50	19,75	19,75
Toimintakate, milj. euroa	-107,01	-109,58	-113,09
Verotulot, milj. euroa	67,30	69,10	71,68
Valtionosuudet, milj. euroa	42,01	43,35	44,43
Vuosikate, milj. euroa	3,78	4,83	5,32
Vuosikate, euroa/asukas	171	219	240
Investoinnit, (br.) milj. euroa	7,50	9,55	9,34
Lainojen muutos, milj. euroa	4,13	4,09	3,43
Lainat, euroa/asukas	1471	arv. 1658	arv. 1809
Asukasluku 31.12.	22 147	arv. 22147	arv. 22147

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2013

Kaupungin konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisöille vahvistetaan tavoitteet toiminnalle. Merkittävimpiä tytäryhteisöjä ovat:

- Iisalmen Teollisuuskylä Oy
- Kiinteistö Oy Petterinkulma
- Ylä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon ky

IISALMEN TEOLLISUUSKYLÄ OY:N TAVOITTEET VUODELLE 2013

Tuloksellinen toimintavuosi ja poistot suunnitelman mukaiset.

Toimitilojen käyttöaste on n. 95 %. Vapaita teollisuustiloja tarjotaan aktiivisesti vuokrattavaksi ja elinkaarensa päässä olevia halleja tarjotaan myyntiin.

Soinlahden teollisuuspuiston kehittämisessä jatketaan tuloksellista yhteistyötä kaupungin kanssa.

Kunnostusta vaativien kohteiden välttämättömät saneeraustoimet tilojen vuokraamisen mahdollistamiseksi resurssien puitteissa.

Teollisuustilojen markkinoiminen ja tarvittaessa uusien toimitilojen rakentaminen.

KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TAVOITTEET VUODELLE 2013

KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TOIMINTAPOLITIIKKA

Kiinteistö Oy Petterinkulman toiminta-ajatuksena on tuottaa ja ylläpitää edullisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Iisalmen kaupungissa.

Tätä toiminta-ajatusta se toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti säilyttämällä kannattavuutensa liikeyrityksenä sekä toimimalla kaikessa yhteiskunnan hyväksymällä tavalla.

PÄÄPERIAATTEET

- Liiketoiminta on vastuullista eikä se saa aiheuttaa kaupungille, jonka konserniin kuulumme, taloudellista rasitetta.
- Henkilökunnan ammattitaidosta pidetään huolta koulutuksella ja työssä viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota.
- Yhtiössä on käytössä laatu- ja määrätavoitteisiin pohjautuva koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä.
- Asumisen laatutaso on hyvä vuokratason nähden.
- Vuokrattavana on eri hintaisia, eri tasoisia ja eri kokoisia asuntoja asiakkaan tarpeen mukaan.
- Kaikkia asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja asukasvalinnoissa huomioidaan sosiaaliset tarpeet.
- Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteen mukaisesti huomioiden tulevat korjaustoimenpiteet.

- Päämääränä on asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamuksen saavuttaminen ja sen jatkuva vaaliminen.
- Asiakkaan (asukas) tyytyväisyys on koko toiminnan perusta.
- Asiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan vuosittain ja korjattaviin toimenpiteisiin ryhdytään viimeistään seuraavassa vuokranmäärityksessä. Asukastyytyväisyyskysely (AsNet) tehdään kolmen vuoden välein. Seuraava kysely on kuluvana vuonna.
- Kaikessa toiminnassa huomioidaan ympäristö ja pyritään toimimaan luontoa säästävasti. Talusjätteet lajitellaan ja käsitellään yhteiskunnan säätämällä tavalla. Käytöstä poistettu tavara pyritään kierrättämään mahdollisuuksien mukaan.
Rakennuttamisessa ja kiinteistönpidossa noudatetaan rakennuksen elinkaari-ajattelua.

KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TALOUS- JA MÄÄRÄTAVOITTEET

Kiinteistö Oy Petterinkulma antaa Iisalmen kaupungille neljännesvuosittain erillisen talousraportin, jossa seurataan talouden tunnuslukuja ja määriä.

Vuoden 2013 tavoitteet:

euroa

- Liikevaihto	7 745 000
- Muut kiinteistön tuotot	88 000
- Henkilöstökulut	1 257 000
- Lainojen lyhennykset	1 190 000
- Kiinteistöjen muut kulut	3 913 000
- Luottotappiot	15 000
- Rahoitustuotot ja kulut	-700 000
- Vuokrasaamiset	alle 100 000
- Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot)	8,52 €/m ² /kk
- Asuntojen käyttöaste	yli 98 %
- Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna	32 hlöä
- Peruskorjaus Paloisvuorentie 16 ABC alkaa 1.3.2013	27 asuntoa
- Peruskorjaus Paloisvuorentie 14 ABC alkaa 1.3.2013	30 asuntoa
- Asuntojen määrä tilikauden lopussa	1 538 kpl

YLÄ-SAVON SOTE KY:N TAVOITTEET VUODELLE 2013

Vuoden 2013 alusta tulee voimaan uusittu Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perussopimus. Keskeisiä muutoksi perussopimuksessa ovat yhteislautakunnan ja perusturvalautakunnan lakkauttaminen. Kuntayhtymän hallituksen jaostolle siirtyy joitakin em. lautakuntien tehtäviä.

SOTE kuntayhtymän talousarvioon vuodelle 2013 ja taloussuunnitelmaan vuosille 2014- 2015 sisältyy seuraavia palvelurakenteen ja toiminnallisia muutoksia.

- SOTE- alueen terveyskeskusten vuodeosastojen **akuuttisairaanhoido ja kuntoutustoiminta** keskitetään edelleen Iisalmen ja Kiuruveden terveyskeskuksiin.

- Laitoshoitoa puretaan edelleen vähentämällä 1.3.2013 alkaen viisi (5) vuodeosastopaikkaa Iisalmen terveyskeskuksessa. Terveyskeskukseen jää yhteensä 50 vuodeosastopaikkaa
 - **Vanhustenhuollossa** kotona asumista tukevia palveluja lisätään
 - Pitkäaikaishoito korvataan tehostetulla palveluasumisella. Paikkojen määrä vähenee määrärahojen suhteessa noin kolmella paikalla.
 - Kotisairaaloimintaa laajennetaan, kotihoidon lääkäriresursseja lisätään ja etälääkärikokeilu jatkuu
 - Omaishoidossa on STM:n suosituksen mukainen peitto 5-6 % yli 75-vuotiaista. Omaishoitajien tukemista monipuolistetaan ja vahvistetaan.
 - **Palvelusetelin** käyttöä laajennetaan sosiaalipalvelujen mm. suun terveydenhoitoon
 - Päivystyspainotteista **vastaanottoimintaa** muutetaan ajanvarausvastanotto painotteiseksi; resursseja ohjataan lääkäreiden ja hoitajien ajanvarausvastaanottoille, pitkäaikaispotilaita ohjataan ja kannustetaan omahoitoon ja sähköistä asiointia ja ryhmätoimintaa sekä tehtävien siirtoa eri ammattiryhmien välillä kehitetään. Puhelinneuvonnassa eriytetään ajanvarausvastaanoton ja päivystyksen puhelut. Tavoitteena kaikista lääkärin vastaanottokäynneistä on päivystyskäyntejä 20 %.
 - Jälkitarkastuksia mm. synnytysten jälkeen siirretään lääkäriltä terveydenhoitajille. Terveysneuvontaan lisätään yksi terveydenhoitajan työpanos
 - Sähköinen e- resepti otetaan käyttöön 8.1. alkaen
 - Ostopalvelulääkäreistä pyritään virkalääkäreihin.
 - **Työterveyshuolto** siirtyy taseyksiköksi vuoden 2013 alusta
 - **Kuntoutuksen** toimintamalleja kehitetään yhteistyössä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Selkäpoliklinikan toiminta aloitetaan.
 - **Iisalmen sairaalassa** vuodeosastopaikkoja vähennetään sisätautien osastolla 2 ja kirurgisella osastolla 5, jonka jälkeen sairaalassa on 48 vuodeosastopaikkaa.
 - Sairaanhoidopiirin tuottavuusohjelmaan sisältyvä tavoite vähentää 200 vuodeosastopaikkaa voi lisätä ISAn osastohoidon tarvetta.
 - Sairaalan lääkäripalveluja tuottavat virka-, kumppanuus- ja ostopalvelulääkärit.
- KYS- kuntayhtymällä** on ensihoidon järjestämisvastuu v. 2013 alusta ja SOTEn ensihoitoyksiköt siirtyvät sairaanhoidopiirille. Ensihoidon kustannukset kasvavat kaikissa SOTE kunnissa.

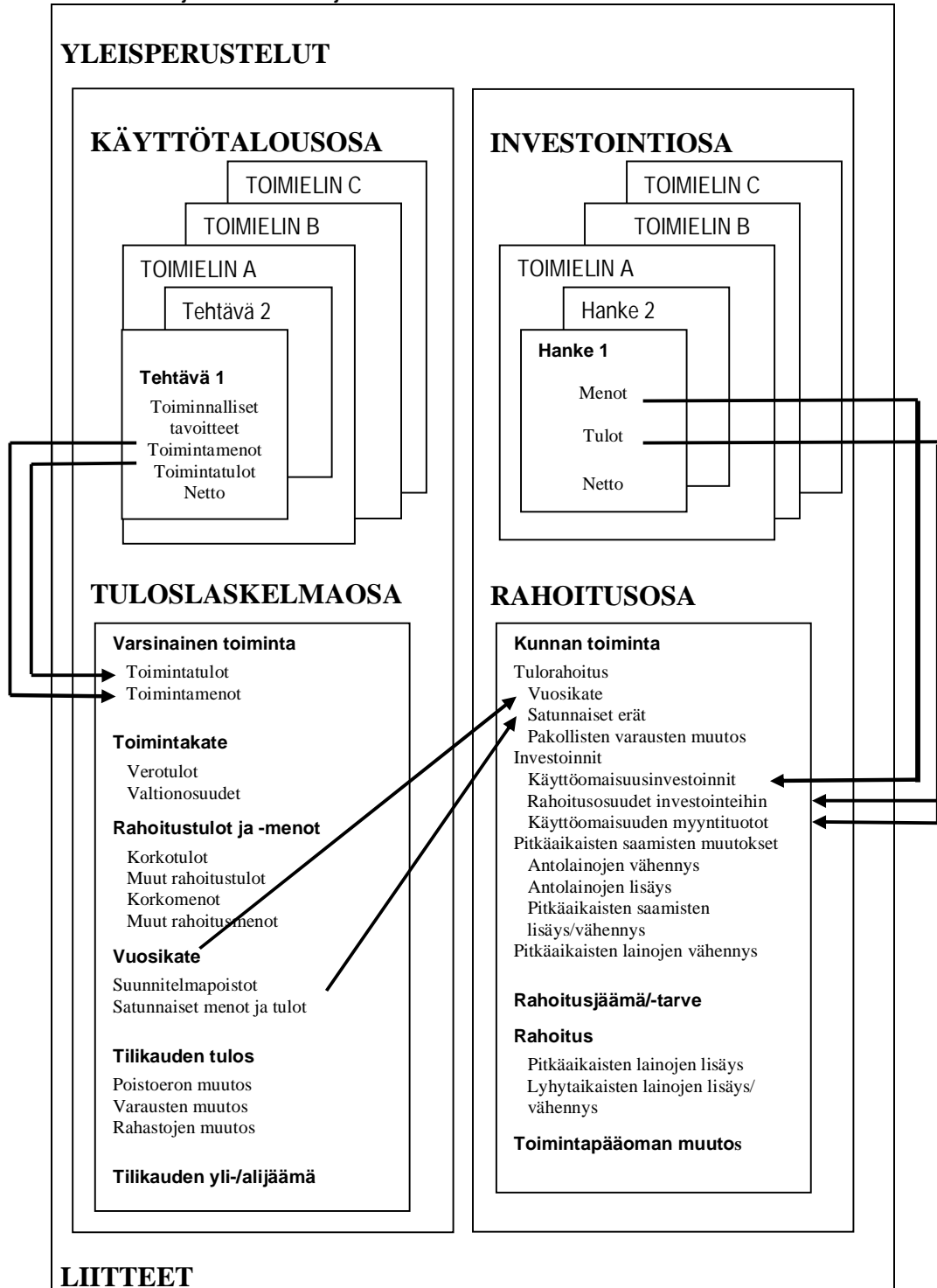
- **Koljonvirran sairaalan** psykiatriset sairaansijat vähenevät 21:stä 18:aan. Muutoksen jälkeen Koljonvirran sairaalassa on yhteensä 32 hoitopaikkaa, joista kahdeksan (8) on yleislääketieteen paikkaa on tarkoitettu omaehtoiseen päihdehoitoon hakeutuville. Päihdehuollon laitostuntoutuksen ostopalveluista luovutaan.
- Psykiatrian kotikuntoutustyötä laajennetaan vastaamaan laitospaikkojen vähennystä
- Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut koko kuntayhtymän alueella järjestetään ostopalveluna. Palveluasumisessa on keskimäärin 20 henkilöä.
- Asumisentukipalveluja tuottaa pääsääntöisesti Pysäkki ry; Iisalmen mielenterveystuki ry ja Asumispalvelusäätiö ASPA
- **Aikuissosiaalityön** palvelut säilyvät lähes ennallaan. TOIMI -säätiö aloittaa vuoden alusta ja hoitaa osaltaan kaupungin työllistämistoimintaa sekä tuottaa työllistämistä tukevia palveluja ostopalveluna SOTE kuntayhtymälle. Kaupunki avustaa keskimäärin 13 henkilön työllistämistä säätiössä.
- Toimeentulotuen saajien määrä on ennakoitu vuoden 2012 tasolle. Työllistämispalveluihin ohjausta ja aktivointia painotetaan edelleen.
- **Sosiaalipalveluissa** ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Lastenkoti Taskukellon lisäksi lastensuojelun laitoshoidon ostetaan lapsen erityistarpeiden mukaisesti
- Perhehoito on ensisijaistaja perheohjaajat tekevät perhetyötä osana neuvolatiimityötä
- Painopiste on ennalta ehkäisevässä työssä ja varhaisessa puuttumisessa
Koulupsykykarin työ vakiinnutetaan
- **Vammaispalveluissa** vammaisten henkilökohtaisen avun määrä lisätään lain hengen mukaisesti.
- Vaikeavammaisten asuminen pyritään järjestämään kotiin annettavien palvelujen turvin
- Kehitysvammahuollon tavoitteena on laitoshoidon käytön vähentäminen avohuollon palveluja kehittämällä sekä pysyvässä että tilapäishoidossa
- **Eläinlääkintähuollossa** ennaltaehkäisevän eläinterveydenhuollon merkitys kasvaa terveydenhuoltoeläinlääkärin viran täyttämisen myötä
- **Elintarvikevalvontaa** yhtenäistetään ja lisätään läpinäkyvyyttä valtakunnallisen sähköisen valvontakäytännön avulla
- **Ympäristönsuojelussa** painopisteenä ovat vesiensuojelu ja jätehuolto

- **Palvelusopimuksen loppusumma** on 68,211 milj. euroa, jossa kasvua v. 2012 talousarvioon on 3 %. Palvelusopimukseen ei sisälly sairaanhoitopiirin menoja niin paljon kuin sairaanhoitopiiri on esittänyt.

8. Talousarvion rakenne ja tehtävät

Rakenne

Talousarvio jakaantuu neljään osaan alla olevan kaavion mukaisesti:

Tehtävät

Talousarviolla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelman rakenteen. Nämä ovat:

1. kokonaistalouden näkökulma, jota kuvaa tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa
2. toiminnan ohjauksen näkökulma, jota kuvaa käyttötalousosa ja investointiosa

Kokonaistalouden näkökulma

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo- ja rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate/toimintajäämä, käyttökate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei kuntalaki edellytä vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä suunnitelmavuotena voi olla yli- tai alijäämäinen. Pääsääntöisesti on pyrittävä siihen, että kolmivuotisella suunnitelmakaudella kunnan tulot kattavat menot.

Tilikauden tuloksen kehityksen arvioinnissa on taloussuunnitelmalla keskeinen merkitys. Kunnanhallituksen tulee tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Tasapainotuksessa kunnanhallitus joutuu ottamaan kantaa siihen, mitä muutoksia kuluvan vuoden tai seuraavaan talousarvioon ja -suunnitelmaan on tehtävä.

Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla koetaan tulo- ja rahoitusosa sekä investointien hankintamenot ja muut pääomamenot yhteen laskelmaan. Kunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulo- ja rahoitusosa ei riitä menoihin, kunnan on rahoitusosassa osoitettava tarvittava pääomarahoitusta. Pääomarahoitusta ovat lainanotto ja kuntayhtymässä lisäksi jäsenkuntien oman pääoman ehtoiset sijoitukset. Kunta voi kattaa rahoitustarpeen myös toimintapääomaa vähentämällä, mikä voi merkitä rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutuneen pääoman vapauttamista taikka vieraan pääoman lisäystä.

Talouden vakaus edellyttää myös, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja. Sitoumuksia, joihin liittyy erityinen riski, ovat lainatakausten ja muiden vakuuksien antaminen yhteisöille. Merkittäviä riskejä voi liittyä myös kunnan investointihankkeisiin sekä luotonantoon elinkeinotoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Toiminnan ohjauksen näkökulma

Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjauksenvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat palvelu- ja viranomais toimintaa käyttösunnitelmilla. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston talousarviossa ja -suunnitelmassa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tulosalueet

Tulosalueet liitteenä 1.

Taloussuunnittelun periaatteita

Taloussuunnittelun periaatteita ovat mm. vuotuisperiaate, tasapainoperiaate, täydellisyysperiaate, bruttoperiaate, yhtenäisyys ja julkisuus.

Vuotuisuusperiaate merkitsee sitä, että talousarvio sisältää vain yhden varainhoitovuoden suoriteperusteiset menot ja tulot. Varaukset ja rahastosirrot ovat tilikauden tuloksen käsittelyeriä, jotka esitetään talousarvion tuloslaskelmaosassa. Tilikauden ylijäämä tai alijäämä liitetään kunnan omaan pääomaan.

Tasapainoperiaate tarkoittaa, että tulojen on suunnitelmakaudella katettava menot ja että kunnan maksuvalmiuden tulee aina olla riittävä. Tuloylijäämän kerryttämiselle on oltava perusteet. Talousarvion rahoituslaskelmaosassa on osoitettava kuinka rahoitustarve katetaan ja kuinka rahoitusyli jäämä käytetään.

Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava kunnan rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedostossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että menot ja tulot päätetään talousarviossa ja -suunnitelmassa bruttomääräisinä eli tuloja ei vähennetä menoista.

Nettoperiaatteella tarkoitetaan, että valtuusto voi päättää menojen tai tulojen erotuksen (vuosikatteen) määrärahana tai tuloarviona. Näin voidaan menetellä liiketoiminnassa ja toiminnassa, jossa myyntitulojen osuus on merkittävä sekä sisäisiä palveluja tuottavien yksiköiden toiminnassa. Myös tilaaja-tuottaja-mallin tuottajayksiköiden sitovuustasona vuosikatetta on perusteltua käyttää.

Yhtenäisyysperiaate edellyttää, että valtuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta yhtenä kokonaisuutena samassa käsittelyssä.

Julkisuusperiaate edellyttää, että talousarvio on julkinen asiakirja, johon kenellä tahansa on oikeus tutustua.

9. Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio on sitova ohje kaupungin talouden hoitamista varten. Sitovuus ilmenee erityisesti siinä, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin, eikä enempää kuin talousarviossa on osoitettu. Käyttötarkoitus ilmenee määrärahojen nimikkeistä ja määrärahojen sitovista perusteluista.

Käyttötalousoosan määrärahat ja tuloarviot

Talousarvion käyttötalousoosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia tulosaluetasolla valtuustoon nähden. Tulosalueet ilmenevät liitteestä 1.

Uimahalli käsitellään talousarviossa epäitsenäisenä liikelaitoksena eli nettoyksikkönä. Valtuustoon nähden ko. laitosta sitoo tällöin toimintakate.

Virkojen ja toimien henkilöstömäärärahat ovat sitovia kaupunginhallitukseen nähden lukuun ottamatta virkoja, joiden täyttämistä päättää valtuusto. Valtuuston päättämien virkojen määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden hanke- tai hankeryhmätasolla, ellei talousarvion perusteluissa ole esitetty yksityiskohtaisempaa määrittelyä määrärahalle.

Investointiosan määrärahojen käytöstä vastaa se lautakunta/johtokunta, jonka alaisuuteen ne on talousarviossa merkitty. Talousarviossa teknisen lautakunnan alaisuuteen on merkitty myös muiden hallintokuntien investointimäärärahoja. Mikäli tällaisia määrärahoja ei ole osoitettu tiettyyn hankkeeseen, määrärahojen etuoikeusjärjestyksen päättää ao. lautakunta/johtokunta ja toteutuksesta vastaa tekninen lautakunta määrärahojen puitteissa.

Käyttötalousosan toiminnalliset tavoitteet

Talousarvioon sisältyy kahdenlaisia toiminnallisia tavoitteita: valtuuston hyväksymiä ja lautakunnan hyväksymiä tavoitteita. Valtuuston hyväksymät tavoitteet sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden. Ohjeelliset tavoitteet antavat päätöksentekijälle informatiivista tietoa toiminnan tuloksellisuudesta ja laajuudesta. Ohjeelliset perustelut eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvion perustelut

Talousarviossa on esitetty perustelut ja merkittävimmät toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon nähden ko. osien perusteluissa esitetyllä tasolla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Vuoden 2013 talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset. Mikäli toimintaa on tarve laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritelty talousarviossa, tulee tähän olla ehdottomasti kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston lupa.

Uudet tai laajennettavat toimitilat

Mikäli hallintokunnat tarvitsevat toimintaansa uusia tiloja, niin ensisijaisesti käytetään kaupungin omistuksessa tai muuten hallinnassa olevia tiloja tilapalvelun osoittamalla tavalla. Ulkopuolelta tapahtuva uusien tilojen vuokraus tehdään aina teknisen keskuksen toimesta ja päätöksellä.

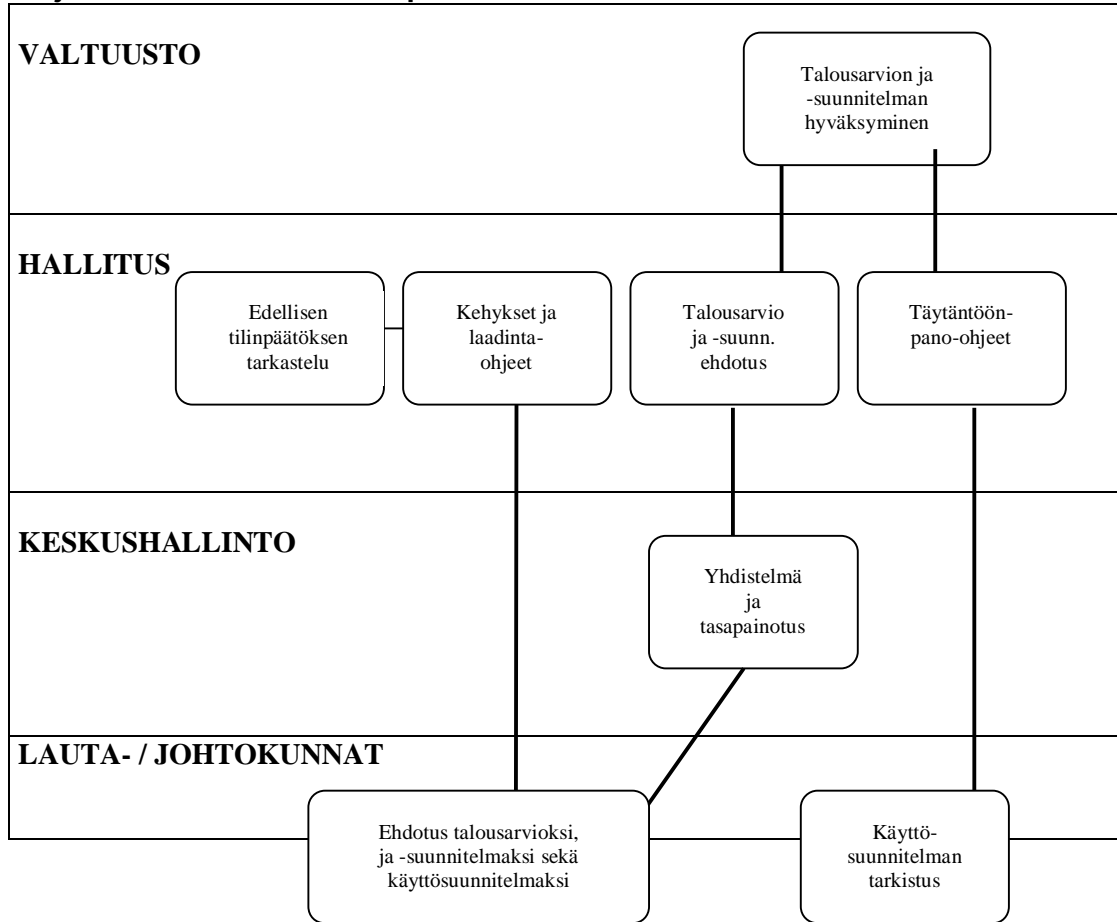
Taloussuunnitelman sitovuus

Suunnitelma vuosien 2013 – 2015 määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet ovat ohjeellisia. Vaikka oikeudellisesti talousarvion sitovuus onkin vahvempi kuin taloussuunnitelman, on myös taloussuunnitelma kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita velvoittava asiakirja. Talousarviossa ja -suunnitelmassa turvataan edellytykset tehtävien hoitamiseen. Toiminta suhteutetaan aina resursseihin.

10. Meno- ja tulolajit

Talousarvion ja kirjanpidon meno- ja tulolajien määrittelyssä on soveltuvin osin perusteena pidetty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilikarttamallissa suosittelimia meno- ja tulolajeja.

11. Talousarvion ja -suunnitelman laadintaprosessi

12. Talousarvion käyttösuunnitelma

Valtuuston hyväksytyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiä lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kunnanhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältyvät alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kunnanhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin. Edellä tarkoitettu viranhaltija voi vastaavasti antaa alaiselleen viranhaltijalle oikeuden päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta.

13. Käyttöomaisuuden poistot

Kirjanpitojärjestelmässä käyttötalous ja pääomatalous on eriytetty toisistaan. Tällöin käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Talousarviossa aktivointirajaksi on määritelty 10 000 euroa (kv. 25.3.2002 § 23) eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Kaupunginvaltuusto on 11.11.2006 § 134 (muutos 17.12.2008 § 143) vahvistanut kaupungin poistosuunnitelman, joka on liitteenä 2. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut v. 2011 yleisohjettaan suunnitelman mukaisista poistoista. Kaupunginhallitus on käsitellyt poistosuunnitelmaa kokouksessaan 3.9.2012 § 295 ja todennut, että tarvetta poistosuunnitelman muutokseen ei ole.

14. Kaupunginhallituksen lainanottovaltuus

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 32 §:n mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista. Lainanottovaltuus on tarkoituksenmukaista rajata siten, että kaupunginhallituksella on vuonna 2013 oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja.

Päätös voi koskea:

- lainan ennenaikaista takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja korko enintään 5 %
- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 5 %

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 48 § mukaisesti kaupunginkamreerilla on oikeus päättää lainojen korkoriskeiltä suojautumisesta kaupunginhallituksen enimmäisvaltuuksin. Vuonna 2013 lainojen suojaamiseen voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta. Uusien korkoriskiltä suojaavien sopimusten nimellismäärä saa olla vuonna 2013 enintään 10 milj. euroa.

15. Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015

Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015 on esitetty talousarviokirjan osissa tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.

Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet:**LIITE 1**

Keskusvaalilautakunta
Vaalit

Tarkastuslautakunta
Tilintarkastus

Kaupunginhallitus
Rahoitus
Yleishallinto
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Henkilöstötoimi
Työllisyydenhoito
Lomatoimi

Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta
Ylä-Savon maaseutupalvelut

Koulutuslautakunta
Sivistyspalvelukeskuksen hallinto
Lasten päivähoito ja esiopetus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ruokahuolto ja siivous

Kulttuurilautakunta
Kansalaisopisto
Kirjastopalvelut
Kulttuuripalvelut
Musiikkiopetus

Vapaa-aikalautakunta
Vapaa-aikatoimi
Uimahalli

Tekninen lautakunta
Hallintopalvelu
Kaupunkirakenne
Tilapalvelu

Rakennuslautakunta
Rakennusvalvonta

KUNNALLINEN LIIKELAITOS/ VESILAITOS

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liikelatoudellisiin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana liikelaitos. Kunnallisella liikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävät määritellään kuntalain 87 c §:ssä sekä johtosäännössä. Kuntalain mukaan johtokunta päättää mm. liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta. Liikelaitoksessa on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntaan.

Liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma on kunnan talousarvion ja –suunnitelman erillinen osa.

Johtokunnan on valtuuston päättämässä määräajassa tehtävä sille esitys liikelaitoksen seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi sekä taloussuunnitelmaksi kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Kunnan talousarviossa asetetaan liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeria kunnan talousarviossa ovat korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus kunnalliselle liikelaitokselle sekä kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle. Johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta viimeistään vuoden loppuun mennessä kunnan talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Liikelaitoksen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava liikelaitoksen talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan kirjanpidossa.

Liikelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistellään kunnan tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja johtaja.

Kunnallisen liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan esitettävä selvitys liikelaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tulos- ja rahoituslaskelmassa taikka taseessa. Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Kunnan liikelaitoksen tilikauden tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus enintään kunnan ylijäämäerien määrään.

Liikelaitoksen oma pääoma muodostuu peruspääomasta, arvonkorotusrahastosta sekä oman pääoman muista eristä. Peruspääoma on kunnan oman pääomanehtoinen sijoitus, josta liikelaitos suorittaa korvauksen.

Liikelaitosta varten otettavasta lainasta päättää johtokunta johtosäännön määrittämissä rajoissa. Takaussitoumuksen ja muun vakuuden antamisesta toisen velasta päättää valtuusto.

Vesilaitos

Valtuuston päätöksellä 22.12.2008 § 138 Vesilaitoksesta on muodostettu Iisalmen Vesi-liikelaitos.

Vuoden 2013 sitovat ja ohjeelliset tavoitteet vesilaitokselle ovat:

Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet

- tuloutus/ korvaus peruspääomasta	531 000 €
- liikeylijäämä	541 280 €
- kokonaisinvestoinnit	2 285 000 €
- taksat	
* jäteveden käyttömaksun korotus 1.1.2013 lukien (0,03 €/ m ³).	
* kulutustaksat ovat vvy:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna	

Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet

- liikevaihto	4 816 650 €
- lainojen muutos	+ 1 306 000 €
- henkilöstö 31.12.	16
- puhtaan veden vuotovesien osuus kok.vesimäärästä	10 - 15 %
- vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus	alle 30 %
- kuluttajille ei tule ennakkoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä	
- jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v.	

Vesilaitoksen talousarvio v. 2013 ja taloussuunnitelma v. 2014 - 2015 kaupungin talousarvion liitteenä.

IISALMEN KAUPUNGIN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

LIITE 2

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset (Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset (Palloluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % *
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % *
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto-asetat, ulkovalaistusl.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		
Sähkö, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	

*) Muutos 1.1.2008 alkaen (KV 17.12.2007 § 143)

Hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta**LIITE 3**

Hallituksen kuntapolitiikan tavoitteena on turvata laadukkaat ja yhdenvertaiset kunnalliset palvelut asiakaslähtöisesti koko maassa, luoda edellytykset kuntien taloutta vahvistavalle kehittämistoiminnalle ja yhdyskuntarakenteen eheyttämiselle sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa ja paikallista demokratiaa.

Hallituksen kuntapolitiikka luo edellytyksiä julkisen talouden kestävyysvajeen kaventamiselle sekä varautumiselle ikääntymisestä seuraavalle palvelujen kasvavalle kysynnälle. Kuntatalouden vakautta ja kestävyyttä edistetään uudistamalla kunta- ja palvelurakenteet, vahvistamalla kuntien tulopohjaa, parantamalla kunnallisen toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä rajoittamalla kuntien tehtävien laajentamista.

Hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Vahva peruskunta muodostuu luonnollisista työssäkäyntialueista ja on riittävän suuri pystyäkseen itsenäisesti vastaamaan peruspalveluista vaativaa erikoissairaanhoidon ja vastaavasti vaativia sosiaalihuollon palveluja lukuun ottamatta. Vahva peruskunta kykenee tulokselliseen elinkeinopolitiikkaan ja kehittämistyöhön sekä voi tehokkaasti vastata yhdyskunta-rakenteiden hajautumiskehitykseen.

Kuntarakenteen eheytyessä ja vahvistuessa tarve kuntien välisille yhteistoimintarakenteille vähenee, mikä selkeyttää ja yksinkertaistaa hallintoa ja vahvistaa paikallista demokratiaa.

Kuntauudistuksella luodaan palvelurakenne, jossa valta ja vastuu palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta ovat yhdellä, riittävän laajaan asukas- ja osaamis- pohjaan perustuvalla taholla. Vahva ja itsenäinen kunta kykenee hallitsemaan markkinoita palveluiden tuotantotapojen monipuolistuessa ja vastaamaan vaatimuksiin asukkaiden valinnanvapauden lisäämisestä.

Hallitus määrittelee kuntauudistuksen tarkemmat kriteerit ja etenemisen vuoden 2011 loppuun mennessä. Annettava rakennelaki korvaa voimassa olevan puitelain.

Uudistusta ohjaavassa lainsäädännössä otetaan käyttöön kuntauudistusta edistäviä välineitä. Tavoitteena on mm. poistaa lainsäädännöstä sekä kuntatalouden rahoitusjärjestelmistä kuntaliitoksia vaikeuttavat tekijät.

Hallitus ohjaa kuntauudistuksen etenemistä ja käynnistää koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta.

Kunta- ja palvelurakenteen uudistamisessa otetaan huomioon alueiden erilaisuus, kuten kasvukeskusten erityispiirteet, harva asutus, pitkät etäisyydet, saaristoisuus ja kielelliset olosuhteet.

Kansallisen kilpailukyvyn ja kasvupotentiaalın kannalta kunta- ja palvelurakennetarkaisujen merkitys korostuu metropolialueella.

Hallituksen päämääränä on, että vahvojen peruskuntien ulkopuolisilla syrjäisillä alueilla palvelurakenne uudistetaan siten, että palvelut on koottu ohjatusti riittävän suuriksi kokonaisuuksiksi tukeutuen vahvojen peruskuntien palvelurakenteeseen vastuukuntamallilla.

Kainuun maakunnan mahdollisuudet muusta maasta poikkeavaan hallintomalliin ratkaistaan erikseen kuntauudistuksen edetessä.

Sote-järjestämislain ja muiden sektorilakien valmistelu sovitetaan yhteen valtakunnalliseen kuntauudistukseen sekä aikataulullisesti että sisällöllisesti.

Suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään turvataan.

Henkilöstön asema muutosprosesseissa turvataan nykyainsäädännön tasoisena.

Kuntarakenneuudistus muodostaa perustan kuntalain kokonaisuudistukselle. Kuntalain uudistuksessa tarkastellaan uusien kuntahallinnon rakenteiden ja kuntien muuttuvan toimintaympäristön näkökulmasta erityisesti kunnan talouden sisäistä ohjausta, kuntien johtamisjärjestelmiä, luottamushenkilöiden asemaa, kuntalain ja erityislakien välistä suhdetta, kunnanosahallintoa sekä kuntien ja markkinoiden välistä suhdetta. Kuntalain uudistamisen tueksi kootaan parlamentaarinen seurantaryhmä.

Kuntien roolia julkishallinnon keskeisenä toimijana ja rajapintana kansalaisiin vahvistetaan. Valtiokuntaneuvottelumenettelyä kehitetään niin, että kunnille mahdollisesti siirrettävien tai annettavien tehtävien kustannus- ja vaikutusarviointia parannetaan. Peruspalveluohjelman pitkäjänteisyyttä, sitovuutta ja ohjausvaikutusta vahvistetaan tavoitteena kuntatalouden nykyistä parempi ennakointi.

Uusien ja nykyisten tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä ja laajentamista kunnille rajoitetaan ja niille osoitetaan valtion rahoitusosuutena yli puolet todellisista kustannuksista. Valtion ja kuntien väliset tehtävien siirrot toteutetaan kustannusneutraalisti. Vastuu ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta siirretään valtiolle. Arvioidaan mahdollisuudet vähentää kuntien velvoitteita.

Kuntien kykyä selvittää tehtävistään ja velvoitteistaan pääosin omalla verotulorahoituksellaan edistetään. Kuntien yhteisövero-osuus maksetaan viidellä prosenttiyksiköllä korotettuna vuosina 2012 ja 2013. Kunnallisverotuksen verovähennyksistä johtuvaa kuntien rasitetta pyritään siirtämään valtion vastuulle nimellisen ja todellisen kunnallisverotason eron kaventamiseksi. Veromuutoksista kuntien tuloihin aiheutuvat muutokset kompensoidaan täysimääräisesti. Kunnallisverotuksen verovähennyksiä kompensoidaan kuntakohtaisesti pääasiassa verojärjestelmän kautta. Hallitus tähtää siihen, että kiinteistöveron osuus kuntien verotuloista kasvaisi vaalikauden aikana. Kiinteistövero siirretään verotulojen tasauksen ulkopuolelle.

Valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Järjestelmän kannustavuutta parannetaan.

Erityisen vaikeassa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä jatketaan tehostetusti niin, että valtioneuvostolle säädetään mahdollisuus päättää toimenpiteistä, mikäli arviointimenettely ei johda ratkaisuun kunnan peruspalveluiden ja niiden rahoituksen turvaamiseksi.

Kuntarahoitus Oyj:n asema kuntien lainoituksen järjestäjänä ja valtion tukeman asuntotuotannon lainoittajana turvataan.

Vahvoilla peruskunnilla luodaan edellytykset kuntien riittävälle omalle palvelutuotannolle ja kuntien kyvyille hallita palvelumarkkinoita yhdenvertaisten palvelujen saatavuuden ja palvelutuotannon eheyden varmistamiseksi. Edistetään palveluiden järjestämistä ja tuotantovastuun selkeyttämistä ja eriyttämistä kunnissa. Yksityinen ja kolmas sektori täydentävät kuntien palveluja lainsäädännön puitteissa. Palveluja tulee voida

räättelöitä paikallisten tarpeiden mukaan. Kolmannen sektorin ja seurakuntien osaamista ja kokemuksia hyödynnetään.

Selkeytetään julkisen sektorin harjoittaman elinkeinotoiminnan pelisääntöjä. Määritellään selkeä raami kuntien, kuntayhtymien, kuntien liikelaitosten ja muiden kuntien omistamien toimintayksiköiden harjoittamalle ja markkinoilla yritysten kanssa kilpailevalle elinkeinotoiminnalle. Edistetään hyvinvointipalvelumarkkinoiden kehittymistä kuntien palvelutarpeita tukeviksi.

Uudistetaan hankintalakiä suorahankintamahdollisuuksien lisäämiseksi sekä työllisyys, sosiaalisten ja muiden laatutekijöiden huomioon ottamiseksi nykyistä paremmin kilpailutusten yhteydessä. Uudistuksella edistetään palvelumarkkinoiden toimivuutta. Nostetaan kansallisia kynnyksarvoja lähemmäksi EU-direktiivitasoja. Tehostetaan harmaan talouden torjuntaa kuntien palveluja järjestettäessä.

Hallitus käynnistää yhdessä valtion eri toimijoiden, kuntien ja työmarkkinajärjestöjen kanssa yhteisen kuntatuottavuuden ja tuloksellisuuden kehittämiskampanjan, jonka yhteydessä luodaan kuntapalvelujen laadun ja vaikuttavuuden arvioimiseksi kestävästä kuntatuottavuuden mittaristo. Luodaan yhteinen tietopohja laadun ja vaikuttavuuden edistämiseksi palveluita arvioitaessa. Kannustetaan parhaiden käytäntöjen jakamista ja käyttöönottoa yli kunta- ja sektorirajojen.

Kuntien kustannuslaskentaa kehitetään todellisten yksikkökustannusten arvioimiseksi ja avaamiseksi asiakkaille, palveluiden kehittämiseksi ja kustannustietoisuuden lisäämiseksi. Palveluiden kustannusten ja laadun vertailua sekä läpinäkyvyyttä kehitetään mm. selvittämällä ja edistämällä sitä tukevia käytäntöjä ja kokeiluja.

Lisätään asukkaiden valinnanmahdollisuuksia hakeutua kunnallisiin palveluihin yli kuntarajojen.

Selvitetään tarpeet uudistaa kotikuntalaki niin, että itsenäisesti asuvien, avohuollon piirissä olevien henkilöiden oikeus valita kotikunta toteutuu.

Jatketaan ja lujitetaan metropolipolitiikkaa tavoitteena vahvistaa seudun kansainvälistä kilpailukykyä ja tasapainoista kehitystä koko maan suotuisan kehityksen edistämiseksi sekä metropoliseudun erityishaasteiden lievittämiseksi. Aiesopimuskäytäntöä vahvistetaan ja sen sitovuutta parannetaan. Erityistä huomiota kiinnitetään alueellisen segregaaation estämiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen maahanmuuttajataustaisen väestön kotouttamisen ja työllistämisen edistämiseksi.

Valtion ja suurten kaupunkiseutujen aiesopimusmenettelyä vahvistetaan erityisesti maankäytön, asumisen, liikenteen osalta. Näin tuetaan yhdyskuntarakenteen eheytymistä, kestävästä kehitystä ja sosiaalista eheyttä.

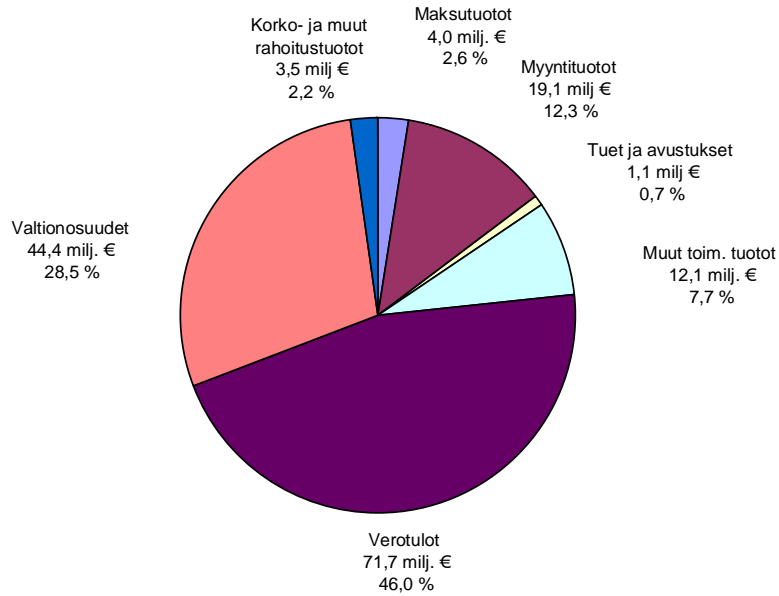
KÄYTTÖTALOUSOSA

Toimielin (ei sis. lask.vyör.eriä)	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %
	1000 e tuotot	1000 e tuotot		1000 e kulut	1000 e kulut		1000 e netto	1000 e netto	
10 Rahoitus *	100,0	120,0	20,0	0,0	0,0		100,0	120,0	20,0
11 Keskusvaalilautakunta	70,0	0,0	-100,0	110,0	0,0	-100,0	-40,0	0,0	-100,0
12 Tarkastuslautakunta	5,0	5,0	0,0	48,2	57,6	19,5	-43,2	-52,6	21,7
14 Kaupunginhallitus	17 276,4	17 685,3	2,4	90 363,7	93 228,3	3,2	-73 087,3	-75 543,1	3,4
19 Maaseutulauslautakunta	329,3	342,0	3,9	449,5	453,1	0,8	-120,2	-111,1	-7,6
30 Koulutuslautakunta	4 521,0	4 423,1	-2,2	35 935,6	35 974,3	0,1	-31 414,6	-31 551,2	0,4
40 Kulttuurilautakunta	628,7	552,2	-12,2	3 237,3	3 267,3	0,9	-2 608,6	-2 715,1	4,1
50 Vapaa-aikalautakunta	854,1	884,1	3,5	3 273,0	3 398,0	3,8	-2 418,9	-2 513,9	3,9
60 Tekninen lautakunta	11 478,4	12 126,8	5,6	12 016,6	12 636,3	5,2	-538,2	-509,5	-5,3
69 Rakennuslautakunta	169,0	169,0	0,0	316,0	381,4	20,7	-147,0	-212,4	44,5
yhteensä	35 431,9	36 307,4	2,5	145 749,9	149 396,4	2,5	-110 318,0	-113 088,9	2,5

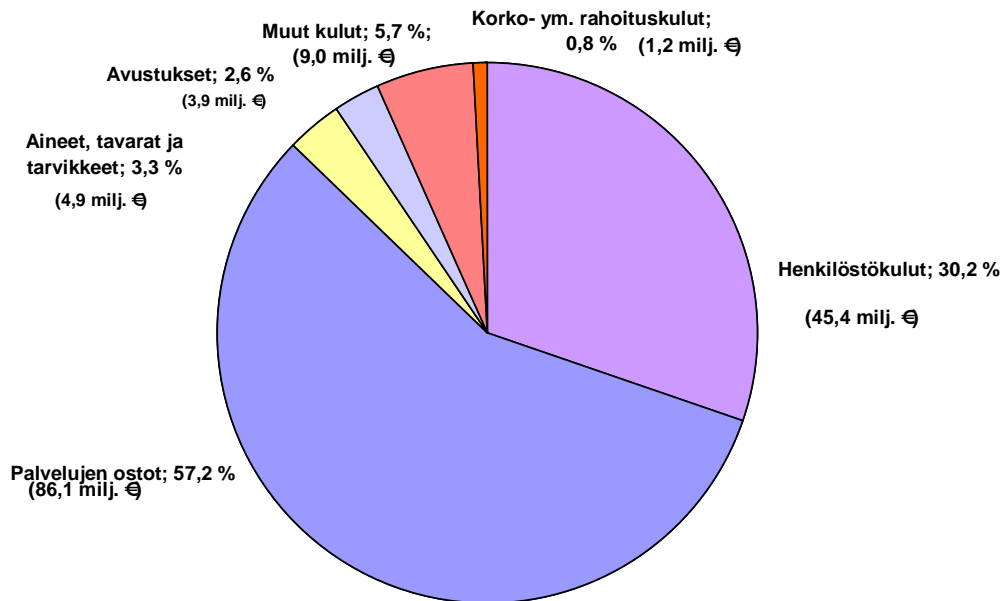
Tulosalue (ei sis. lask.vyör.eriä)	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %	Ta 2012	Ta 2013	muutos ed.v. %
	1000 e tuotot	1000 e tuotot		1000 e kulut	1000 e kulut		1000 e netto	1000 e netto	
Rahoitus *	100,0	120,0	20,0	0,0	0,0		100,0	120,0	0,0
Vaalit	70,0	0,0	-100,0	110,0	0,0	-100,0	-40,0	0,0	0,0
Tilintarkastus	5,0	5,0	0,0	48,2	57,6	19,5	-43,2	-52,6	21,7
Yleishallinto	1 381,6	1 388,8	0,5	5 564,2	5 615,8	0,9	-4 182,6	-4 227,0	1,1
Sos. ja terveydenhuolto	116,2	272,5	0,0	68 184,5	70 617,8	3,6	-68 068,3	-70 345,2	3,3
Henkilöstötoimi	432,2	445,7	3,1	891,1	922,7	3,5	-458,9	-477,0	3,9
Työllisyydenhoito	311,0	276,6	-11,1	1 018,0	1 149,9	13,0	-707,0	-873,3	23,5
Lomat	15 035,4	15 301,7	1,8	14 705,9	14 922,2	1,5	329,5	379,5	15,2
Maaseututoimi	329,3	342,0	3,9	449,5	453,1	0,8	-120,2	-111,1	-7,6
Sivityspalv.keskus hallinto				734,6	735,1	0,1	-734,6	-735,1	0,1
Lasten päivahoito ja esiop	1 322,5	1 193,6	-9,7	12 453,4	12 667,9	1,7	-11 130,9	-11 474,3	3,1
Peruskoulutus ja esiopeti	289,1	302,9	4,8	17 009,9	16 711,1	-1,8	-16 720,8	-16 408,2	-1,9
Lukiokoulutus	133,2	131,0	-1,7	3 103,7	3 158,3	1,8	-2 970,5	-3 027,3	1,9
Ruokahuolto ja siivous	2 776,2	2 795,6	0,7	2 634,0	2 701,9	2,6	142,2	93,6	-34,2
Kansalaisopisto	188,6	169,1	-10,3	717,4	711,7	-0,8	-528,8	-542,6	2,6
Kirjastopalvelut	79,1	59,3	-25,0	1 160,4	1 191,0	2,6	-1 081,3	-1 131,7	4,7
Kulttuuripalvelut	110,1	106,6	-3,2	600,3	619,8	3,2	-490,2	-513,2	4,7
Musiikinopetus	250,9	217,3	-13,4	759,2	744,8	-1,9	-508,3	-527,6	3,8
Vapaa-aikatoimi	224,1	236,1	5,4	2 395,8	2 491,4	4,0	-2 171,7	-2 255,3	3,8
Uimahalli	630,0	648,0	2,9	877,2	906,6	3,4	-247,2	-258,6	4,6
Tekninen hallinto	178,3	46,3	-74,0	2 356,6	2 269,4	-3,7	-2 178,3	-2 223,1	2,1
Kaupunkirakenne	2 212,0	2 653,2	19,9	3 649,2	3 988,9	9,3	-1 437,2	-1 335,7	-7,1
Tilapalvelu	9 088,1	9 427,3	3,7	6 010,8	6 378,1	6,1	3 077,3	3 049,2	-0,9
Rakennusvalvonta	169,0	169,0	0,0	316,0	381,4	20,7	-147,0	-212,4	44,5
yhteensä	35 431,9	36 307,4	2,5	145 749,9	149 396,4	2,5	-110 318,0	-113 088,9	2,5

* Rahoituksen osuus (pysyvien vastaavien myyntivoitot) siirretty v. 2012 yleishallinnon tulosalueelta

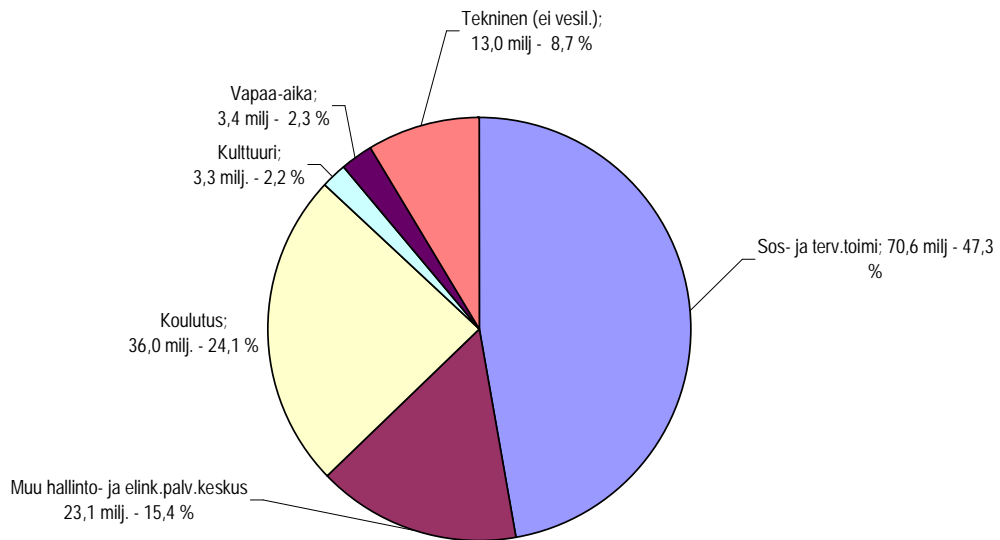
Talousarvioehdotus 2013/TULOT ryhmittäin %:na toiminta- ja rahoitustulosta (155,9 milj.€)

Talousarvio 2013/KULUT ryhmittäin %:na toiminta- ja rahoituskuluista 150,5 milj. euroa (ei sis. poistoja)

Käyttötalouden toimintakulut
palvelukeskuksittain v. 2013 milj. € (ei sis. poistoja)

HALLINTO- JA ELINKEINOPALVELUT

PALVELUSUUNNITELMA

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Puhelinvaihte	vähenee		100 %	Midas Touch Oy	ostopalvelu
ICT-palvelut	kasvaa			Ylä-Savon ICT palvelut Oy	ostopalvelu
Työvalmennuspalvelut	ennallaan			Ylä-Savon TOIMI-Työvalmennussäätiö	
Elinkeinopalvelut	ennallaan			Ylä-Savon Kehitys Oy	ostopalvelu
Lomituspalvelut	ennallaan			Iisalmi hallinnoi	Kuntayhteistyö
Maaseutuhallinto	ennallaan			Iisalmi hallinnoi	Kuntayhteistyö
Maahanmuuttoneuvonta	kasvaa			Iisalmi hallinnoi	Kuntayhteistyö
Pakolaisten vastaanotto	kasvaa			Iisalmi hallinnoi	Kuntayhteistyö
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	kasvaa			Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä	

Hallinto- ja elinkeinopalvelujen tarve säilyy määrällisesti nykytasolla, mikäli kunta- tai organisaatiotekniikassa ei tapahdu muutoksia. Mikäli kuntarakenteen muuttuu, arvioidaan palvelutarvetta kokonaisuutena uudestaan. Hallinto- ja elinkeinopalveluista poistuu kolmen vuoden aikana merkittävä määrä osaamista eläköitymistä kautta. Osaamispääoman poistumiseen varaudutaan uusien henkilöiden rekrytoinnilla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET:

Kuntarakenteessa mahdollisesti tapahtuvat muutokset vaikuttavat kaikkiin kaupungin palveluihin.

Valtuustokauden 2013-2016 käynnistyminen.

Kaupunginjohtajan vaihtuminen keväällä 2013.

Kaupungin strategian tarkistus 2013/2014

Kaupungin oman tietohallinnon organisoiminen Ylä-Savon ICT-palvelut Oy:n syntymisen takia.

Erilaiseen ICT-tekniikkaan perustuva toimintatapojen muutos.

Puhelinvaihteen toiminnan ulkoistaminen 2012.

TOIMI –Työvalmennussäätiön perustaminen 2012 / yhteistyösopimus säätiön kanssa.

Etappi Open –hanke 2013-2014.

Valmistautuminen 2014 alkavaan uuteen rakennerahastokautteen 2014-2020.

Talusoikeuden viran perustaminen 1.1.2013.

Talushallinnon ohjelmistojen uusinta, käyttöönotto 1.1.2013

Kehitysjohtajan rekrytointi 1.11.2013 lukien (kehittämispäällikön eläkkeelle jääntiin varautuminen).

Yhteisjohtajan osa-aikaeläke ja uusi tehtävänkuvaus 1.1.2013 lukien.

Yhteislautakunnan lakkauttaminen 1.1.2013

Pakolaisten vastaanotto toiminta yhteistyössä Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien kanssa.

TULOSALUE: VAALIT

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. TALOUS

Keskusvaalilautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vaalit						
Toimintatuotot	28	70	0	-100,0 %	35	35
Toimintakulut	-28	-110	0	-100,0 %	-35	-35
Netto (=toimintakate)	0	-40	0	-100,0 %	0	0
Suunnitelmapoistot	0	0	0	-100,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	-100,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-1	-1	0	-100,0 %	0	0
Vyörytys, netto	-1	-1	0	-100,0 %	0	0

2. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Vuonna 2013 ei säännönmukaisia vaaleja, 2014 europarlamenttivaalit, 2015 eduskuntavaalit

Tuloslaskelma €**110-3 Vaalit**

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	70 000	0	35 000	35 000
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	70 000	0	35 000	35 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-110 000	0	-35 000	-35 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0
Eläkekulut	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-110 000	0	-35 000	-35 000
Vuokrat	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-110 000	0	-35 000	-35 000
Toimintakate	-40 000	0	0	0

TULOSALUE: TILINTARKASTUS**Tilivelvollinen:****1. TALOUS**

Tarkastuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilintarkastus						
Toimintatuotot	5	5	5	0,0 %	5	5
Toimintakulut	-41	-48	-58	20,8 %	-58	-58
Netto (=toimintakate)	-36	-43	-53	23,3 %	-53	-53
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-1	-1	-1	0,0 %	-1	-1
Vyörytys, netto	-1	-1	-1	0,0 %	-1	-1

2. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET**Laatutavoite:**

- Tilintarkastuksen tavoitteena on valvoa, että hallintokunnat täyttävät palvelutuotannolle asetetut tuloksellisuuden ja laillisuuden vaatimukset kaupunginvaltuuston tahtoa toteuttaessaan, sekä varmistaa kirjanpidon oikeellisuus ja turvata toiminnan laillisuus ja julkinen luotettavuus.

- Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen ja siinä arvioidaan kaikki olennaiset poikkeamat kaupunginvaltuuston talousarviossa hyväksymistä tavoitteista.

Perustelut:

- Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta kokoontuu n. 8 kertaa vuodessa.

- kuntalaki on muutettu siten, ettei tilintarkastajien toimikautta sidota enää valtuuston toimikauteen. Valtuusto voi valita tilintarkastajat enintään kuudeksi tilikaudeksi eli kuudeksi vuodeksi.

- tilintarkastusyhteisön kilpailutus syksyllä 2012, yhteisön valitsee uusi valtuusto.

- asiantuntijapalvelut; 30 600 €, sis. 55 tarkastuspäivää, määrärahoissa varauduttu kahden lautakunnan yhtäaikaiseen toimimiseen keväällä 2013

**Tuloslaskelma €
111-3 Tilintarkastus**

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	5 000	5 000	5 000	5 000
Myyntituotot	5 000	5 000	5 000	5 000
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-48 229	-57 630	-57 630	-57 630
Henkilöstökulut	-10 380	-19 260	-19 260	-19 260
Palkat ja palkkiot	-9 800	-17 710	-17 710	-17 710
Eläkekulut	-420	-1 150	-1 150	-1 150
Muut henkilösivukulut	-160	-400	-400	-400
Palvelujen ostot	-35 350	-36 380	-36 380	-36 380
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-500	-500	-500	-500
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 999	-1 490	-1 490	-1 490
Vuokrat	-1 999	-1 490	-1 490	-1 490
Muut toimintakulut	0	0	0	0
Toimintakate	-43 229	-52 630	-52 630	-52 630

TULOSALUE: YLEISHALLINTO

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. TALOUS

Kaupunginhallitus	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Yleishallinto					*	*
Toimintatuotot	1 606	1 482	1 389	-6,3 %	1 389	1 389
Toimintakulut	-5 577	-5 564	-5 616	0,9 %	-6 505	-7 460
Netto (=toimintakate)	-3 971	-4 082	-4 227	3,6 %	-5 116	-6 071
Suunnitelmapoistot	-41	-171	-213	24,6 %	-213	-213
Vyörytystuotot	1 102	1 183	1 726	45,9 %	1 726	1 726
Vyörytyskulut	-294	-303	-455	50,2 %	-455	-455
Vyörytys, netto	808	880	1 271	44,4 %	1 271	1 271

* Suunnitelmavuosien 2014- 2015 koko kaupungin palkkojen korotus (+2%/vuosi) näkyy yleishallinnon luvuissa

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Strategiset tavoitteet 2013	Tärkeimmät toimenpiteet
Asiakaspalvelun parantaminen ajasta ja paikasta riippumattomaksi	Sähköisen asioinnin kehittäminen Asioiden käsittelyn kehittäminen
Maaseutualueen tietoverkkoyhteyksien parantaminen	Laajakaistaverkon Iisalmi II vaiheen toteuttaminen ja rakentamisen avustaminen
Osaamispääoman varmistaminen keskushallinnossa sekä hiljaisen tiedon siirto	Kehitysjohtajan rekrytointi 1.11.2013 alkaen.
Viestinnän kokonaisvaltainen kehittäminen	Kaupungin sisäisen viestinnän kehittäminen ja intranetin uudistus
Pakolaisten vastaanotto toiminnan käynnistäminen kuntien yhteistoimintana	Kotouttamista edistävien palvelujen kehittäminen Yhteistyö kolmannen kanssa
Kaupungin tietohallintotehtävien vastuuttaminen	Ostopalvelut Ylä-Savon ICT Oy:ltä, henkilöstöjärjestelyissä huomioidaan ICT-tilaajan tehtävät
Elinkeinotoiminnan tuloksellisuuden arviointi	Aluekehitystoiminnan ja hankkeiden raportoinnin kehittäminen yhteistyössä Ylä-Savon Kehitys Oy:n kanssa
Iisalmen vetovoiman ja näkyvyyden parantaminen	Kauppakeskus Iisalmi –markkinointisuunnitelman toteutus yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa Aktiivinen osallistuminen maakunnalliseen markkinointihankkeeseen/ yhteisen strategian ja brändin luominen sekä markkinointitoimenpiteet
Henkilöstösuunnitelman/toimenpideohjelman toteuttaminen	Suunnitelmallinen rekrytointi ja KuntaRekryn käytön laajentaminen Perehdyttämisen tehostaminen Osallistuminen IkäAktiivi –hankkeeseen/ ja

	<p>Ikäohjelman valmistelu Uusien henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöönotto Yhteistyön tiivistäminen työterveyshuollon ja KELAn kanssa Uusien palkkausjärjestelmien käyttöönotto Tasa-arvosuunnitelman laatiminen</p>
Aktiivinen työllistämispoliittikka	<p>Etappi Open –hankkeen käynnistäminen Nuorten kesätyöllistämisen laajentaminen Yhteistyö työvalmennussäätiö Toimen kanssa</p>
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	<p>SOTE- palvelutuotannossa suunnataan resursseja ennalta ehkäisevään toimintaan ja varhaiseen puuttumiseen</p> <p>Palvelurakenteen painopistettä asteittain avohoitopalveluihin ja kotona asumisen tukemiseen</p> <p>Kuntoutuksen kumppanuusmallin asteittainen käyttöönotto</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (HYVIS) kehittämistoimenpiteet ja sähköinen hyvinvointikertomus</p> <p>Johtoryhmä toimii kaupungin hyvinvointityöryhmänä</p> <p>Arjen turvallisuussuunnitelmassa esille nousevat kehittämistoimenpiteet</p>

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto:

Uusien luottamushenkilöiden valinta ja perehdyttäminen, kuusi kokousta, kulut 55 040 €

Kaupunginhallitus: sis. Raatihuoneen vuokratulot ja tulot, 20 kokouksen kulut, kokonaiskulut nettoina 108 030 €

Käyttövarausmäärärahat: sis. luottamushenkilöiden (kaikki lautakunnat) ansionmenetyksiin 4 200 €, KuEL-eläkemeno-perusteiset maksut 229 900 € ja KuEL-varhemaksut 95 600 €. Kalustohankinnat 3 000 €, perehdyttäminen 8 000 €, yht. 341 490 €

Avustukset: 173 870 €, josta Tytöt Toimii –toimintaan 2 000 €. Muutoin summa jaetaan erillisellä päätöksellä.

Jäsenmaksut ja maksuosuudet: Kuntaliiton, Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon kehittämisrahaston ja muiden jäsenyhteisöjen jäsenmaksut, yht. 319 000 €

Muu yleishallinto: osuus kunnallisverotuksen kustannuksiin, ystävyyskaupunkitoiminta, löytöeläimet, oikeudenkäyntikulut: asfaltti- ja metsäkartelli, yht. 657 920 €

Kaupunginjohtaja: uuden kaupunginjohtajan perehdyttäminen / rinnakkainen palkkaus 1 kk

Suhdetoiminta- ja edustus: 35 000 €

Sisäinen tarkastus: 22 820 €, rahoitussihteeri hoitaa tehtäviä vuoden 2013 alkupuolella.

Hallintopalvelut: kulut 442 140 €, puhelinvaihteen ulkoistus, neuvonta- ja infopalvelujen keskittäminen

Taloustoimi: Perustetaan talousjohtajan virka 1.1.2013 alusta lukien. Taluspäällikkö siirtyy tekniseen keskukseseen ja teknisen keskuksen toimistosiihteeri siirtyy taloustoimeen. Rahoitussihteeri eläköityy ja taloushallinnon henkilöstön toimenkuvat muovautuu uudelleen. Uusien taloushallinnon ohjelmistojen käyttöönotto.

Kehittämistoimi: Kaupungin strategian päivitys 2013/2014. Rakennerahastokauden vaihtuminen 2013/2014. Kehitysjohtajan rekrytointi 1.11.2013 lukien, varautuminen kehittämispäällikön eläkkeelle jäämiseen. Toimistosiihteerin työpanoksesta 30 % Etappi Open –hankkeelle.

Markkinointi: toiminnan pohjana kaupunginhallituksen hyväksymä markkinointi- ja viestintäsuunnitelma vuodelle 2013. Osallistuminen maakunnalliseen markkinointihankkeeseen. Kauppa-keskus Iisalmi. Koljonvirran alueen kehittäminen. Tapahtumien tukeminen.

Seutupalvelut: ostopalvelut Ylä-Savon Kehitys Oy:ltä (sopimus 8.5.2008). Toimintaympäristöpalvelut 187 726 euroa (yhtiön johto ja yleiskulut, edunvalvonta yms.). Liiketoimintapalvelut 120 045 euroa (1,5 henkilön työpanos yritysneuvontaan). Aloittavien yritysten neuvonta 36 368 euroa.

Seuturaha: Hankkeiden kuntarahoitukseen 206 631 euroa (75 % täydestä). Kuntien ja YSTL/yhtiön sopimus (2000) 12,44 euroa/asukas, josta tasoleikkaus - 25 % (2012: - 50 %). Lisäksi Ylä-Savon Veturi ry:lle hankkeiden kuntarahoitukseen 43 872 euroa (2,50 euroa/asukas; pl. Iisalmen keskusta-alue).

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli talousarviovuoden aikana tulee esille hanke, jota ei leikatulla seuturahalla voida toteuttaa ja joka koetaan tärkeäksi, rahat siihen osoitetaan erillispäätöksellä. Niinikään kaupunginhallitus toteaa, että seuturaha voidaan lisätä esitettyyn tavoitetasoon, mikäli vastaava säästö osoitetaan Ylä-Savon Kehitys Oy:lle osoitetusta kokonaissummasta.

Hankeraha: Varaus yhteensä 440 720 euroa. Uutena 6 kunnan yhteinen Etappi Open –hanke 2013-2014. Iisalmen osuus kuntarahoituksesta 44 239 euroa.

Maahanmuuttoneuvonta: 7 kunnan yhteinen palvelu. Kiertävä maahanmuuttoneuvoja on Iisalmen kaupungin palveluksessa, kaupunki laskuttaa muita kuntia. Maahanmuuttajille tehtävät alkukartoitukset, korvaus kunnille 700 euroa/henkilö.

Pakolaisten vastaanottopalvelut: Iisalmen, Lapinlahden ja Sonkajärven yhteinen palvelu, kaupunginvaltuuston periaatepäätös 18.6.2012. Iisalmen kaupunki on tehnyt Pohjois-Savon ELY:n kanssa 3-vuotisen sopimuksen noin 20 pakolaisen vastaanottamisesta/vuosi. Yhteysjohtaja koordinoi pakolaisasioiden hoitoa. Pakolaisasioiden palveluohjaajan ja pakolaisohjaajan palkkaus kunnille maksettavien laskennallisin korvauksin ja/tai ”Uusi Koti” –hankkeen (EU:n pakolaisrahasto) resurssein. Laskennalliset korvaukset kunnille alle 7-vuotiaiden osalta 6 845 €/henkilö, yli 7-vuotiaiden osalta 2 300 €/henkilö. Valtio korvaa kunnalle toimeentulotuen ja tulkikustannukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannukset kokonaan. Talousarviossa huomioitu ”Uusi Koti” –hankkeen kulut ja rahoitus tehdyn anomuksen mukaisesti. Lapinlahden ja Sonkajärven maksuosuudet tuloina (osuudet pakolaisten lukumäärän suhteessa). Alkukartoituksista korvaus valtiolta 700 euroa/18 vuotta täyttänyt henkilö. Sosiaali- ja terveystalouksista sopimus Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa.

SOTE- kuntayhtymän uudistettu perussopimus astuu voimaan 1.1.2013. Uudistuksessa yhteislautakunta lakkautetaan ja kuntayhtymän jäsenkuntien omistajaohjausta koordinoi kuntajohtajatyöryhmä. Osa yhteislautakunnan tehtävistä siirtyy yhtymähallituksen jaostolle (päätös syntyy syksyn 2012 aikana).

Yhteysjohtaja työskentelee 1.1.2013 alkaen 60 % työpanoksella Iisalmen kaupungin sosiaali- ja terveystalouksien asiantuntijatehtävissä ja Iisalmen ja Sonkajärven kiintiöpakolaistyön koordinaatio-tehtävissä. Yhteysjohtaja toimii yhteistoiminta-alueen kuntien ja SOTE- kuntayhtymän yhteisten asioiden valmistelu- ja koordinaatio-tehtävissä sekä kuntajohtajatyöryhmän sihteerinä.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
talousarvion toteutumisasaste (toimintakate)	99,9 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Vaikutavuustavoitteet					
elinkeinopoliittinen mittaristo					
Laatutavoitteet					
päätösten oikeellisuus, kotouttamisen onnistuminen					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset		22	21	21	21
Määräaikaiset		7	9	9	9
Yhteensä		29	31	31	31

Kiintiöpakolaisten palveluohjaaja ja pakolaisohjaaja 1.1.2013 alkaen. Kustannukset pakolaisten määrän suhteessa Lapinlahden ja Sonkajärven kanssa.

Taloustoimen talouspäällikkö siirtyy tekniseen toimeen, teknisen toimen toimistosihtööri taloustoimeen. Määräaikainen toimistosihtööri taloustoimessa rahoitussihtöerin eläköitymiseen saakka, rahoitussihtöerin työpanosta kohdennetaan sisäiseen tarkastukseen alkuvuodesta, vakinainen talousjohtaja 1.1.2013 alkaen.

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Kaupungin strategian tarkistus 2013/2014.

Kaupunki ottaa vastaan 2013 tammikuussa 21 kiintiöpakolaista v. 2012 sopimuksen mukaan sekä vuosina 2013 ja 2014 noin 20 pakolaista lisää ja järjestää yhteistyössä Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien kanssa pakolaisten kotoutumiseen kuuluvat palvelut.

Tuloslaskelma € 120-1 Yleishallinto

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	1 381 562	1 388 800	1 388 800	1 388 800
Myyntituotot	818 638	789 880	789 880	789 880
Maksutuotot	4 300	500	500	500
Tuet ja avustukset	532 889	524 220	524 220	524 220
Muut toimintatuotot	25 735	74 200	74 200	74 200
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 564 230	-5 615 820	-6 504 720	-7 459 600
Henkilöstökulut	-1 975 996	-1 787 770	-2 676 670	-3 631 550
Palkat ja palkkiot	-1 167 386	-1 100 360	-1 826 470	-2 606 470
Eläkekulut	-745 340	-628 080	-748 610	-878 090
Muut henkilösivukulut	-63 270	-59 330	-101 590	-146 990
Palvelujen ostot	-3 061 358	-3 299 050	-3 299 050	-3 299 050
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-42 800	-32 990	-32 990	-32 990
Avustukset	-172 300	-172 300	-172 300	-172 300
Muut toimintakulut	-311 776	-323 710	-323 710	-323 710
Vuokrat	-174 476	-180 410	-180 410	-180 410
Muut toimintakulut	-137 300	-143 300	-143 300	-143 300
Toimintakate	-4 182 668	-4 227 020	-5 115 920	-6 070 800

TULOSALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO
Tilivelvollinen: Kaupunginjohtaja Martti Harju

1. TALOUS

Kaupunginhallitus	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Sosiaali- ja terveydenhuolto						
Toimintatuotot	58	116	273	135,3 %	273	273
Toimintakulut	-67 333	-68 184	-70 618	3,6 %	-72 251	-73 997
Netto (=toimintakate)	-67 275	-68 068	-70 345	3,3 %	-71 978	-73 724
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-85	-92	-147	59,8 %	-147	-147
Vyörytys, netto	-85	-92	-147	59,8 %	-147	-147

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Uuden omistajaohjaus-toimintatavan käyttöönotto.	Kuntakokoukset ja kuntajohtajatyöryhmä kokoontuvat säännöllisesti ja suunnitelmallisesti	Kokousten määrä ja valmisteluaineiston oikea-aikaisuus
Palvelutarpeen kasvun hillitseminen kaupungin omien hallintokuntien ja SOTE:n yhteistyönä,	Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja Turvallisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteitä pannaan käytäntöön.	Mittarit on esitetty suunnitelmissa
Rakenteelliset muutokset sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä kustannusten kasvun hillitsemiseksi	Resurssien ja palvelujen painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja kotiin annettavassa hoidossa Kuntoutuksen kumppanuusmallin asteittainen käyttöönotto	Korjaavan hoidon/ ennaltaehkäisevän hoidon tilastot. Laitoshoidon/ kotihoidon tilastot. Asiakastytyväisyys.
Pakolaisten onnistunut kotouttaminen	Kaikkien hallintokuntien, SOTEn ja sidosryhmien yhteistyö ja myönteinen asenne	Kielen ja kulttuurin oppiminen Lasten koulunkäynnin edistyminen Aikuisten työllistyminen Minipuolinen harrastustoiminta

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäminen	Työttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisy Lasten ja nuorten hyvinvointi Kaupunkilasten runsaan alkoholin käytön vähentäminen Vanhusten ja erityisryhmien turvallinen asuminen	Työttömyystilastot Toimeentulotuen menot Kouluterveyskysely Koulun keskeyttäneet Perheneuvolan ja lastenpsykiatrian tilastot Alkoholin kulutus / asukas Tapaturmat ja päivystyskäynnit

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Palvelut ostetaan Ylä-Savon SOTE- kuntayhtymältä.

SOTE kuntayhtymän uusi perussopimus tulee voimaan 1.1.2013.

Yhteislahtakunta lakkaa 1.1.2013.

Yhteysjohtaja jatkaa Iisalmen kaupungin organisaatiossa 60 % työpanoksella.

Valtakunnallisen SOTE uudistuksen vaikutukset otetaan huomioon palvelujen organisoinnissa.

Vanhuspalvelulain uudistukset otetaan huomioon palveluja järjestettäessä.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	1,5	2,3	1,6	1,6	1,6
Määräaikaiset					
Yhteensä	1,5	2,3	1,6	1,6	1,6
Yhteysjohtaja 60 % työajalla, maahanmuuttoneuvoja.					

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Kaupunkilaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen kaupungin ja SOTE kuntayhtymän poliittisilla päätöksillä ja yhteistyöllä.

Kiintiöpakolaisten vastaanotto 2013-2015 n. 20 pakolaista / vuosi.

Pakolaisten onnistunut kotouttaminen yhteistyössä SOTE kuntayhtymän ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tuloslaskelma €

170-3 Sosiaali- ja terveydenhuolto

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	116 206	272 520	272 520	272 520
Myyntituotot	89 206	255 520	255 520	255 520
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	7 000	0	0	0
Muut toimintatuotot	20 000	17 000	17 000	17 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-68 184 474	-70 617 750	-72 251 350	-73 997 420
Henkilöstökulut	-1 997 550	-2 129 330	-2 129 330	-2 129 330
Palkat ja palkkiot	-128 400	-90 420	-90 420	-90 420
Eläkekulut	-1 862 530	-2 033 640	-2 033 640	-2 033 640
Muut henkilösivukulut	-6 620	-5 270	-5 270	-5 270
Palvelujen ostot	-66 150 192	-68 450 690	-70 084 290	-71 830 360
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 000	-660	-660	-660
Avustukset	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Muut toimintakulut	-5 732	-7 070	-7 070	-7 070
Vuokrat	-3 732	-7 070	-7 070	-7 070
Muut toimintakulut	-2 000	0	0	0
Toimintakate	-68 068 268	-70 345 230	-71 978 830	-73 724 900

TULOSALUE: HENKILÖSTÖTOIMI

Tilivelvollinen: toimistopäällikkö Sinikka Laatikainen

1.TALOUS

Kaupunginhallitus	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Henkilöstötoimi						
Toimintatuotot	432	432	446	3,2 %	446	446
Toimintakulut	-832	-891	-923	3,6 %	-923	-923
Netto (=toimintakate)	-400	-459	-477	3,9 %	-477	-477
Suunnitelmapoistot	-1	0	0	-100,0 %	0	0
Vyörytystuotot	426	465	0	-100,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-14	-15	1	-106,7 %	-11	-11
Vyörytys, netto	412	450	1	-99,8 %	-11	-11

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Tehtäväkuvat ajan tasalla ja kehityskeskustelujen käymistä terävöitetään	Tehtäväkuvat ja kehityskeskustelut viedään Populus-palkkajärjestelmään	Seurantaraportit palkkausjärjestelmästä, henkilöstökysely
Palkkausjärjestelmiä kehitetään	Otetaan käyttöön uudet palkkausjärjestelmät johdon ja kvtes-henkilöstön osalta	Seuranta
Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja täydennetään	Perehdyttämisoppaan jalkauttaminen Aloitetaan koulutustietojen seuranta populus-palkka-järjestelmässä	Seuranta ja raportointi (koulutuksia seurataan henkilötasolla)
Työkyvyn ylläpitäminen, työhyvinvointipalvelujen kehittäminen	Aktiivisen tuen-toimintamallin käytön tehostaminen, ikäohjelman tekeminen, yhteistyön tiivistäminen työterveyshuollon ja Kevan kanssa	Sairaspoissaolojen määrän seuranta, henkilöstökysely

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

3.TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Henkilöstöhallinto

- henkilöstöasioiden toimistopäällikkö, henkilöstösihteeri, 4 palkkasihteeriä

Henkilöstöpalvelut, luottamusmiestoiminta

- ammattijärjestöjen luottamusmiestoiminta

Henkilöstöpalvelut, työsuojelu

- viranhaltijoiden kuukausipalkoissa työsuojelupäällikön 60 % virka, opettajien palkoissa 55,56 % peruspalkasta ja työsuhteisten kk-palkoissa 41,83 % työsuojeluvuorotuetun palkasta
- erilliskorvauksissa työsuojelukorvaukset

Henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto

- Kelan korvaus laskettu 50 % mukaan kokonaiskustannuksista
- maatalouslomittajien työterveyshuollon kustannukset on lomatoimen talousarviossa. Maatalouslomittajien netto-osuuden MELA korvaa 100 %:sti

Henkilöstöpalvelut, henkilöstön kehittäminen

- keskitetty koulutusmääräraha on tarkoitettu johtamis-, jatko- ja arvosanakoulutukseen sekä erillisesti järjestettävään paikalliskoulutukseen

Henkilöstöpalvelut, muut henkilöstöpalvelut

- määräraha käytetään henkilökunnan hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen mm. työnohjauksen keinoin sekä tukemalla monipuolisesti omaehtoista liikunta-, kulttuuri- ja muuta harrastustoimintaa

Työterveyshuollon kulut edelleen kasvussa

4.MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Vakituisen henkilökunnan määrä	875	886	886	886	886
Maksetut palkat kpl	21149	21000	22000	22000	22000
Taloudellisuustavoitteet					
Työpaikkaruokailu					
- ateria (brutto)		6,75	6,75	6,75	6,75
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet	Palkkalaskelmien oikeellisuus, virhe % < 2 % Henkilökunnan työkyky ja –motivaatio säilyy vähintään entisellä tasolla				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

5.HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	8	8	8	8	8
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	8	8	8	8	8
Luvut sisältävät työsuojelupäällikön (osa-aikainen 60 %) sekä päätoimisen pääluottamus- mies/työsuojeluvaltuutetun					

6.TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Kaikkia palvelukeskuksia koskevat:

Varaudutaan henkilökunnan ikääntymiseen ja eläköitymiseen, ikäohjelman käyttöönotto
Ylläpidetään koulutuksella henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista, koulutusten seurantaa
tehostetaan

Henkilökunnan työkyvyn/ työhyvinvoinnin ylläpitämistä edistetään eri keinoin (mm. aktiivisen tuen-
toimintamallin tehokas käyttö ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa)

Henkilöstösuunnitelman/toimenpideohjelman toteutumista seurataan henkilöstökyselyllä

Palkkausjärjestelmiä kehitetään edelleen

Tehostetaan yhteistyötä sidosryhmien kanssa, kuten Kela ja työterveyshuolto

Tuloslaskelma €

180-3 Henkilöstötoimi

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	432 176	445 670	445 670	445 670
Myyntituotot	29 750	31 620	31 620	31 620
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	140 000	145 000	145 000	145 000
Muut toimintatuotot	262 426	269 050	269 050	269 050
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-891 083	-922 670	-922 670	-922 670
Henkilöstökulut	-373 636	-383 840	-383 840	-383 840
Palkat ja palkkiot	-303 056	-310 350	-310 350	-310 350
Eläkekulut	-52 750	-55 470	-55 470	-55 470
Muut henkilösivukulut	-17 830	-18 020	-18 020	-18 020
Palvelujen ostot	-468 575	-486 360	-486 360	-486 360
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-8 800	-8 990	-8 990	-8 990
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-40 072	-43 480	-43 480	-43 480
Vuokrat	-14 772	-18 180	-18 180	-18 180
Muut toimintakulut	-25 300	-25 300	-25 300	-25 300
Toimintakate	-458 907	-477 000	-477 000	-477 000

TULOSALUE: TYÖLLISYYDENHOITO

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1.TALOUS

Kaupunginhallitus	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Työllisyydenhoito						
Toimintatuotot	360	311	277	-10,9 %	277	277
Toimintakulut	-1 094	-1 018	-1 150	13,0 %	-1 120	-1 120
Netto (=toimintakate)	-734	-707	-873	23,5 %	-843	-843
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-17	-30	-14	-53,3 %	-14	-14
Vyörytys, netto	-17	-30	-14	-53,3 %	-14	-14

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Aktivointitoimenpiteiden oikea-aikainen kohdentaminen	Työttömien, erityisesti pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste pidetään vähintään nykyisellä tasolla	KELA:lle maksettava osuus työmarkkituesta, eli ns. sakkomaksi

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

3.TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Salmituote ja ns. Kehypaja fuusioituvat Työvalmennussäätiö Toimeksi, joka hoitaa jatkossa osan työllistämispalveluista. Säätiö vastaa em. palvelu tuottamisesta ja kaupunki maksaa avustusta.

Työvalmennussäätiö Toimen mahdollisuuksien hyödyntäminen
 Valtion tukema työllisyyden hoito: työllistämistuki 256 600 € ja menot 920 960 €
 Erityistyöllistäminen: 106 090 € nettokulut
 Muu työllistäminen 102 850 € kulut

4.MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

5.HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset					
Määräaikaiset					
Yhteensä					
Tukityöllistämisasiointia hoidetaan SOTE-kuntayhtymän työllisyysasiainsihteerin kautta, ei henkilöstöä kaupungin palveluksessa.					

6.TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 – 2015

Toiminta jatkuu entisellään yhteistyössä SOTE-kuntayhtymän ja TOIMI-työllistämissektin kanssa.

Tuloslaskelma € 185-3 Työllisyyden hoito

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	311 000	276 600	276 600	276 600
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	311 000	276 600	276 600	276 600
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 017 994	-1 149 900	-1 119 900	-1 119 900
Henkilöstökulut	-757 460	-683 690	-683 690	-683 690
Palkat ja palkkiot	-616 000	-554 000	-554 000	-554 000
Eläkekulut	-105 110	-97 450	-97 450	-97 450
Muut henkilösivukulut	-36 350	-32 240	-32 240	-32 240
Palvelujen ostot	-14 168	-9 780	-9 780	-9 780
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-150	-170	-170	-170
Avustukset	-72 000	-278 900	-248 900	-248 900
Muut toimintakulut	-174 216	-177 360	-177 360	-177 360
Vuokrat	-174 216	-177 360	-177 360	-177 360
Muut toimintakulut	0	0	0	0
Toimintakate	-706 994	-873 300	-843 300	-843 300

TULOSALUE: LOMATOIMI

Tilivelvollinen: lomatoimenjohtaja Pirkko Eskelinen

1. TALOUS

Kaupunginhallitus	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lomatoimi						
Toimintatuotot	14 805	15 035	15 302	1,8 %	15 302	15 302
Toimintakulut	-14 623	-14 706	-14 922	1,5 %	-14 922	-14 922
Netto (=toimintakate)	182	329	380	15,5 %	380	380
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-290	-313	-183	-41,5 %	-183	-183
Vyörytys, netto	-290	-313	-183	-41,5 %	-183	-183

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Palvelusuunnitelmien toteutus maataloille	260 maatilaa	100 %

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Työhyvinvointi; Työvuorosunnittelu	Työajan tehokas käyttö	Lomitettavat päivät
Tilakartoitukset, työsuojelun tehostaminen	Työtapaturmien väheneminen	Sairauspoissaolot

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Lomituspalvelujen tuottaminen maatalousyrittäjille

* omana työnä 80 %

* ostopalveluyrittäjien tuottamana 15 %

* maatalousyrittäjien itse järjestämät lomituspalvelut 5 %

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muutokset v. 2013 säästöjen saamiseksi

* supistetaan maatalouslomittajien palkkauksesta aiheutuvia menoja (maatalouslomittajien työaika ja työpanos käytetään mahdollisimman tehokkaasti lomituspalvelujen tuottamiseen)

* samassa maatalousytyksessä työskentelevien maatalousyrittäjien on pidettävä vähintään 20 päivää vuosilomastaan samanaikaisesti (aikaisemmin 16 pv), jos maatalousytyksessä on enintään 20 kotieläinyksikköä (aikaisemmin 16 yks.) tai jos yrityksen hoitoon yhteen lasketut tehtäväosuudet on arvioitu enintään yhdeksäksi tunniksi

* lisätään tuloja sijaisapumaksuja korottamalla

Lomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien määrä laskee mm. luontaisen poistuman kautta.

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muutokset tulevat vaikuttamaan lomitettavien päivien määrään ja pituuteen.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
* lomitettavat päivät	63346	65000	64000	63000	62000
* lomaanoikeutetut maat.yritt.	1266	1270	1210	1210	1180
Taloudellisuustavoitteet					
* €/lomituspv (brutto)	207	219	227	236	246
* €/lomituspv (netto)	188	214	221	229	238
Vaikuttavuustavoitteet					
* lain mukaiset lomituspalvelut saadaan toteutettua, siirretyt vuosilomapäivät vähenevät	2183	2368	2000	1900	1800
Laatutavoitteet	Tuotetaan asiakaslähtöisiä, luotettavia, laadukkaita ja taloudellisia lomituspalveluja Henkilöstön asiantuntemus ja palvelujen toimintavarmuus				

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset, maat.lomittajat	203	206	206	205	200
Määräaikaiset	48	30	30	25	25
Hallinto	15	15	14	14	14
Yhteensä	266	251	250	244	239
Lisäksi tilapäiset, määräaikaiset maatalouslomittajat 15 % lomitetuista päivistä ostetaan ostopalveluyrittäjiltä					

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Lomituspalvelualueet säilyvät nykyisellään vuoteen 2015.
Maatiloille joka kolmas vuosi tehtävien palvelusuunnitelmien päivityskierros toteutetaan 2014 - 2016.

Tuloslaskelma €
189-3 Lomatoimi

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	15 035 446	15 301 690	15 301 690	15 301 690
Myyntituotot	13 435 446	13 651 690	13 651 690	13 651 690
Maksutuotot	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	50 000	50 000	50 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-14 705 872	-14 922 190	-14 922 190	-14 922 190
Henkilöstökulut	-11 561 420	-11 311 780	-11 311 780	-11 311 780
Palkat ja palkkiot	-8 728 000	-8 757 940	-8 757 940	-8 757 940
Eläkekulut	-1 992 290	-2 031 860	-2 031 860	-2 031 860
Muut henkilösivukulut	-841 130	-521 980	-521 980	-521 980
Palvelujen ostot	-2 658 720	-2 786 320	-2 786 320	-2 786 320
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-62 700	-70 700	-70 700	-70 700
Avustukset	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
Muut toimintakulut	-83 032	-413 390	-413 390	-413 390
Vuokrat	-57 532	-56 000	-56 000	-56 000
Muut toimintakulut	-25 500	-357 390	-357 390	-357 390
Toimintakate	329 574	379 500	379 500	379 500

YLÄ-SAVON MAASEUTUPALVELUT**PALVELUSUUNNITELMA**

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Maaseutuhallinto	tarve ennallaan	100 %		Viranomaistoimintaa	
Kehittäminen	tarve kasvaa	75 %	25 %	Neuvontajärjestö, Savonia amk	Ostopalvelu

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

- valmistautuminen vuonna 2013 alkavaan EU:n uuteen ohjelmakauteen

TULOSALUE: YLÄ-SAVON MAASEUTUPALVELUT

Tilivelvollinen: maaseutujohtaja Eero Pulkkinen

1. TALOUS

Ylä-Savon maaseutu- hallinnon yhteisltk	Tp 2011 1 000 €	Ta 2012 1 000 €	Ta 2013 1 000 €	%	Ts 2014 1 000 €	Ts 2015 1 000 €
Ylä-Savon maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	2	329	342	4,0 %	342	342
Toimintakulut	-135	-450	-453	0,7 %	-453	-453
Netto (=toimintakate)	-133	-121	-111	-8,3 %	-111	-111
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-3	-9	-6	-33,3 %	-6	-6
Vyörytys, netto	-3	-9	-6	-33,3 %	-6	-6

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Yrittäjyyden edistäminen	Hyödynnetään Maaseutuammattiin ry:n jäsenyys (liitytty 2012)	Tapahtumien määrä Osallistuneet yläasteiden oppilaat
Maatilayrittäjien neuvonnan turvaaminen maaseutuhallinnon muutoksessa	Palveluun kuuluva mm. neuvonta kiintiökaupoissa ja pellon vuokrauksen yhteydessä jatkuu	Palvelu kysyntää vastaavasti
Tilusjärjestelyt/ asenteen muokkaaminen	Vieremän ja Sonkajärven hankkeiden kokemusten hyödyntäminen	Esiselvityshanke Lapinlahdella tai Iisalmissa

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

- maaseutuelinkeinojen kehittämistoimenpiteisiin varataan yhteistoiminta-alueelle 40 000 euroa, jonka käyttöperusteista päättää maaseutuhallinnon yhteislautakunta
- maaseutuhallinnon hoitaminen asiakaslähtöisesti ja Maaseutuviraston ja kaupungin välisen maksajavirastosopimuksen mukaisesti
- maaseudun kehittämistoimenpiteet yhteislautakunnan päätösten mukaisesti
- maaseudun hankkeiden aktiivinen hyödyntäminen

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
- nettomenot €/tukea hakenut tila		340	390	405	425
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
- aktiivitilat, kpl		1 215	1 190	1 165	1 140
- viljelty peltoala ha		46 500	47 000	47 000	47 000
- sukupolvenvaihdoksia, kpl		25	25	25	25
Laatutavoitteet					
- asiakastyytyväisyys hyvä					
- valitusten määrä alle 0,2 % tukipäätöksistä					
- tuet maksetaan maksuluvan tullessa ja oikeansuuruisena, oikaisujen määrä alle 0,5 % maksetusta määrästä					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset		7	7	7	7
Määräaikaiset		0,7	0,7	0,7	0,7
Yhteensä		7,7	7,7	7,7	7,7

Eläkkeellä jäämisen yhteydessä mietitään tehtävien täyttämisen muoto, tavoitteena panostus kehittämistoimintaan.

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 – 2015

EU:n uusi ohjelmakausi 2014 – 2020 ja sen vaikutus maaseutuhallinnon tehtävien määrään ei vielä tiedossa.
Kuntarakenteen mahdollisesti muuttuessa on maaseutualueiden kehittäminen entistä tärkeämpää.

Tuloslaskelma €

190-3 Ylä-savon maaseutupalvelut

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	329 345	342 000	342 000	342 000
Myyntituotot	329 345	341 000	341 000	341 000
Maksutuotot	0	1 000	1 000	1 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-449 500	-453 100	-453 100	-453 100
Henkilöstökulut	-311 100	-323 590	-323 590	-323 590
Palkat ja palkkiot	-251 700	-261 300	-261 300	-261 300
Eläkekulut	-44 810	-47 310	-47 310	-47 310
Muut henkilösivukulut	-14 590	-14 980	-14 980	-14 980
Palvelujen ostot	-49 418	-58 010	-58 010	-58 010
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-8 500	-5 500	-5 500	-5 500
Avustukset	-40 000	-30 000	-30 000	-30 000
Muut toimintakulut	-40 482	-36 000	-36 000	-36 000
Vuokrat	-32 500	-34 500	-34 500	-34 500
Muut toimintakulut	-7 982	-1 500	-1 500	-1 500
Toimintakate	-120 155	-111 100	-111 100	-111 100

SIVISTYSPALVELUKESKUS/KOULUTUSLAUTAKUNTA

PALVELUSUUNNITELMA

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Päivähoito	tarve kasvaa	74 %	26 % lapsista	Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat	Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä
Perusopetus	tarve ennallaan	98,03 %	1,97 % €:sta	muut kunnat (sijoitettujen lasten opetus)	muut kunnat/ kotikuntakorvaukset
- pienryhmät	tarve kasvaa	100 %			
- maahanmuuttajaopetus	tarve kasvaa	100 %			
- keskitetty erityisopetus	tarve vähenee alueellistamisen myötä	99,83 %	0,17 % €:sta	valtion erityiskoulut, sairaalakoulut	sopimus/laskutus
Lukiokoulutus					
- päivälukio	opetuksen määrä vähenee	95 %	5 % kurssisuoritteista	ISOVerstas, MAHIS-oppilaitokset	sopimus/laskutus
- aikuislukio		90 %	10 % kurssisuoritteista	ISOVerstas	sopimus/laskutus
Ruokapalvelut	tarve ennallaan	96 %	4 % €:sta	Coor Service	Ostopalvelu
Siivouspalvelut	tarve ennallaan	60 %	40 % €:sta	Coor Service	Ostopalvelu

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET:

Valtakunnalliset linjaukset

Valtioneuvosto on hyväksynyt Koulutus- ja tutkimus 2011–2016 –kehittämissuunnitelman. Se perustuu pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa asetettuihin koulutus- ja tiedepoliittisiin tavoitteisiin. Vuoden 2013 osalta kehittämissuunnitelmassa on mm. seuraavia tavoitteita, jotka aiheuttavat toimenpiteitä Iisalmen kaupungin osalta

Varhaiskasvatus:

- *Varhaiskasvatuksen pedagogian kehittäminen, lasten oppimispolun huomioiminen, varhainen puuttuminen oppimisvaikeuksiin ovat kehittämisen painopistealueita. Esiopetuksen laadun arviointi ja laatutyö tehdään yhdessä perusopetuksen kanssa. Samalla koko varhaiskasvatuksen laadun arviointiin laaditaan systemaattinen laadun arviointijärjestelmä. Kiinnitetään huomiota henkilöstön ammattitaitoon ja täydennyskoulutukseen*
- *Esiopetusta kehitetään koko ikäluokalle yhteisenä, tasavertaiset edellytykset turvaavana opetuksena. Iisalmissa ikäluokasta 98 % on jo esiopetuksessa.*
- *Varhaiskasvatuksen hallinto siirtyy valtionhallinnossa opetus – ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 alussa. Nivelvaiheiden yhteistyötä tehostetaan paikallisella tasolla järjestämällä yhteisiä koulutuksia ja neuvotteluja.*

Perusopetus:

- *Valtio ohjaa perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen erityisiä avustuksia. Vuonna 2012 avustusta saatiin 208 000 euroa ja avustusta haetaan myös vuonna 2013.*
- *Edistetään perusopetuksen laatu kriteerien käyttöönottoa mm. valtionavustuksin ja järjestämällä koulutusta. Vuonna 2012 avustusta saatiin 15 000 euroa, millä laatu kriteerityö on saatu käynnistettyä. Avustusta haetaan myös vuonna 2013 ja jatketaan laatutyötä.*
- *Parannetaan avohoidossa olevien oppivelvollisten oikeutta osallistua perusopetukseen ja tarvittaessa sairaalaopetukseen sekä turvataan huostaan otettujen ja sijoitettujen lasten oikeus*

perusopetukseen. Tarvittavat lainsäädännön muutokset tehdään vuonna 2012. Iisalmissa sijaitsee useita lastensuojelun sijaishuoltoyksiköitä, joten lakimuutokset voivat tuoda lisävelvoitteita opetuksen järjestäjälle.

- Pääministerin johdolla valmistellaan vuoden 2012 aikana kansalliskielistrategia. Tavoitteena tulee olemaan kielipohjan laajentaminen englannin lisäksi muihin kieliin, mikä toisi lisäkustannuksia opetuksen järjestäjälle.

Lukiokoulutus:

Lukion pedagogiikkaa tulee uudistaa tehostamalla ajanmukaisten työtapojen, opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen käyttöönottoa opetuksessa ja opiskelussa. Iisalmen lyseossa tieto- ja viestintäteknologian käyttöä lisätään erillisen hankkeen turvin (DINO), joka kestää vuoden 2013 loppuun saakka. Uudistukset edellyttävät toimenpiteitä myös kaupungin taholta.

Ruoka- ja siivouspalvelut:

Nyky-yhteiskunnassa arvostetaan entistä enemmän lähiruokaa.

Lähiruoan käyttöä pyritään lisäämään yhteistyössä tavarantoimittajien kanssa.

TULOSALUE: LASTEN PÄIVÄHOITO JA ESIOPETUS
Tilivelvollinen: Päivähoidon johtaja Sinikka Hyvärinen

1.TALOUS

Koulutuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lasten päivähoido ja esiopetus						
Toimintatuotot	1 150	1 323	1 194	-9,8 %	1 194	1 194
Toimintakulut	-11 672	-12 453	-12 668	1,7 %	-12 668	-12 668
Netto (=toimintakate)	-10 522	-11 130	-11 474	3,1 %	-11 474	-11 474
Suunnitelmapoistot	0	-18	-32	77,8 %	-69	-124
Vyörytystuotot	45	51	0	-100,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-419	-457	-387	-15,3 %	-387	-387
Vyörytys, netto	-374	-406	-387	-4,7 %	-387	-387

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Koulutuksen laatu

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt ml. terveelliset koulurakennukset ja päiväkodit	Päiväkoteja korjataan/remontoidaan suunnitelmien/tarpeen mukaisesti. Uuden päiväkodin suunnittelua jatketaan ja rakentaminen aloitetaan.	Kuntotarkastukset vuosittain
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Lastentarhanopettajien tehtäviin (vakinaisiin ja sijaisuuksiin) saadaan riittävä määrä esiopetuspätevyyden omaavaa henkilöstöä Luodaan sijaisrekisteri yhteiskäyttöä varten (tavoite lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa)	Pätevien/epäpätevien työntekijöiden määrä

Monipuolinen tarjonta

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Varhaiskasvatuksessa on tarjolla vaihtoehtoja	Kokopäivähoidon rinnalle lisätään varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa	Erilaisten vaihtoehtojen määrä suhteessa kokonaisuuteen

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Laadukkaat päivähoitopalvelut vastaamaan lasten ja perheiden tarpeisiin	Varhaiskasvatukseen laaditaan systemaattinen laadunarviointijärjestelmä Asiakaspalautejärjestelmä liitetään osaksi laadunhallintaa.	Asiakaspalautteet liitettynä laadunarviointiin

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Varhaisen puuttumisen rakenteet ja käytännöt

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Riittävän aikainen puuttuminen lasten ja perheiden ongelmiin toteutuu	Varhaisen tuen moniammatillinen verkosto toimii suunnitelmallisesti	Alle kouluikäisten huostaan otettujen määrä

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Lasten lukumäärä päivähoidossa pysyy suunnilleen ennallaan. Pienten lasten (alle 3- vuotiaat) osuus päivähoidossa lisääntyy koko ajan, lisäksi epäsäännöllisiä hoitoaikoja mm. vuorohoito tarvitsevien lasten määrä kasvaa. Perhepäivähoitajien määrän vähentyessä tarvitaan korvaavia hoitopaikkoja päiväkoteihin tai uusia ammattitaitoisia perhepäivähoitajia.

Leikkikerhotoimintaa lisätään, jolloin kerhotoimintaa voidaan tarjota vaihtoehtoisena päivähoitomuotona.

Kotihoidon tuen kuntalisän kokeilu päättyy 31.7.2013. Talousarviossa on varaus kuntalisän maksamiseksi kaikille alle 2-vuotiaille 1.8.2013 alkaen (Koultk 25.9.2012 § 101).

Maahanmuuttajien määrä on lisääntynyt ja maahanmuuttajalapsia on useassa päiväkodissa. Lisäksi tammikuussa 2013 lisämi ottaa valtuuston päätöksellä pakolaisia, joiden joukossa on yksi päivähoitoikäinen lapsi.

Päivähoitotulojen kertymään vaikuttavat seikat: perusopetuksen loma-aikoina lapsen poissaolopäivien hyvitys päivähoitomaksusta

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- kokopäivähoidon hoitopäivien lkm	86 729	98 000	94 000	94000	91000
- osapäivähoidon hoitopäivien lkm	23 677	26 000	25 000	25000	24000
- esiopetuspäivien lkm		34 000	32 000	32000	34000
- päiväkotihoidon hoitopäivät	77 893	86 000	84 000	86000	86000
- perhepäivähoidon hoitopäivät	32513	38 000	35 000	33000	29000
Taloudellisuustavoitteet					
- €/päiväkodin hoitopäivä (brutto)	64,73	62,25	64,15	62,65	62,65
- €/perhepäivähoidon hoitopäivä (brutto)	71,25	62,59	67,62	71,72	81,62
Vaikuttavuustavoitteet					
- ikäluokasta 1-6v lapsia päivähoidossa			65 %	65 %	65 %
Laatutavoitteet					
- päivähoitopaikkoja tarjotaan perheiden tarpeita vastaavasti					
- henkilöstöllä on selkeät tehtäväkuvat ja vastuut					
- henkilöstön määrä, rakenne ja osaaminen vastaavat kunkin yksikön toiminnan tarpeita ja noudattava lain ja asetuksen säädöksiä					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- itsetuotetut hoitopäivät	109 690	124 000	119 000	119000	115000
- ostetut hoitopäivät	689	320	500	400	400
PAIVAKOTIHOITO					
lapsia kokopäivähoidossa	281	300	290	309	309
joista alle 2v	55	60	60	70	70
lapsia osapäivähoidossa	160	195	183	190	190
joista alle 2v	3	2	7	3	3
PERHEPÄIVÄHOITO					
lapsia kokopäivähoidossa	201	205	190	175	150
joista alle 2v	91	50	80	75	60
lapsia osapäivähoidossa	4	3	4	3	4
joista alle 2v	0	1	1	1	1
lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	180	150	160	170	170
koul. ip- toiminnan läsnäolotuntien lukumäärä	9120	9 200	9 200	9 200	9 200
Lastenhoidon tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	416	360	390	400	400
Leikkikerhon lasten lukumäärä	25	25	40	45	45
Esiopetuksen oppilaiden lukumäärä	228	225	220	220	220
€/esioppilas (brutto)	6653	7167	7113	7113	7113
Laatutavoitteet					
- vanhempainillat kaikissa yksiköissä vähintään 1/vuosi					
- keskustelut vanhempien kanssa vähintään 1/vuosi					
- henkilöstön koulutus on suunnitelmallista					
- varhaiskasvatuksen toimintatilat sisällä ja ulkona ovat turvalliset					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	209	210	210	216	209
Määräaikaiset	7*	6**	6	5	4
Yhteensä	216	216	218	221	213

*määräaikaiset koululaisten iltapäivätoiminnassa, viisi Edvin Laineella ja kaksi muilla kouluilla

** määräaikaiset koululaisten iltapäivätoiminnassa, viisi EL- koululla ja yksi muilla kouluilla

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Uusi päiväkotitoiminta valmistuu 2014, sinne siirtyvät Kankaan päiväkotitoiminta, Ahjolan päiväkotitoiminta ja Malminrannan päiväkotitoiminta integroitu ryhmä.

Laadunarviointimalli otetaan käyttöön koko päivähoitoon.

Henkilöstön koulutukseen ja työssä jaksamiseen panostetaan.

Laadukkaat ja ajanmukaiset päiväkotirakennukset ja oppimisympäristöt varmistetaan korjauksia jatkamalla sekä investoimalla kalusteisiin.

Tuloslaskelma €**310-3 Lasten päivähoito ja esiopetus**

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	1 304 504	1 193 630	1 193 630	1 193 630
Myyntituotot	147 504	66 230	66 230	66 230
Maksutuotot	1 157 000	1 127 400	1 127 400	1 127 400
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 148 138	-12 667 910	-12 667 910	-12 667 910
Henkilöstökulut	-7 575 040	-7 857 310	-7 857 310	-7 857 310
Palkat ja palkkiot	-6 104 100	-6 270 270	-6 270 270	-6 270 270
Eläkekulut	-1 114 310	-1 235 930	-1 235 930	-1 235 930
Muut henkilösivukulut	-356 630	-351 110	-351 110	-351 110
Palvelujen ostot	-1 064 102	-1 268 280	-1 268 280	-1 268 280
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-137 870	-155 520	-155 520	-155 520
Avustukset	-2 537 640	-2 543 640	-2 543 640	-2 543 640
Muut toimintakulut	-833 486	-843 160	-843 160	-843 160
Vuokrat	-833 086	-841 160	-841 160	-841 160
Muut toimintakulut	-400	-2 000	-2 000	-2 000
Toimintakate	-10 843 634	-11 474 280	-11 474 280	-11 474 280

TULOSALUE: PERUSOPETUSTilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja Kirsi-Tiina Ikonen****1. TALOUS**

Koulutuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Perusopetus						
Toimintatuotot	598	289	303	4,8 %	303	303
Toimintakulut	-16 153	-17 010	-17 446	2,6 %	-17 446	-17 446
Netto (=toimintakate)	-15 555	-16 721	-17 143	2,5 %	-17 143	-17 143
Suunnitelmapoistot	-151	-246	-323	31,1 %	-323	-425
Vyörytystuotot	981	1 081	1327	22,8 %	1327	1327
Vyörytyskulut	-834	-905	-1168	29,1 %	-1168	-1168
Vyörytys, netto	147	176	159	-9,7 %	159	159

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013****Koulutuksen laatu**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt ml. terveelliset koulurakennukset ja päiväkodit	Kangaslammin/Kauppis-Heikin koulun peruskorjauksen suunnittelu alkaa	Suunnitelmien eteneminen
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki tehtävät ml. pidemmät sijaisuudet saadaan täytettyä kelpoisella henkilöstöllä	Opettajien kelpoisuudet/henkilöstökertomus
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Yhteistyötä nuorisotoimen ja vapaa-aikatoimen kanssa lisätään	Iltakäyttötunnit

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kehitetään joustavia oppimispolkuja	Kehitetään moniammatillista yhteistyötä jopo-toiminnassa	Yhteistyökumppaneiden määrä
Vahvistetaan nuorten koulutustakuujattelua	Kaikki 9.luokkalaiset saavat jatko-opiskelupaikan	Ilman koulutuspaikkaa jääneiden määrä

Kansainvälisyys ja yrittäjäkasvatus

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Peruskoululaisten perehdyttäminen kärkitoimialoihin/koulujen ja elinkeinoelämän yhteistyö.	Oppilaat osallistuvat alueella järjestettävälle messuille ja muihin yrittäjyyttä tukeviin tapahtumiin.	Osallistuttavien tapahtumien määrä ja oppilasmäärät
Toteutetaan kotouttamista ja maahanmuuttajakoulutusta.	Lisätään resursseja maahanmuuttajataustaisten lasten opettamiseen.	Tuntimäärät.

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Koulujen kerhotoimintaa kehitetään	Kerhojen määrä on vähintään edellisvuoden tasolla	Kerhojen määrä
Turvataan opetus-, oppilas-huolto ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus	Henkilöstön määrä on suositusten mukainen	Henkilöstön määrä ja kelpoisuus

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Oppilasmäärän lasku näyttää päättyvän. Aallonpohja lienee saavutettu ja oppilasmäärät alkanevat nousta.

Maahanmuuttajien määrä on lisääntynyt ja maahanmuuttajaoppilaita on useimmilla kouluilla.

Pakolaisten vastaanottaminen lisää maahanmuuttajataustaisten lasten opetuksen tarvetta.

Vuonna 2011 toteutuneet perusopetuslain muutokset ovat lisänneet erityistä tukea tarvitsevien lasten määrää yleisopetuksen ryhmissä, mikä lisää edelleen avustajatarvetta.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- opetustuntien määrä (KV)	143783	141918	143819	143666	144001
- oppilasmäärä (lk ka) (KV)	2061	2029	2030	2029	2020
- tuntikehyksen määrä (20.9.)	3870	3872	3896	3896	3896
- tuntikehys/oppilas	1,89	1,91	1,92	1,93	1,94
- kuljetettavien oppilaiden lkm	569	561	591	591	591
Taloudellisuustavoitteet					
- €/opetustunti (netto) (KV)	108,18	114,78	114,09	113,99	113,74
- €/oppilas (netto) (KV)	7 550	8 028	8 083	8 072	8 107
Vaikuttavuustavoitteet					
- päättötod. saaneet %			100	100	100
Laatutavoitteet					
- Oppilasmäärä ei ylitä 0-2 yhdysluokissa 20 oppilasta, 1-2 yhdysluokissa 22 oppilasta, 1 ja 2 luokilla 25 oppilasta, 3-9 luokilla 30 oppilasta.					
- Koulujen avustajatarve ratkaistaan taloudellisesti, mutta siten että avustajia on riittävästi suhteessa avustajatarpeeseen.					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	184	194	189	192	192
Määräaikaiset	9	6	6		
Yhteensä	193	200	195	192	192

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Esiopetuksen, perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuoden 2014 loppuun mennessä. Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien tulee olla hyväksytyinä siten, että niiden mukaiseen opetukseen voidaan siirtyä 1.8.2016 alkavan lukuvuoden alusta lukien. Vuosille 2014–15 tulee varata taloudellisia resursseja valmistelutyötä varten.

Laadukkaat ja ajanmukaiset koulurakennukset ja oppimisympäristöt varmistetaan koulujen peruskorjauksia jatkamalla sekä investoimalla kalusteisiin ja opetusvälineisiin kaikilla kouluilla. Laadunarviointimalli otetaan käyttöön perusopetuksessa.

Henkilöstön koulutukseen ja työssä jaksamiseen panostetaan.

Tuloslaskelma € 300-3 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	18 000	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	18 000	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 026 017	-735 090	-735 090	-735 090
Henkilöstökulut	-776 870	-618 780	-618 780	-618 780
Palkat ja palkkiot	-447 200	-398 370	-398 370	-398 370
Eläkekulut	-305 280	-198 680	-198 680	-198 680
Muut henkilösivukulut	-24 390	-21 730	-21 730	-21 730
Palvelujen ostot	-211 447	-73 370	-73 370	-73 370
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-11 600	-16 300	-16 300	-16 300
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-26 100	-26 640	-26 640	-26 640
Vuokrat	-18 600	-18 040	-18 040	-18 040
Muut toimintakulut	-7 500	-8 600	-8 600	-8 600
Toimintakate	-1 008 017	-735 090	-735 090	-735 090

Tuloslaskelma €
315-3 Perusopetus

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	289 059	302 880	302 880	302 880
Myyntituotot	209 059	161 820	161 820	161 820
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	61 000	117 860	117 860	117 860
Muut toimintatuotot	19 000	23 200	23 200	23 200
 Valmistus omaan käyttöön	 0	 0	 0	 0
Toimintakulut	-16 289 185	-16 711 060	-16 711 060	-16 711 060
Henkilöstökulut	-10 285 422	-10 412 160	-10 412 160	-10 412 160
Palkat ja palkkiot	-8 047 492	-8 243 820	-8 243 820	-8 243 820
Eläkekulut	-1 760 070	-1 685 290	-1 685 290	-1 685 290
Muut henkilösivukulut	-477 860	-483 050	-483 050	-483 050
Palvelujen ostot	-3 153 201	-3 206 240	-3 206 240	-3 206 240
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-424 130	-472 750	-472 750	-472 750
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 426 432	-2 619 910	-2 619 910	-2 619 910
Vuokrat	-2 407 632	-2 603 160	-2 603 160	-2 603 160
Muut toimintakulut	-18 800	-16 750	-16 750	-16 750
Toimintakate	-16 000 126	-16 408 180	-16 408 180	-16 408 180

TULOSALUE: LUKIOKOULUTUS

Tilivelvollinen: Rehtori Pasi Tolonen

1. TALOUS

Koulutuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lukiokoulutus						
Toimintatuotot	156	133	131	-1,5 %	131	131
Toimintakulut	-3 051	-3 104	-3 158	1,7 %	-3 158	-3 158
Netto (=toimintakate)	-2 895	-2 971	-3 027	1,9 %	-3 027	-3 027
Suunnitelmapoistot	-22	-38	-56	47,4 %	-56	-56
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-45	-52	-46	-11,5 %	-46	-46
Vyörytys, netto	-45	-52	-46	-11,5 %	-46	-46

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Koulutuksen laatu**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki tehtävät saadaan täytettyä kelpoisella henkilöstöllä	Opettajien kelpoisuudet/henkilöstökertomus
Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen, MAHIS-yhteistyön edelleen kehittäminen	Toiminnan vakiinnuttaminen jaksojärjestelmäeroista huolimatta	MAHIS-opiskelijoiden määrä
Uusiin tietotekniisiin apuvälineisiin ja opettajien koulutukseen panostaminen	Langaton verkko toimii, iPadit käytössä, opettajat koulutetaan hyötyohjelmien käyttöön	Uusi TVT käytössä opetuksessa
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Yhteistyötä vapaa-aikatoimen ja järjestöjen kanssa lisätään	Iltakäyttötunnit

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kehitetään joustavia oppimispolkuja	Parannetaan yhteistyötä MAHIS-verkoston sisällä ja aikuislukion kanssa	MAHIS-opiskelijoiden määrä
Kiusaamiseen ja syrjäytymiseen puuttuminen	Ryhmäyttämistä jatketaan 1. vuosikurssin opiskelijoiden parissa ja kehitetään edelleen	Opiskelijapalaute

Kansainvälisyys ja yrittäjäkasvatus

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kansainvälisyys aktiivisena osana lukio-opiskelua	Järjestetään KV-kursseja, uusi Comenius-projekti	KV-toimintaan osallistuvien opiskelijoiden ja opettajien määrä
Yrittäjyysopetuksen lisääminen	Yrittäjyyskurssi saadaan toteutettua, yhteistyön lisääminen yritysten kanssa.	kurssin toteutuminen kontaktit yritysten kanssa

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Opiskelijahuoltotyötä kehitetään	Ryhmänohjaajien vastuuta omista ryhmistään lisätään	Ryhmänohjaustuokiot iso opiskelijahuoltotyöryhmä
Turvataan opetus-, opiskelija-huolto ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus	Henkilöstön määrä on suositusten mukainen	opiskelijoiden määrä / opo

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Lyseon opiskelijamäärä väheni vuonna 2012 yli kuudellakymmenellä opiskelijalla edelliseen vuoteen verrattuna (434 -> 367, laskua 15 %). Lasku oli huomattavasti ennakoitua suurempi eikä sitä kyetty huomioimaan täysimääräisenä lukuvuoden 2012–13 opetusmäärässä. Sopeuttamistoimenpiteitä jatketaan seuraavan lukuvuoden vaihteessa ottaen kuitenkin huomioon lyseon ja aikuislukion erityispiirteet (kielivalikoima, valinnaisuus, opiskelija-aines heterogeenista, hyvät oppimistulokset).

Aikuislukiolle on tyypillistä opiskelijamäärien suuri vaihtelu. Iisalmen aikuislukion varsinaisten opiskelijoiden määrä kasvoi voimakkaasti vuoden 2012 aikana: syksyllä 2011 varsinaisia opiskelijoita oli 22 kun vuotta myöhemmin heitä oli 40. Muutos ei vaikuta aikuislukion lähiopetuksen määrään. Verkko-opintojen osalta kustannukset kasvavat jossain määrin, mutta toisaalta kasvu vaikuttaa huomattavasti voimakkaammin myös tulo-rahoitukseen (valtionosuuteen).

Maahanmuuttajien määrä on lisääntynyt viime vuosina seutukunnalla. Pakolaisten vastaanottaminen lisää omalta osaltaan maahanmuuttajataustaisten nuorten ja aikuisten opetuksen tarvetta. Lyseossa ja aikuislukiossa tulee varautua maahanmuuttajien koulutukseen lähivuosina.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- opetustuntien määrä	18 988	19 200	17 700	17 700	17 700
- opiskelijamäärä (valtionosuuspainotus)	424	425	390	390	390
- kurssikehys/opiskelija (20.9.)			1,63	1,58	1,58
Taloudellisuustavoitteet					
- €/opetustunti (brutto)	160,69	161,65	178,42	178,42	181,86
- €/opetustunti (netto)	152,47	154,71	171,02	171,02	174,46
- €/oppilas (brutto)	7 196	7 303	8 097	8 097	8 254
- €/oppilas (netto)	6 828	6 989	7 762	7 762	7 918
Vaikuttavuustavoitteet					
Ylioppilaskokeiden läpäisyaste			98 %	98 %	98 %
Laatutavoitteet					
- ylioppilaskokeiden puoltoäänien pistekeskisarvo on lyseossa valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella yli puolessa kokeista (vertailussa on mukana kokeet, joihin osallistuu vähintään 10 lyseon kokelasta)					
- oppilaspalautteeseen perustuva arviointijärjestelmä käytössä: kerätään lukuvuosipalaute, jota käytetään hyväksi kehittämiskeskusteluissa					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	30	29,5	29	29	29
Määräaikaiset					
Yhteensä	30	29,5	29	29	29
Osa opettajista on yhteisiä perusopetuksen kanssa.					

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuonna 2015. Uusien opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditaan paikalliset opetussuunnitelmat, joiden tulee olla hyväksytyinä siten, että niiden mukaiseen opetukseen voidaan siirtyä lukuvuoden 2016 - 2017 alussa.

Lukiokoulutuksen laatu pyritään takamaan henkilöstökoulutuksen ja riittävän opetusresurssin avulla.

Nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi kehitetään lukion opiskelijahuoltoa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien määrä on lisääntynyt. Lisätään erityistä tukea, jotta myös tukea tarvitsevilla on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa lukio-opintonsa.

Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt varmistetaan investoimalla kalusteisiin ja opetusvälineisiin sekä pitämällä huolta koulurakennuksista.

Tuloslaskelma € 320-3 Lukiokoulutus

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	133 240	131 000	131 000	131 000
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	91 200	91 500	91 500	91 500
Tuet ja avustukset	35 840	33 000	33 000	33 000
Muut toimintatuotot	6 200	6 500	6 500	6 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 103 662	-3 158 310	-3 158 310	-3 158 310
Henkilöstökulut	-2 079 430	-2 088 980	-2 088 980	-2 088 980
Palkat ja palkkiot	-1 634 420	-1 662 820	-1 662 820	-1 662 820
Eläkekulut	-347 750	-329 390	-329 390	-329 390
Muut henkilösivukulut	-97 260	-96 770	-96 770	-96 770
Palvelujen ostot	-481 156	-498 680	-498 680	-498 680
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-22 079	-19 200	-19 200	-19 200
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-520 997	-551 450	-551 450	-551 450
Vuokrat	-500 997	-503 450	-503 450	-503 450
Muut toimintakulut	-20 000	-48 000	-48 000	-48 000
Toimintakate	-2 970 422	-3 027 310	-3 027 310	-3 027 310

TULOSALUE: RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Tilivelvollinen: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

1. TALOUS

Koulutuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Ruoka- ja siivouspalvelut						
Toimintatuotot	2 674	2 776	2 796	0,7 %	2 796	2 796
Toimintakulut	-2 545	-2 634	-2 702	2,6 %	-2 702	-2 702
Netto (=toimintakate)	129	142	94	-33,8 %	94	94
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-120	-122	-116	-4,9 %	-116	-116
Vyörytys, netto	-120	-122	-116	-4,9 %	-116	-116

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Terveyden ja liikunnan edistäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Terveellisten elämäntapojen edistäminen - Painonhallinta/ ravitsemustietous	Päiväkoti- ja kouluruokailussa noudatetaan ravitsemussuosituksia ja korostetaan oikean ravitsemuksen tärkeyttä.	Aromi-ruokapalveluohjelman ravintoarvolaskelmat

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Oppilasmäärä peruskouluissa ja päiväkotilasten määrä pysyvät lähes ennallaan. Lukion oppilasmäärä on laskenut, joten ruokasuoritteiden määrä on pudonnut hieman.

Lähiiruokaa ostetaan määrärahojen mukaan.

Edvin Laineen, Kangaslammin, Kauppis-Heikin, Kilpijärven, Kirkonsalmen, Partalan ja Soinlahden koulujen, sekä Iisalmen lyseon ja keskusvarikon siivous hoidetaan ostopalveluna.

Ruoanjakoon käytetään Partalan, Kauppis-Heikin ja Kirkonsalmen kouluissa ostopalvelua.

Sijaisuuksia sekä siivouksessa, että ruokapalvelussa hoidetaan ostopalveluna.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- ruokasuoritteiden määrä	797 434	809 900	796 810	796 810	796 810
- siivouspinta-ala m ² , oma siivous	23 975	22 757	19 628	19 628	19 628
- siivouspinta-ala m ² , ostettu siivous	20 357	20 357	22 972	22 972	22 972
Taloudellisuustavoitteet					
- €/ruokasuorite (netto)	2,23	2,34	2,38	2,44	2,50
- €/siivottu m ² (netto)	19,87	20,33	20,98	21,50	22,04

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					
-saavuttaa päiväkodeissa 50 %, kouluruokailussa 25 % ja työpaikkaruokailussa 33 % ravitsemussuosituksen mukaisesta päivittäisestä kokonaistarpeesta -asiakastyytyväisyyskyselyn palautteesta alle 10 % on "ei tyytyväisiä" -lähiruokaa hankitaan: Kiurun leipomosta leipomotuotteet, paikallisilta poimijoilta metsämarjoja, Sinikasvikselta pakastemarjoja, suomalaisia omenoita, Kuopion Vihannesaitalta perunat ja juurekset ja riisiä on korvattu suomalaisilla ohrasuurimoilla sekä ohrahelmillä -käytämme MSC-merkittyjä kalatuotteita, jolloin varmistumme siitä, että ekologisuus on huomioitu niiden pyynnissä					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	41	41	38	38	38
Määrä-aikaiset					
Yhteensä	41	41	38	38	38

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Uusi päiväkotialoittaa toimintansa.
 Valmistuskeittiön peruskorjauksen suunnittelu ja toteutus.
 Lähiruokan käyttöä pyritään lisäämään yhteistyössä tavarantoimittajien kanssa.

Tuloslaskelma €
330-3 Ruokahuolto ja siivous

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	2 776 185	2 795 550	2 795 550	2 795 550
Myyntituotot	2 773 585	2 792 950	2 792 950	2 792 950
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 600	2 600	2 600	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 634 038	-2 701 930	-2 701 930	-2 701 930
Henkilöstökulut	-1 232 190	-1 209 400	-1 209 400	-1 209 400
Palkat ja palkkiot	-923 900	-905 150	-905 150	-905 150
Eläkekulut	-252 960	-251 560	-251 560	-251 560
Muut henkilösivukulut	-55 330	-52 690	-52 690	-52 690
Palvelujen ostot	-506 485	-548 160	-548 160	-548 160
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-686 600	-711 600	-711 600	-711 600
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-208 763	-232 770	-232 770	-232 770
Vuokrat	-208 363	-232 370	-232 370	-232 370
Muut toimintakulut	-400	-400	-400	-400
Toimintakate	142 147	93 620	93 620	93 620

SIVISTYSPALVELUKESKUS/KULTTUURILAUTAKUNTA

PALVELUSUUNNITELMA

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Kansalaisopiston opetus	Tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	99 %	1 %	Yritykset ja toiminimet (luennot, lyhytkurssit ja muut tilanteet, joissa yrittäjän tunnusmerkit toteutuvat	Ostopalveluna
Kirjastopalvelut	Tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	100 %			
Kulttuuripalvelut	Tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	100 %			
Musiikin opetus	Tarve ennallaan	100 %			

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Valtakunnalliset linjaukset:

Valtioneuvosto on hyväksynyt Koulutus- ja tutkimus 2011–2016 -kehittämissuunnitelman. Se perustuu pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa asetettuihin koulutus- ja tiedepoliittisiin tavoitteisiin. Vuoden 2013 osalta kehittämissuunnitelmassa on mm. seuraavia tavoitteita, jotka aiheuttavat toimenpiteitä Iisalmen kaupungin osalta:

Kansalais- ja musiikkiopisto:

"Elinikäinen oppiminen tarkoittaa oppimista kaiken ikäisenä ja kaikilla elämäntilanteilla."

Kansalaisopiston toiminta on säilytettävänä riittävän laajana ja oppilaitoksen kynnyksen on oltava matala kaikille kuntalaisille.

"Maahanmuuttajien koulutuksen osallistumista edistetään. Maahanmuuttajien kielikoulutusta kehitetään ja tehostetaan vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Kansalaisopistojen omaehtoista kotoutumiskoulutusta kehitetään." Iisalmen kansalaisopistolla on tärkeä tehtävä kotouttamiskoulutuksen järjestämisessä maahanmuuttajien määrän lisääntyessä Ylä-Savossa.

"Taiteen perusopetuksen saatavuutta parannetaan." Säilytetään musiikinopetuksen määrä, laatu ja monipuolisuus Iisalmissa ja Ylä-Savossa.

Kirjastopalvelut:

Yleisten kirjastojen neuvoston (YKN) linjauksia:

Kirjaston käyttäjätarpeet muuttuvat. Kirjasto ei ole vain kokoelmavarasto vaan kohtaamispaikka, jossa on paikat viihtymiselle, lukemiselle ja hiljentymiselle.

Nuorille ja maahanmuuttajille tuotetaan omannäköisiä palveluja. Iisalmen kirjasto kehittää yhteistyötä nuorten kanssa esim. "Kirjasto ihmisten keskellä" – hankkeessa. Maahanmuuttajat tullaan huomioimaan aineiston hankinnassa.

Vuorovaikutteisia palveluja lisätään. Iisalmi on mukana mm. Facebook-sivustossa.

Verkostoituminen: Kansainvälinen toiminta sisarkirjastoissa (Puola, Gran Canaria, Kroatia, Liettua) sekä valtakunnallisissa hankkeissa (Laatuhanke Itä-Suomen kirjastojen kanssa).

Tietoyhteiskuntataitojen opastaminen. Medialukutaidon opastaminen sekä nuorille että senioreille.

Kulttuuripalvelut:

Kulttuuritoimen valtionosuuden määräytymisen perusteena käytettävä perushinta on esityksen mukaan 3,50 €/asukas eli valtionosuus säilyy ennallaan vuoden 2012 tasossa.

Kulttuuripolitiikan painopisteinä valtion talousarviossa ovat kulttuurin perustan vahvistaminen, luovan työn tekijöiden toimintaedellytysten parantaminen, kaikkien väestö- ja kansalaisryhmien kulttuuriosallistumisen edellytysten lisääminen sekä kulttuurin ja luovan talouden edistäminen

Edellä mainittujen pohjalta Iisalmissa nostetaan esille seuraavat haasteet: kulttuurin ja matkailun toimialojen yhteistyön lisääminen sekä kuntien kulttuuritoiminnan palvelurakenteen uudistaminen (alueellinen yhteistyö)

Kulttuuripolitiikan strategiassa v. 2020 mukaan yleisiä kulttuuripolitiikan toimintaympäristömuutoksia tulevat olemaan mm.

**luovan talouden ja kulttuurin yhteiskunnallinen merkitys kasvaa*

**kulttuuri moninaistuu ja monikulttuurisuus lisääntyy*

**väestö keskittyy, alueet erilaistuvat*

**kestääkö kehitys kulttuurisesti?*

**kulttuurien kansainvälistyminen*

TULOSALUE: KANSALAI SOPISTO

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. TALOUS

Kulttuurilautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kansalaisopisto						
Toimintatuotot	159	189	169	-10,6 %	169	169
Toimintakulut	-680	-717	-712	-0,7 %	-712	-712
Netto (=toimintakate)	-521	-528	-543	2,8 %	-543	-543
Suunnitelmapoistot	0	0	-1	100,0 %	-1	-1
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-88	-85	-92	8,2 %	-92	-92
Vyörytys, netto	-88	-85	-92	8,2 %	-92	-92

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Koulutuksen laatu

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Vapaan sivistystyön mahdollisuuksien hyödyntäminen	Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen niille kuntalaisille, joita alueen muu koulutustarjonta ei tavoita	Kansalaisopiston tilastot/ opiskelijoiden ikärakenne
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki viranhaltijat ovat opistoissa muodollisesti päteviä	Henkilöstökertomus
Kouluilojen yhteiskäytön kehittäminen	Tilojen yhteiskäyttöä perusopetuksen koulujen ja lyseon kanssa	Iltakäyttötuntien määrä kouluilla

Aikuisten ja ikääntyvien koulutustarpeeseen vastaaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Huolehditaan ikääntyvien tietoyhteiskuntataidoista	Järjestetään tietotekniikan kurseja ikäihmisille sekä vertaisneuvontaa yhteistyössä Savonetti ry:n kanssa	Kurssilaisten ja kurssien määrä

Kansainvälisyys ja yrittäjäkasvatus

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kansainvälisyyteen kasvatetaan läpäisyperiaatteella kaikilla koulutustasoilla	Kansainvälistä yhteistyötä kansalaisopistossa Grundtvig-rahoituksella	EU-rahoitteisten liikkuvuuksien määrä
Toteutetaan kotouttamista ja maahanmuuttajakoulutusta	Suomen kielen kurseja järjestetään kansalaisopistossa Maahanmuuttajat osallistuvat myös muille kansalaisopiston kursseille	Kurssien ja kurssilaisten määrä

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Tavoitetaan myös ne nuoret, jotka tarvitsevat tukea kehitykseensä	Bändi- ja ilmaisutaidon kurssien järjestäminen nuorisolle.	Ryhmien määrä ja alle 20-vuotiaden määrä ryhmissä.

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Kansalaisopistojen ylläpitoluvat uusitaan vuoden 2013 alussa. Maahanmuuttajien määrän lisääntyminen lisää tarvetta suomen kielen opetukselle ja muulle kotouttamiselle. Väestön ikääntyminen lisää vapaan sivistystyön opetuksen kysyntää. Tulojen väheneminen johtuu siitä, että talousarvioon on kirjattu vain tällä hetkellä tiedossa olevat hanketulot.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- opetustuntien määrä	11 036	10 500	11 000	11 000	11 000
- oppilasmäärä (lk ka)	7 099	6 900	6 900	6 900	6 900
Taloudellisuustavoitteet					
- €/opetustunti (netto, sis. vyör.)	55,18	58,48	57,79	58,06	57,97
- €/oppilas (netto, sis. vyör.)	85,79	88,99	92,12	92,56	92,41
Vaikuttavuustavoitteet					
- oppilasmäärä, netto	1 987	2 000	2 000	2 000	2 000
- kurssilaisten määrä	7 120	7 000	7 000	7 000	7 000
Laatutavoitteet					
Kysyntä ja tarjonta kohtaavat opetustarjonnassa: 85 % suunnitelluista kursseista toteutuu. Uusia kursseja on tarjolla vuosittain.					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	1	1,5	1,5	1,5	1,5
Määräaikaiset			43	43	43
Yhteensä	1	1,5	44,5	44,5	44,5
Henkilöstöstä suurin osa on muutaman viikkotunnin pitäviä sivutoimisia opettajia					

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Aikuisten, ikääntyvien sekä maahanmuuttajien koulutustarpeisiin vastaaminen.
Erityisryhmien ottaminen huomioon.
Kansainvälisen toiminnan ylläpitäminen.

Tuloslaskelma € 400-3 Kansalaisopisto

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	188 600	169 100	169 100	169 100
Myyntituotot	5 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	154 100	155 600	155 600	155 600
Tuet ja avustukset	29 000	12 000	12 000	12 000
Muut toimintatuotot	500	500	500	500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-717 432	-711 740	-711 740	-711 740
Henkilöstökulut	-485 770	-484 920	-484 920	-484 920
Palkat ja palkkiot	-364 300	-362 290	-362 290	-362 290
Eläkekulut	-99 980	-101 540	-101 540	-101 540
Muut henkilösivukulut	-21 490	-21 090	-21 090	-21 090
Palvelujen ostot	-120 950	-114 670	-114 670	-114 670
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-9 200	-8 200	-8 200	-8 200
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-101 512	-103 950	-103 950	-103 950
Vuokrat	-98 512	-100 950	-100 950	-100 950
Muut toimintakulut	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Toimintakate	-528 832	-542 640	-542 640	-542 640

TULOSALUE: KIRJASTOPALVELUT

Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja Ullamaija Hirvonen

1. TALOUS

Kulttuurilautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kirjastopalvelut						
Toimintatuotot	77	79	59	-25,3 %	59	59
Toimintakulut	-1 152	-1 160	-1 191	2,7 %	-1 191	-1 191
Netto (=toimintakate)	-1 075	-1 081	-1 132	4,7 %	-1 132	-1 132
Suunnitelmapoistot	-10	-55	-60	9,1 %	-60	-60
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-24	-47	-43	-8,5 %	-43	-43
Vyörytys, netto	-24	-47	-43	-8,5 %	-43	-43

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013****Aikuisten ja ikääntyvien koulutustarpeisiin vastaaminen**

Strateginen tavoite	Toimenpide 2013	Mittari
Huolehditaan ikääntyvien tietoyhteiskuntataidoista	Jatketaan ikääntyneiden tietokoneopastusta yhteistyössä esim. järjestöjen kanssa	Osallistuneiden määrä

Laadukkaat kirjastopalvelut

Strateginen tavoite	Toimenpide2013	Mittari
Kirjastoammatillisen koulutustason riittävyys.	Mahdollisesti vapautuvat paikat täytetään siten, että kirjastoasetuksen mitoitukset toteutuvat. Henkilöstölle tarjotaan riittävästi täydennyskoulutusta,	Pätevien/epäpätevien työntekijöiden määrä. Koulutuspäivien määrä / hlö
Haja-asutusalueen kirjastopalvelujen turvaaminen	Suunnitellaan kirjastoauton reitit asiakkaiden toiveet huomioiden	Lainaus- ja kävijätilastot
Ikääntyvien kirjastopalveluista huolehtiminen	Pyritään ottamaan kotipalvelun piiriin kaikki sitä haluavat asiakkaat, jotka täyttävät ko. palvelun kriteerit. Huolehditaan kirjaston esteettömyydestä myös ikääntyvien tarpeet huomioiden.	Kotipalveluun osallistuvien määrä

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Kirjaston palvelukulttuuri on muuttumassa. Kirjaston rooli digitaalisen tiedon, kirjallisuuden ja kulttuurin välittäjänä on vielä epäselvä. Digitaalisten aineistojen lisääntyminen vaikuttaa niin kokoelmapolitiikkaan kuin asiakkaidenkin kirjastokäyttämiseen. Kirjaston tehtävänä on myös olla tukemassa yhteiskunnassa selviytymistä etenkin maahanmuuttajien kohdalla. Väestön ikääntyminen vaikuttaa kirjaston palvelukulttuuriin. Tilojen on oltava esteettömiä, kotipalvelua ja yhteisyyttä muiden hyvinvointipalvelujen kanssa tulee lisätä.

Kirjaston toimintatuotot pienentyvät vuonna 2013. Edellisenä vuonna saatiin myyntituloja kirjastoauton myynnistä sekä presidentin- ja kuntavaaleista.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Sitovat tunnusluvut	TA2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet - lainausten lukumäärä	460000	461000	461500	461500	461600
Taloudellisuustavoitteet -€/laina(netto, sis.poistot, vyör. kulut)	2,34	2,57	2,68	2,66	2,65
Laatutavoitteet - kokoelma säilyy laadukkaana; hankintojen ja poistojen määrä lähellä toisiaan (hankinnat – poistot =0)					
Vaikuttavuustavoitteet Kirjaston asiakkaina % asukkaista (on kirjastokortti)		45 %	45 %	45 %	45 %

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet: - fyysisten käyntien lkm/v	300000	306000	315000	320000	325000
- www-käyntien lukumäärä	692256	317913	320000	325000	330000
Taloudellisuustavoitteet - €/käynti	3,74	3,87	3,80	3,80	3,8
Laatutavoitteet - kokonaislainaus/asukas on yli 20 lainaa/asukas	20,55	20,55	20,64	20,64	20,64

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	15	15	15	15	15
Määräaikaiset		1	1	1	
Yhteensä	15	16	16	16	15

Määräaikainen on oppisopimuskoulutuksessa oleva henkilö. Lisäksi kirjastoharjoittelijoita on 1-3 henkilöä kerrallaan.

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Lehtiosaston uusiminen – sähköiset lehdet korvaavat painettuja lehtiä. Maahanmuuttajat huomioidaan kirjastopalveluissa. Tietoyhteiskuntataitoja opastetaan edelleen. Kirjasto on haluttu ja aktiivinen yhteistyökumppani, jota tuodaan esille markkinoinnin avulla. Kirjasto verkostoituu uusiin suuntiin.

Tuloslaskelma € 410-3 Kirjastopalvelut

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	79 100	59 300	59 300	59 300
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	46 100	34 600	34 600	34 600
Tuet ja avustukset	10 000	12 700	12 700	12 700
Muut toimintatuotot	23 000	12 000	12 000	12 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 160 402	-1 191 020	-1 191 020	-1 191 020
Henkilöstökulut	-613 910	-628 340	-628 340	-628 340
Palkat ja palkkiot	-466 600	-476 500	-476 500	-476 500
Eläkekulut	-120 160	-124 090	-124 090	-124 090
Muut henkilösivukulut	-27 150	-27 750	-27 750	-27 750
Palvelujen ostot	-166 620	-187 650	-187 650	-187 650
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-197 500	-190 500	-190 500	-190 500
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-182 372	-184 530	-184 530	-184 530
Vuokrat	-180 732	-183 930	-183 930	-183 930
Muut toimintakulut	-1 640	-600	-600	-600
Toimintakate	-1 081 302	-1 131 720	-1 131 720	-1 131 720

TULOSALUE: KULTTUURITOIMI

Tilivelvollinen: Kulttuuritoimenjohtaja Sanna Marin-Kainulainen

1. TALOUS

Kulttuurilautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kulttuuritoimi						
Toimintatuotot	99	110	107	-2,7 %	107	107
Toimintakulut	-556	-600	-620	3,3 %	-620	-620
Netto (=toimintakate)	-457	-490	-513	4,7 %	-513	-513
Suunnitelmapoistot	-3	-13	-20	53,8 %	-20	-20
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-19	-23	-23	0,0 %	-23	-23
Vyörytys, netto	-19	-23	-23	0,0 %	-23	-23

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Kulttuuriympäristöt

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Erityisenä vahvuutena taajama-alueen arvokkaat kulttuuriympäristökokonaisuudet mm. satama-Kirkkopuisto, tori, Koljonvirta-Runni maaseudun kehittämisvyöhyke, Mansikkaniemen alue museoineen, Kustaa Adolfin kirkon ympäristö, Kirkkopuiston kirkot ja koulut	Koljonvirran alueen (sis. Mansikkaniemen alueen) kehittämissuunnitelman toteuttaminen: kulttuuriperinnön säilyttäminen ja esille tuominen	Kehittämissuunnitelman toimenpiteiden vuosittainen toteutuminen

Kulttuurin hyvinvointivaikutusten huomiointi

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen ja toimenpideohjelman laatiminen Pilottikokeilut	Hanke tai pilottikokeilu kulttuurin hyvinvointivaikutuksista	Hankkeen toteutuminen
Kulttuurijärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen	Pyritään säilyttämään avustukset samalla tasolla kuin aiemmin, tai lisäämään avustusmäärärahoja	Avustusmäärärahojen määrä

Matkailuelinkeinon kehittäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Tuotteistus, markkinointi ja myynti - kulttuurimatkalutuotteet, vahvuuksia mm. Juhani Ahon perintö/syntymästä 150 v. 2011, Koljonvirta, Runni, Evakkokeskus - Venäjä, vesistöt - kokousmatkailu	Koljonvirran alueen kokonaiskehittämisen ja -markkinoinnin avulla tuetaan yrittäjiä kehittämään ja myymään Koljonvirran historiaan pohjautuvia matkailutuotteita	Uusien tuotteiden määrä

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013**Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään monipuolisten kulttuuri- ja kirjastopalvelujen avulla	Kulttuurin aluekeskusten tuottamien palveluiden saaminen alueelle (kuten taide-museo, valokuvakeskus jne.)	Tapahtumien määrä
Lapset oppivat tuntemaan omaa kulttuuriperintöään ja juuriaan mm. alueen museoissa	Ylä-Savon museoiden yhteinen markkinointi	Yhteisesite

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Monipuolisten kulttuuripalveluiden tarve kasvaa väestön ikääntymisestä ja alueen asukkaiden ikärakenteesta johtuen. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen lisää tarvetta tuottaa kulttuuripalveluja erityisesti nuorille ja vanhuksille.

Kehittämistyö Koljonvirran alueen parissa jatkuu. Koljonvirtakeskuksen toimintaa kehitetään ja aluetta markkinoidaan kokonaisuutena yhteistyössä alueen toimijoiden ja kaupungin markkinointiyksikön kanssa.

Kulttuurikeskuksen tilojenvarausohjelma Webtimmin päivitys ja muutoinkin nousseet ohjelmistokulut nostavat atk-palveluiden kustannuksia.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- kulttuuritapahtumien lukumäärä	37	20	20	20	20
Taloudellisuustavoitteet					
- kaupungin tuki €/kulttuuritapahtumassa käynti	3,61	7,09	8,35	8,35	8,35
- kulttuuritoimen nettokustannukset, €/asukas	20,61	22,41	23,17	23,17	23,17
Vaikuttavuustavoitteet					
- kulttuuritapahtumiin osallistuneiden määrä, hlöä/prosenttia asukkaista	6333/ 29 %	3500/ 16 %	3500/ 16 %	3500/ 16 %	3500/ 16 %
Laatutavoitteet					
-					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- Juhani Ahon museon kävijämäärä	2845	2500	2600	2600	2600
- Avustusta saavien yhteisöjen ja muiden toimijoiden lukumäärä	21	18	18	18	18
Taloudellisuustavoitteet					
€/Juhani Ahon museokäynti	5,16	10,19	12,91	12,91	12,91
Vaikuttavuustavoitteet					
kulttuurikeskuksen kävijämäärä (sis. kirjaston, opistot, luontomuseon, näyttelyt ja tapahtumat) (* sis. kirjaston ja tapahtumien kävijät)	402 390(*)	360000	360000	360000	360000
Laatutavoitteet					
Iisalmen kulttuurikeskus tavoittaa uusia asiakasryhmiä: Kulttuurikeskuksessa 2-3 valtakunnallista tai kansainvälistä tapahtumaa vuodessa					

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	4	4	4	4,8	4,8
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	4	4	4	4,8	4,8

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

-Koljonvirran alueen esille nostaminen: Koljonvirta on Iisalmissa valtavan potentiaalin omaava matkailukohde, johon panostamalla voidaan saada kärki Iisalmen matkailulle. Samalla ylläpidetään kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta ja levitetään tietoa alueen historiasta. Kehittämistyöhön tarvitaan lisäpanostuksia läpi kaupungin organisaation.

-Kulttuuripalveluja tuottavien yhdistysten tukeminen: Kulttuuritoimen avustusmäärärahat yhdistyksille ovat laahanneet jäljessä vuosia. Erityisesti kaupungin kaksi harrastajateatteria tarvitsevat suurempia tukia.

-Kulttuuritoimen tapahtumatarjonnan ja markkinoinnin kehittäminen: Vapaa-ajan palvelujen jatkuvasti kasvava tarjonta aiheuttaa sen, että kulttuuritarjonnan on pystyttävä erottumaan massasta ja tiedottamaan tapahtumista riittävästi.

-Kulttuurikeskuksen palvelun parantaminen: Kulttuurikeskuksen tilapalvelu on toiminut jo vuosia vajaalla miehityksellä. Viikossa periaatteessa olevista työvuoroista voidaan nykyisellä miehityksellä hoitaa n. 70 %. Tämä vaikuttaa niin ulkopuolisiin kuin sisäisiin asiakkaisiin.

Tuloslaskelma €

420-3 Kulttuuripalvelut

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	110 100	106 550	106 550	106 550
Myyntituotot	1 800	2 000	2 000	2 000
Maksutuotot	38 000	39 500	39 500	39 500
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	70 300	65 050	65 050	65 050
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-600 256	-619 750	-619 750	-619 750
Henkilöstökulut	-179 455	-185 670	-185 670	-185 670
Palkat ja palkkiot	-132 075	-136 780	-136 780	-136 780
Eläkekulut	-39 540	-40 910	-40 910	-40 910
Muut henkilösivukulut	-7 840	-7 980	-7 980	-7 980
Palvelujen ostot	-132 230	-139 760	-139 760	-139 760
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 150	-10 850	-10 850	-10 850
Avustukset	-39 000	-39 000	-39 000	-39 000
Muut toimintakulut	-239 421	-244 470	-244 470	-244 470
Vuokrat	-229 236	-233 470	-233 470	-233 470
Muut toimintakulut	-10 185	-11 000	-11 000	-11 000
Toimintakate	-490 156	-513 200	-513 200	-513 200

TULOSALUE: MUSIIKKIOPISTO

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. TALOUS

Kulttuurilautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Musiikkiopisto						
Toimintatuotot	237	251	217	-13,5 %	217	217
Toimintakulut	-720	-759	-745	-1,8 %	-745	-745
Netto (=toimintakate)	-483	-508	-528	3,9 %	-528	-528
Suunnitelmapoistot	-2	-1	-2	100,0 %	-4	-3
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-95	-94	-95	1,1 %	-95	-95
Vyörytys, netto	-95	-94	-95	1,1 %	-95	-95

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Ylä-Savon musiikkiopisto

Koulutuksen laatu

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Pätevien ja osaavien opettajien rekrytointiin panostaminen	Kaikki viranhaltijat ovat opistoissa muodollisesti päteviä	Henkilöstökertomus
Koulutilojen yhteiskäytön kehittäminen	Tilojen yhteiskäyttöä lyseon ja Juhani Ahon koulun sekä Edvin Laineen koulun kanssa	Iltakäyttötunnit kouluissa

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tunnistaminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Musiikin harrastusmahdollisuuksia tarjotaan kaikille lapsille	Muskareiden perustaminen myös päiväkodeihin	Ryhmien määrä yhteensä ja päiväkodeissa.

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Musiikkiopisto ylläpitää monipuolista opetus- ja konserttitarjontaa Ylä-Savossa. Musiikkiopiston soitinvalikoiman säilyy laajana mahdollistaen opistotasoisien opetuksen tarjoamisen koko talousalueella. Näin varmistetaan harrastemusiikkikulttuurin kehittyminen sekä oppilaiden mahdollisuudet hakeutua myös ammattiopintoihin. Opisto tarjoaa mahdollisuuden myös yhteismusisointiin. Yhteistoimintaa muiden musiikkioppilaitosten kanssa kehitetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Tulojen väheneminen johtuu siitä, että vuonna 2012 Ylä-Savon musiikkiopisto isännöi koko Itä-Suomen musiikkioppilaitosten yhteisesti opetushallituksen rahoittamaa orkesteri-hanketta.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
- opetustuntien määrä	11 297	11 000	11 200*	11 200	11 200
- oppilasmäärä (lk ka)	245	245	245	245	245
* vastaa todellista aiempien vuosien tasoa					
Taloudellisuustavoitteet					
- €/opetustunti (netto, sis. poistot+vyör.)	51,32	54,78	55,73	56,54	56,45
- €/opiskelija/opisto (netto, sis. poistot+ vyör.)	2 284	2 459	2548	2585	2581
Vaikuttavuustavoitteet					
Musiikkileikkikoulun toiminnan piirin kuuluvien lasten lkm	212	210	210	210	210
Vuosittaisen konserttien määrä	50	45	45	45	45
Laatutavoitteet					
Opistoasteelle siirtyvät oppilaat		5-10	5-10	5-10	5-10
Musiikkileikkikoulusta soitinopintoihin siirtyvien lasten lkm		10	10	10	10
Vuosittaisia tasosuorituksia					
-solistisissa aineissa		80	80	80	80
-musiikin perusteissa		80	80	80	80
Päättötodistusten määrä		15	15	15	15

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	15	14	14,5	14,5	14,5
Määräaikaiset	5		5	5	5
Yhteensä	20	14	19,5	19,5	19,5

Viranhaltijoita 10,5 Päätoimisia 4, sivutoimisia 5

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014–2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014–2015

Kansainvälisen toiminnan kehittäminen.

Tuloslaskelma €
430-3 Musiikkiopetus

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	250 900	217 250	217 250	217 250
Myyntituotot	90 000	92 000	92 000	92 000
Maksutuotot	117 700	120 750	120 750	120 750
Tuet ja avustukset	38 700	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 500	4 500	4 500	4 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-759 170	-744 830	-744 830	-744 830
Henkilöstökulut	-628 700	-625 760	-625 760	-625 760
Palkat ja palkkiot	-502 300	-498 740	-498 740	-498 740
Eläkekulut	-96 770	-97 990	-97 990	-97 990
Muut henkilösivukulut	-29 630	-29 030	-29 030	-29 030
Palvelujen ostot	-79 414	-71 250	-71 250	-71 250
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-11 500	-7 000	-7 000	-7 000
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-39 556	-40 820	-40 820	-40 820
Vuokrat	-35 556	-36 820	-36 820	-36 820
Muut toimintakulut	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Toimintakate	-508 270	-527 580	-527 580	-527 580

VAPAA-AIKAPALVELUKESKUS

PALVELUSUUNNITELMA

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Liikuntatoiminta					
Ohjattu terveystoiminta aikuisväestölle ja erityisryhmille	tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	70 %	30 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Lasten ja nuorten liikunta	tarve kasvaa	60 %	40 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Kumpp.sopimus
Järjestöyhteistyö	tarve kasvaa			Liikunta- ja nuorisojärjestöt ja erityisryhmät	Avustukset Kumpp.sopimus
Nuorisopalvelut					
Oma toiminta	tarve kasvaa	100 %			
Kesätyötoiminta	tarve kasvaa	100 %			
Tytöt toimii	tarve kasvaa		100 %	Nuorten Palvelu ry.	Kumpp.sop
Etsivä Nuorisotyö	tarve kasvaa	10 %	90 %	Iisalmen Nuorison Tuki ry.	Kumpp.sop.
Tilat ja alueet					
Sisäliikuntapaikat	tarve ennallaan	80 %	20 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Ulkoliikuntapaikat	tarve kasvaa	80 %	20 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Uimahallipalvelut	tarve kasvaa	80 %	20 %	Yksityiset palvelun tuottajat	Ostopalvelu

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET:

Valtakunnalliset linjaukset

Liikuntalaki

Kunnan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Kunnille on säädetty yleinen velvollisuus huolehtia liikuntapalveluista. Kaupunki luo edellytyksiä liikunnalle kehittämällä paikallisesti ja alueellisesti yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa ja kilpa- ja huippu-urheilua, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottamalla huomioon myös erityisryhmät. Valtionosuus myönnetään liikuntaan asukasperusteisesti.

Nuorisolaki

Kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Iisalmissa toimii lain- mukaiset monialainen työryhmä ja etsivä nuorisotyö. Valtionosuus myönnetään nuorisotyöhön nuorten alle 29-vuotiaiden määrään perustuen.

Iisalmeen on laadittu Ylä-Savon SOTE-alueen kuntien kanssa yhteistyössä lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Liikunta- ja nuorisopalveluja ohjaajat mm. seuraavat valtakunnalliset ohjeistukset:

- Lanuke
- Terveystieteiden tutkimuskeskus
- Hallitusohjelma

Vapaa-aikapalveluksessa tämä tarkoittaa syrjäytymisen ehkäisyä ja terveyttä edistävää liikuntaa.

TULOSALUE: VAPAA-AIKATOIMI

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen

1. TALOUS

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	184	224	236	5,4 %	236	236
Toimintakulut	-2 314	-2 396	-2 491	4,0 %	-2 485	-2 485
Netto (=toimintakate)	-2 130	-2 172	-2 255	3,8 %	-2 249	-2 249
Suunnitelmapoistot	-54	-68	-89	30,9 %	-109	-94
Vyörytystuotot	270	150	218	45,3 %	218	218
Vyörytyskulut	-288	-178	-249	39,9 %	-249	-249
Vyörytys, netto	-18	-28	-31	10,7 %	-31	-31

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnallista elämäntapaa tukien <ul style="list-style-type: none"> • erityispainopiste lapsissa ja nuorissa • omatoimisuuden edistäminen • järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen 	Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen yhteistyöllä ja hankerahoituksella Ohjatun toiminnan järjestäminen aikuisväestölle ja erityisryhmille Järjestöavustusten, edullisten tilamaksujen, tilojen ja alueiden jakoperusteiden kohdentumien alle 18 -vuotiaisiin	Suunnitelmien toteutuminen Suunnitelmien toteutuminen Järjestötoiminnan määrälliset ja laadulliset asiat
Sähköisten palvelujen kehittäminen	Tilavaraus- ja kuluvalvontajärjestelmien parantaminen (Web-timmi, Pusatec) Ohjatun liikunnan kalenterin uudistaminen (kalenteri ja nettiversio) Netin ja sosiaalisen median hyödyntäminen	Suunnitelmien toteutuminen Markkinointisuunnitelman toteutuminen Sivujen kävijämäärät
Syrjäytymisen ehkäisy	Nuorisotoiminnan uudistaminen jalkautumalla nuorten kokoontumispaikkoihin ja haja-asutusalueille. Syrjäytyneitten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tavoittaminen (yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten, etsivän nuorisotyön, tyttötyön ja	Suunnitelmien toteutuminen Etsivän nuorisotyön ja tyttötyön tulokset. Järjestötoiminnassa mukana olevien alle 18 -vuotiaitten määrä

	<p>järjestöjen kanssa</p> <p>Nuorten kesätyötoiminnan laajentaminen ta 2013 ehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.</p>	<p>Suunnitelmien toteutuminen</p> <p>Uudet toimintamuodot</p>
Virikkeellisen ja turvallisen liikkumisympäristön kehittäminen, omatoimisuuden edistäminen	<p>Lähiliikuntapaikkasuunnitelman valmistelu</p> <p>Kankaan liikuntapuiston ja Hanhilammen ampumaradan käyttöönotto</p> <p>Liikuntapaikkojen ja -alueiden kehittäminen investointiohjelman mukaisesti (mm. Paloisvuoren rinteiden turvallisuuden parantaminen)</p>	<p>Suunnitelmien toteutuminen</p> <p>Suunnitelmien toteutuminen</p> <p>Tilojen ja alueiden turvallisuussuunnitelmien ja käyttöohjeitten päivitys</p>

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Kaupungin strategisia päämääriä tuetaan parhaiten vaikuttamalla liikunta- ja nuorisopalveluilla terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tukemalla liikunnallista elämäntapaa, syrjäytymiseen, kehittämällä edelleen yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa ja liikkumisen olosuhteita virikkeelliseksi ja turvalliseksi.

Hyvinvoinnin edistämisen kannalta keskeinen liikunnan edistämisen tavoite on riittämättömästi liikkuvien aktivointi. Terveysliikuntaa edistetään jatkamalla toiminnallisten palvelujen matalankynnyksen osallistumisperiaatetta. Omatoimisuutta lisätään mm. virikkeellisellä ja turvallisella liikkumisympäristöllä. Yhteistyö järjestöjen kanssa liikuntapalvelujen edistämässä tulee olemaan merkittävässä asemassa. Käyttövuorojen jaossa, käyttömaksuissa ja järjestöavustuksissa pääpaino on lasten ja nuorten liikunnassa.

Liikuntaympäristön virikkeellisyyttä ja turvallisuutta kehitetään edelleen. Liikuntapaikkojen ja alueiden kehittämistä toteutetaan pääosin investointimäärärahojen puitteissa. Palvelujen turvaaminen ja pitäminen nykyisellä tasolla on yksi tärkeimmistä liikkumisympäristöön liittyvistä tavoitteista. Turvallisuutta parannetaan mm. lisäämällä Paloisvuoren rinteiden valaistusta ja kameravalvontaa.

Uusina tiloina ja alueina otetaan käyttöön Kankaan Liikuntapuiston tekonurmi, Hanhilammen ampumarata ja Ohenmäen ulkoilureitit. Näiden alueiden hoito vaatii henkilöresursseja ja aluevastuutusten päivitystä. Kankaan tekonurmen huoltokulut katetaan Paloisvuoren nurmialueen lakkauttamisella. Talousarvioesityksessä on kahden määräaikaisen työntekijän vakinaistaminen työehtosopimuksen mukaisesti ja palvelujen turvaaminen. Tilojen ja alueiden hoitotasoa tullaan tarkistamaan.

Nuorisotyössä nuorten käyttäytymisen muutoksiin reagoidaan. Nuorisotilatoiminta ei kiinnosta nuoria entiseen tapaan. Nuorisotyöntekijät jalkautuvat nuorten kokoontumispaikkoihin ja haja-asutusalueille. Nuorten kesätyötoiminnan kysyntä kasvaa. Kesätyötoimintaa laajennetaan ta 2013 mukaisesti. Nuorisopalveluissa painotetaan ns. nivelvaiheita. Kohdennetun nuorisotyön tarve kasvaa, esim. etsivä nuorisotyö, poika- ja tyttötyö ja maahanmuuttajanuoret.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Vapaa-aikapalvelut (lkm)					
Nuorten kesätyötoiminnalla työllistyneet	248	270	300	400	400
Avustettavien järjestöjen määrä	64	64	65	65	65
Tilat ja alueet/käyttöaste käyttökaudelta					
Jäähalli 5.8.-15.4.					
- päivä 8-16	74 %	69 %	67 %	67 %	67 %
-ilta 16-22	93 %	95 %	96 %	96 %	96 %
Jalkapallohalli 1.11.-30.4.					
- päivä 8-16	45 %	35 %	34 %	34 %	34 %
- ilta 16-22	76 %	72 %	68 %	68 %	68 %
Liikuntahalli 1.9.-31.5.					
- päivä 8-16	tatami 25 %	tatami 25 %	28 %	28 %	28 %
- ilta 16-22	alakerta 50 %	alakerta 54 %	53 %	53 %	53 %
	tatami 51 %	tatami 45 %	44 %	44 %	44 %
	alakerta 66 %	alakerta 69 %	68 %	68 %	68 %
Kankaan tekonurmi 15.4.-15.11. (ei vapaakäyttöä mukana)					
- päivä 8-16	-	-	35 %	35 %	35 %
- ilta 16-22	-	-	60 %	65 %	65 %
Nuorisotalon sali 1.9.-31.5.					
- päivä 8-16	58 %	52 %	47 %	47 %	47 %
- ilta 16-22	64 %	57 %	55 %	55 %	55 %
Koulujen liikuntasalit 1.9.-31.5.					
- ilta 16-22	39 %	40 %	37 %	37 %	37 %
Taloudellisuustavoitteet					
Nettokustannukset €/iisalmelainen	98	101	101	101	101
Vaikuttavuustavoitteet					
Syrjäytyneitten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tavoittaminen Raportoidaan sanallisesti					
Laatutavoitteet					
Liikuntapaikat ja -alueet ja nuorisotilat sekä toiminnalliset palvelut ovat turvallisia ja täyttävät kuluttajaviraston palveluntuottajalle asettamat turvallisuusvaatimukset Asiakaspalvelu hyvällä tasolla, sähköisten palvelujen kehittäminen					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	991	900	800	800	800
Nuorisotoiminnan kävijämäärä	13 000	18 000	14 000	14 000	14 000
Avustusta saavien liikunta- ja nuorisojärjestöjen toimintaan osallistuvien alle 18-vuotiaiden määrä	3500	3500	3500	3500	3500
Tilat ja alueet/m²/km/kpl					
- nurmialueet (m ²)	39 900	31 500	31 500	31 500	31 500
- luistelualueet (m ²)	23 525	23 525	23 525	23 525	23 525
- hiihtoladut (km)	107	107	107	107	107
- ulkoilureitit (km)	70	70	70	70	70

- taukopaikat (kpl)	25	24	24	24	24
- uimarannat (kpl)	13	13	13	13	13
Taloudellisuustavoitteet					
Nettokustannukset €/iisalmelainen	98	101	101	101	101
Vaikuttavuustavoitteet					
Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	991	900	800	800	800
Yläkouluikäisten omatoimisen liikkumisen määrä (Sporttari/liikunnan määrä/oppilas)					
Laatutavoitteet	Liikuntapaikat ja -alueet ja nuorisotilat sekä toiminnalliset palvelut ovat turvallisia ja täyttävät kuluttajaviraston palveluntuottajalle asettamat turvallisuusvaatimukset. Asiakaspalvelu hyvällä tasolla, sähköisten palvelujen kehittäminen				

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	16	16	18	19	19
Määrä-aikaiset	3,0	3,6	3,6	3,6	3,6
Työllistetyt	3,4	3,4	3,4	2,55	2,55
Yhteensä	22,4	23,0	25,0	25,15	25,15

Talousarviossa on kahden määräaikaisen tehtävän vakinaistaminen. Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia tuetaan jatkamalla ammattitaitoa ja moniosaamista kehittävää koulutusta, kehityskeskusteluilla (100 %) ja painottamalla vuoden 2012 henkilöstökyselyssä esille nousseita asioita. Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittämistä jatketaan mm. henkilöstöpäiviä järjestämällä.

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 -2016

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2016

Väestö ikääntyy ja tähän pitää pystyä vastaamaan ennaltaehkäisevillä ja toimintakykyä tukevilla palveluilla. Erilaisilla ikääntyville suunnatuilla matalankynnyksen palveluilla voidaan olennaisesti vaikuttaa ko. ikäryhmän toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Lapsilla ja nuorilla liikunta pysyy suosituimpana harrastusmuotona. Nuorisotyössä nuorten syrjäytyminen aiheuttaa toimintojen uudelleen arviointia ja lisäresursseja. Lisäksi kesätyötoiminnan mahdollinen laajentuminen aiheuttaa henkilöstöressurssien tarvetta sekä toiminnan määrärahan lisäystä. Kankaan Liikuntapuiston valmistuminen ja tilojen ja alueiden vanheneminen lisäävät kunnossapidon tarvetta.

Tuloslaskelma €
500-3 Vapaa-aikatoimi

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	224 100	236 100	236 100	236 100
Myyntituotot	52 100	62 100	62 100	62 100
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	172 000	174 000	174 000	174 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 395 786	-2 491 350	-2 485 350	-2 485 350
Henkilöstökulut	-778 690	-807 070	-807 070	-807 070
Palkat ja palkkiot	-581 000	-601 900	-601 900	-601 900
Eläkekulut	-163 680	-170 380	-170 380	-170 380
Muut henkilösivukulut	-34 010	-34 790	-34 790	-34 790
Palvelujen ostot	-342 337	-386 450	-380 450	-380 450
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-97 255	-100 550	-100 550	-100 550
Avustukset	-130 600	-130 600	-130 600	-130 600
Muut toimintakulut	-1 046 904	-1 066 680	-1 066 680	-1 066 680
Vuokrat	-1 032 360	-1 052 880	-1 052 880	-1 052 880
Muut toimintakulut	-14 544	-13 800	-13 800	-13 800
Toimintakate	-2 171 686	-2 255 250	-2 249 250	-2 249 250

TULOSALUE: UIMAHALLI

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen

1. TALOUS

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Uimahalli						
Toimintatuotot	632	630	648	2,9 %	648	648
Toimintakulut	-850	-877	-906	3,3 %	-906	-906
Netto (=toimintakate)	-218	-247	-258	4,5 %	-258	-258
Suunnitelmapoistot	-119	-119	-115	-3,4 %	-115	-115
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-33	-25	-25	0,0 %	-25	-25
Vyörytys, netto	-33	-25	-25	0,0 %	-25	-25

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuodelle 2013

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Uimahallin palvelutuotannon laadun, monipuolisuuden ja turvallisuuden kehittäminen	Palvelujen tuotteistaminen ja markkinointi Peruskorjauksen liittyvät kuntotutkimukset ja hankesuunnitelman valmistelu Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen	Kävijämäärän toteutuminen Suunnitelmien toteutuminen Turvallisuusvaatimukset kuluttajaviraston ohjeistuksen mukaiset

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Uimahallin talousarvio jakautuu tuki-, kahvio-, kiinteistö-, kuntosali- ja allaspalveluihin. Toiminnalliset palvelut pysyvät vuoden 2012 tasolla, niiden merkitys uimahallin kävijämäärään on merkittävä. Uimahallipalvelujen taksoja tarkistetaan ja sunnuntain aukioloaikoja lisätään. Uimahallin korjausinvestoinnin määrärahalla tehdään mm. monitoimialtaan saumaus. Peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2014 talousarvion laadinnan yhteyteen.

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Uimahallin kävijämäärä	162 842	160 000	160 000	160 000	160 000
Taloudellisuustavoitteet					
Kaupungin subventio/kävijä ilman poistoja ja rahoituskustannuksia	1,22	1,55	1,6	1,6	1,6
Toimintatuotot % kuluista	69,2 %	71,0 %	71,0 %	71,0 %	71 %
Vaikuttavuustavoitteet					
Ikäihmisten terveyden ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen Seniorikorttien määrä/kävijämäärä	257/4 191	250/4300	300/4500	300/4500	300/4500
Laatutavoitteet	Turvallisuusvaatimukset ohjeistuksen mukaiset (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus). Palvelun laatu tasolla hyvä ja laatua arvioidaan asiakaskyselyllä.				
Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Uimahallin kävijämäärä	162 842	160 000	160 000	160 000	160 000
Uimaopetuksessa olevien päiväkotien ja koulujen lukumäärä/kävijämäärä	40/14051	41/14200	41/14200	41/14200	41/14200
Taloudellisuustavoitteet					
Kaupungin subventio/kävijä ilman poistoja ja rahoituskustannuksia	1,22	1,55	1,6	1,6	1,6
Toimintatuotot % kuluista	69,2 %	71 %	71 %	71 %	71 %
Vaikuttavuustavoitteet					
Valtakunnallisen uimataitokriteerin täyttäneet % (6lk.)	73,4 %	74 %	80 %	80 %	80 %
Laatutavoitteet	Turvallisuusvaatimukset ohjeistuksen mukaiset (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus). Palvelun laatu tasolla hyvä ja laatua arvioidaan asiakaskyselyllä.				

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	12	13	13	13	13
Määrä-aikaiset	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6
Työllistetyt	-	-	-	-	-
Yhteensä	12,8	13,6	13,6	13,6	13,6
Ei henkilöstömuutoksia. Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia tuetaan jatkamalla ammattitaitoa ja moniosaamista kehittävästä koulutuksesta, kehityskeskusteluilla (100 %) ja painottamalla vuoden 2012 kyselyssä esille nousseita asioita. Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittämistä jatketaan mm. henkilöstöpäiviä järjestämällä.					

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2016

Painopistealueet ja toimenpiteen strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 – 2016

Uimahalli säilyy alueen suosituimpana terveysliikuntapaikkana. Ikäihmisten ja erityisryhmien osuus uimahallin kävijämäärässä kasvaa ja se aiheuttaa mm. palvelujen tuotteistamista, henkilöstön valmiuksien ylläpitämistä ja huomion kiinnittämistä turvalliseen ja esteettömään liikkumiseen. Päiväkotien ja koulujen uimaopetus vaatii lisäresursseja. Kaupungin investointiohjelmaan on uimahallin peruskorjaus ja laajennus suunniteltu vuosille 2015-2016. Vuoden 2013 aikana valmistuu hankesuunnitelma, jossa määritellään peruskorjauksen lisäksi laajennuksen laajuus ja kustannukset. Mikäli peruskorjaus ja laajennus toteutuu suunnitellussa aikataulussa tarkoittaa se vuosille 2015-2016 n. 1,2 vuoden seisokkia uimahallipalveluissa..

Tuloslaskelma € 540-3 Uimahalli

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	630 000	648 000	648 000	648 000
Myyntituotot	70 000	70 000	70 000	70 000
Maksutuotot	551 000	566 500	566 500	566 500
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 000	11 500	11 500	11 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-877 222	-906 600	-906 600	-906 600
Henkilöstökulut	-479 750	-495 850	-495 850	-495 850
Palkat ja palkkiot	-384 500	-396 790	-396 790	-396 790
Eläkekulut	-72 570	-75 970	-75 970	-75 970
Muut henkilösivukulut	-22 680	-23 090	-23 090	-23 090
Palvelujen ostot	-131 592	-134 400	-134 400	-134 400
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-258 442	-270 750	-270 750	-270 750
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-7 438	-5 600	-5 600	-5 600
Vuokrat	-500	-300	-300	-300
Muut toimintakulut	-6 938	-5 300	-5 300	-5 300
Toimintakate	-247 222	-258 600	-258 600	-258 600

TEKNINEN KESKUS

PALVELUSUUNNITELMA

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
KAUPUNKIRAKENNE:					
Kaavoitus	tarve kasvaa	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyynnöt
Tonttipalvelu	tarve kasvaa	100 %			
Yleisten alueiden suunnittelu	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyyntö
Kartasto- ja mittaus	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsultit	Tarjouspyyntö
Kunnallistekn. rakent.	tarve kasvaa	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö
Liikenneväylien ylläpito	tarve ennallaan	60 %	40 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
Maa- ja metsätilat	tarve ennallaan		100 %	MHY	Vuositarjous
Puistojen ylläpito	ostop.tarve lisääntyy	90 %	10 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
TILAPALVELU:					
Suunnittelu ja rakennuttaminen	tarve ennallaan	85 %	15 %	Suunnitt. konsultit	Tarjouspyyntö/ Vuositarjous
Rakentaminen	tarve ennallaan	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö/ vuositarjous
Kiinteistön hoito	tarve ennallaan	85 %	15 %	Huoltoyritykset	Vuositarjous
Kunnossapito	tarve ennallaan	70 %	30 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
RAKENNUSVALVONTA	tarve ennallaan	95 %	5 %	Korjausneuvonnan asiantuntijat	Vuosisopimus

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Teknisen keskuksen hallintoa kehitetään ja yksinkertaistetaan. Talouspäällikkö siirtyy tekniseen keskuksen taloustoimi-palvelualueelta. Pysäköinninvalvonta sekä kiinteistösihteeri siirtyy kaupunkirakenne-palvelualueelle ja toimistos sihteeri taloustoimi-palvelualueelle. Samalla hallintopalvelualue lakkaa. Hallinnon tukipalvelut keskitetään hallintopalvelukeskukseen, lukuun ottamatta lautakunnan sihteerin ja hallintosihteerin tehtäviä. Jätelain mukainen uusi jätelautakunta aloittaa toimintansa ja sen asiantuntijatehtäviin palkataan viranhaltija.

Korjausneuvonta ja energia-avustusten käsittely keskitetään rakennusvalvontaan. Uudet energiavaatimukset aiheuttavat rakentamisen valvontaan sekä kaupungin toteutukseen asiantuntemuksen lisäämistä. Laki asemakaavojen ajantasaisuudesta edellyttää koko asemakaava-alueen uudelleenarviointia ajantasaisuuden osalta. Hankintalain muutokset ja kehitys edellyttävät panostamista tilaajaosaamiseen ja koulutusta.

TULOSALUE: HALLINTO

Tilivelvollinen: hallintopäällikkö Olavi Haanketo/talouspäällikkö Timo Lappi

1.TALOUS

Tekninen lautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Hallinto						
Toimintatuotot	170	178	46	-74,2 %	46	46
Toimintakulut	-2 314	-2 357	-2 269	-3,7 %	-2 269	-2 269
Netto (=toimintakate)	-2 144	-2 179	-2 223	2,0 %	-2 223	-2 223
Suunnitelmapoistot	-9	-18	-8	-55,6 %	-8	-8
Vyörytystuotot	590	611	638	4,4 %	638	638
Vyörytyskulut	-161	-172	-231	34,3 %	-231	-231
Vyörytys, netto	429	439	407	-7,3 %	407	407

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

3.TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Pysäköinninvalvonta siirtyy vuoden 2013 aikana kaupunkirakenne –palvelualueelle. Lisäksi toteutetaan henkilöstöjärjestelyjä hallintopalvelun ja kaupunkirakenne –palvelualueen sekä taloustoimi –palvelualueen välillä

4.MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Teklan kokousten lkm, kpl	18	18	18	18	18
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

5.HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	8	8	3	3	3
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	8	8	3	3	3

6.TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Ei merkittäviä toiminnallisia muutoksia v. 2014-2015

Tuloslaskelma €

600-3 Teken hallintopalvelut

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	38 300	46 300	46 300	46 300
Myyntituotot	37 000	45 000	45 000	45 000
Maksutuotot	300	300	300	300
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 000	1 000	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 238 050	-2 269 410	-2 269 410	-2 269 410
Henkilöstökulut	-498 070	-443 700	-443 700	-443 700
Palkat ja palkkiot	-233 600	-186 550	-186 550	-186 550
Eläkekulut	-252 510	-247 460	-247 460	-247 460
Muut henkilösivukulut	-11 960	-9 690	-9 690	-9 690
Palvelujen ostot	-1 705 956	-1 768 650	-1 768 650	-1 768 650
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-14 800	-25 200	-25 200	-25 200
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-19 224	-31 860	-31 860	-31 860
Vuokrat	-17 124	-29 760	-29 760	-29 760
Muut toimintakulut	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Toimintakate	-2 199 750	-2 223 110	-2 223 110	-2 223 110

TULOSALUE: KAUPUNKIRAKENNE

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Juhani Räisänen

1. TALOUS

Tekninen lautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kaupunkirakenne						
Toimintatuotot	2 149	2 212	2 653	19,9 %	2 653	2 653
Toimintakulut	-3 723	-3 649	-3 989	9,3 %	-3 989	-3 989
Netto (=toimintakate)	-1 574	-1 437	-1 336	-7,0 %	-1 336	-1 336
Suunnitelmapoistot	-2 318	-2 531	-2 688	6,2 %	-3 030	-3 306
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-332	-353	-421	19,3 %	-421	-421
Vyörytys, netto	-332	-353	-421	19,3 %	-421	-421

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Ydinkeskustan kehittämissuunnitelman toteuttaminen - Soinlahden uuden teollisuusalueen kaavoitus ja liikennejärjestelyt - Marjahaka-Ahmo alueen laajentaminen/ maanhankinnat - Kaupan ja logistiikan hankkeiden suunnittelu ja järjestelyt (Prisma, Yrittäjätien ymp.) 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet hankkeet Toteutuneet hankkeet Toteutuneet kaupungit Toteutuneet suunnitelmat ja järjestelyt
Asuin ympäristöjen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Keskusta-asumisen kehittäminen, vetovoimaiset tontit Monipuolisen pientalotontti-tarjonnan ja asuin-alueiden monimuotoisuuden kehittäminen: <ul style="list-style-type: none"> - Ohenmäen uuden asuin-alueen rakentaminen - Pihlajaharjun laajennus-alueen rakentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Asuinmahdollisuuksien lisäykset Kunnallistekniikan ja viheralueiden toteutus

	<ul style="list-style-type: none"> - Taajaman ranta-asumis- mahdollisuuksien lisää- minen - Venakkoniemen rakenta- minen Kyläalueiden kehittäminen - Eteläisen kaupungin kyläalueiden suunnittelu - Kyläkeskusten kehittä- minen täydennysrakentamalla 	<p>Asemakaavojen uudistaminen</p> <p>Kunnallistekniikan toteutus</p> <p>Osayleiskaavan toteutus ja ympäristöjen kehittäminen</p>
Kestävä kehitys	<p>Katuverkon ja valaistuksen peruskorjausohjelmien toteutus Makkaralahden ja Lippuniemen alueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesihuollon kehittämis- suunnitelman toteuttaminen kehittyvillä kyläalueilla <p>Kestävä kaupunkirakenne</p> <ul style="list-style-type: none"> - tasapuolinen palvelujen turvaaminen; kaupat, koulut, päiväkodit - eri väestöryhmien arjen liikkumismuodot - elinkaariajattelu - Erilaisten väestöryhmien ja esteettömyyden huomioi- minen suunnittelussa. 	<p>Rakentaminen</p> <p>Vesihuollon toteuttaminen</p> <p>Toteutuneet palveluverkot, liikennetkaisu- ja kestävät rakenteet toteutuksessa</p>
Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntaympäristöjen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kankaan liikuntapuiston toteuttaminen - Kirkkopuistosuunnitelman toteuttaminen kirkkoaukiolla - Arkiliikkumista palvelevien viheryhteyksien toteuttaminen - Koljonvirran alueen ympäristösuunnitelman laatiminen (päivitys) - Paloisjärvi-Kilpijärvi kunnostushankkeen toteuttaminen 	<p>Rakentamisen toteutuminen</p> <p>Toteutuneet hankkeet</p>
Liikkumisen ja yhteyksien kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Seudullisen liikenne- järjestelmäsuunnitelman ja aiesopimuksen toteutus - Seudullisen sekä kaupunkikohtaisen liikenne- turvallisuussuunnitelman toteutus 	

	- Kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kaupunkialueella	
--	--	--

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen oman elinympäristössä suunnittelussa	Suunnitelmien laatimisen ja toteuttamisen yhteydessä toimitaan aktiivisesti tilojen käyttäjiä kuunnellen.	Lasten ja nuorten osallistuminen kirjataan ja osana päätöksenteossa.

3. TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

<p>Perustelut.</p> <p>Kaupunkiympäristöä parannetaan ydinkeskustassa, Kirkkopuistossa ja Kankaan liikunta-alueella.</p> <p>Uutta työpaikka-aluetta toteutetaan Soinlahteen asemakaavan ja liikennejärjestelyjen osalta. Asemakaavoja uudistetaan Makkaralahdessa, Kivirannalla ja keskustassa.</p> <p>Yleiskaavoja suunnitellaan eteläisille kyläalueille ja Lampaanjärven alueille.</p> <p>Virranpuiston kaavoitus kumppanuuskaavoituksella. Määrärahan käytön ehtona on, että kumppanuusyrittäjä on valittu.</p> <p>Kulttuuriympäristöä kehitetään Koljonvirralla.</p> <p>Tonttitarjontaa kehitetään Ohenmäessä ja Pihlajaharjussa.</p> <p>Pohjakarttoja uudistetaan Kiviranta, Lippuniemi ja Kangaslampi alueilla.</p> <p>Liikenneväylien peruskorjaus keskittyy Lippuniemen alueelle.</p> <p>Vesihuoltoa kehitetään Kirman, Soinlahden ja Soinniemen alueilla.</p> <p>Vesistöä kunnostetaan Paloisjärven-Kilpijärven alueilla.</p> <p>Katujen ja yleisten alueiden rakentamista toteutetaan investointiohjelman mukaisesti noin 2,7 milj. eurolla.</p> <p>Katujen ja yleisten alueiden peruskorjausta toteutetaan n. 2,3 milj. eurolla</p> <p>Muutokset:</p> <p>Toiminnallisia järjestelyjä kehitetään pysäköinninvalvonnan, yksityisteiden hoidon, lentokentän hoidon sekä puistojen hoidon ja rakentamisen osalta. Liikenneväylien hoidon ja valaistuksen uudistamisen osalta jatketaan sopimusurakointia.</p>

4. MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Luovutusvalmiit tontit kpl	64	40	40	40	40
Rakennetut kadut km	2,17	1,60	2,41	1,50	1,00
Peruskorjatut kadut km	1,78	1,92	2,00	1,00	2,00
Taloudellisuustavoitteet					
Kaavoitus €/as	-	13,10	15,50	15,50	15,50
Yleisten alueiden suunn. €/as	10,60	10,90	11,20	11,50	11,90
Kadunrakennus €/km	349,0	376,1	376,0	376,0	376,0
Katujen peruskorjaus €/km	320,0	331,9	332,0	332,0	332,0
Liikenneväylien ylläpito €/km	6825	6469	6469	6469	6469
Puistojen ja virkistysalueiden ylläpito €/ha	4949,54	4973,00	5251,00	5251,00	5251,00

Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Asemakaavojen uudistaminen ha	20	55	60	135	50
Uusien alueiden kaavoitus ha					
- asemakaavat	40	180	0	30	30
- yleiskaavat	0	920	500	0	3000
Tonttivaranto asemakaavoissa kpl	163	264	249	234	219
Avustukset euroa					
- yksityistiet	250507	266500	266500	266500	266500
- vesialueet	0	0	0	0	0
- vesihuolto	0	15000	15000	15000	15000
Asemakaava-alue ha	1720	1890	1900	1930	1960
Yleiskaava-alue ha	16500	16600	17100	17100	17100
Katuverkko km	187,1	194,5	197,7	199,0	200,0
Pohjakartta-alue ha	2500	2500	2500	2500	2500
Puistot ja virkistysalueet ha	72	72	72	72	72
Tonttien määrä kpl	-	1393	1400	1400	1400
Maa- ja vesiomaisuus ha					
- omassa kaupungissa	-	2672	2700	2700	2700
- muissa kunnissa	-	1339	1340	1340	1340
Vaikuttavuustavoitteet					

Laatutavoitteet

- Ylläpidon taso säilyy
- Vanhentuneet asemakaavat uudistuvat
- Kuntalaisten sähköinen asiointi paranee
- Tonttitarjonnan monipuolisuus säilyy

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	41,5	41,5	45,0	44,5	44,5
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	41,5	41,5	45,0	44,5	44,5

Jätelautakunnan asiantuntija aloittaa. Puistojen rakentamisen työnjohtaja jää eläkkeelle. Kiinteistösihteeri ja pysäköintivalvonta henkilöstö siirtyy hallintopalveluista kaupunkirakentamiseen. Muutoin henkilöstö säilyy ennallaan.

6. TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014–2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014–2015

Vuodelle 2013 asetetut strategiset tavoitteet ovat useamman vuoden kestäviä hankkeita ja ne jatkuvat suunnittelukaudella.

Kaupunki edistää loma-asuntojen muuttamista AO-tonteiksi alueilla, missä on olemassa vesi- ja viemäriverkosto. Uusia tonttialueiden suunnittelu käynnistetään Marjahaan /Ahmon laajennusalueelle ja Jordanin laajennusalueelle.

Tuloslaskelma €

630-3 Kaupunkirakenne

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	2 352 005	2 653 200	2 653 200	2 653 200
Myyntituotot	689 500	745 740	745 740	745 740
Maksutuotot	111 000	111 000	111 000	111 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 551 505	1 796 460	1 796 460	1 796 460
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 767 704	-3 988 860	-3 988 860	-3 988 860
Henkilöstökulut	-1 694 375	-1 802 190	-1 802 190	-1 802 190
Palkat ja palkkiot	-1 248 325	-1 329 370	-1 329 370	-1 329 370
Eläkekulut	-372 500	-395 580	-395 580	-395 580
Muut henkilösivukulut	-73 550	-77 240	-77 240	-77 240
Palvelujen ostot	-884 049	-996 100	-996 100	-996 100
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-469 950	-449 300	-449 300	-449 300
Avustukset	-281 500	-281 500	-281 500	-281 500
Muut toimintakulut	-437 830	-459 770	-459 770	-459 770
Vuokrat	-256 430	-263 340	-263 340	-263 340
Muut toimintakulut	-181 400	-196 430	-196 430	-196 430
Toimintakate	-1 415 699	-1 335 660	-1 335 660	-1 335 660

TULOSALUE: TILAPALVELU

Tilivelvollinen: Kaupunginarkkitehti Pirjo Pykäläinen

1.TALOUS

Tekninen lautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilapalvelu						
Toimintatuotot	8 503	9 088	9 427	3,7 %	9 427	9 427
Toimintakulut	-5 854	-6 011	-6 378	6,1 %	-6 378	-6 378
Netto (=toimintakate)	2 649	3 077	3 049	-0,9 %	3 049	3 049
Suunnitelmapoistot	-1 906	-1 923	-2 076	8,0 %	-2 076	-2 106
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-247	-250	-191	-23,6 %	-191	-191
Vyörytys, netto	-247	-250	-191	-23,6 %	-191	-191

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Kestävä kehitys	Uusien energiamääräysten mukaisten energia-todistusten laatiminen merkittävimmille kiinteistöille. Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan energiataloudelliset toimenpiteet. Käyttäjien toimintaan vaikuttaminen. Kestävät ja ympäristöystävälliset rakennusmateriaalit	Energiatodistusten määrä. Kulutusseuranta.
Viihtyisät toimitilat	Sisäilmaongelmiin reagoiminen. Rakennus- ja taloteknisistä syistä johtuvat ongelmat selvitetään Toiminnallisesti ja esteettisesti hyvät tilat	Tehdyt toimenpiteet
Tehokkaat tilat	Toimitilastrategia Turhista tiloista luopuminen Kustannustehokkaat tilat Tilamitoitukset	Poistuneet m2 Muutokset m2/käyttäjät Toteutetut järjestelyt

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Koulu- ja päiväkotikiinteistö-jen kunnan ja toimivuuden parantaminen	Uuden päiväkodin rakentaminen Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulujen peruskorjausten hankesuunnitelmat Hernejärven koulun laajennustarveselvitys	Valmiusaste

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen oman elinympäristönsä suunnittelussa	Suunnitelmien laatimisen ja toteuttamisen yhteydessä toimitaan aktiivisesti tilojen käyttäjiä kuunnellen.	Lasten ja nuorten osallistuminen kirjataan ja osana päätöksenteossa.

3.TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Rakennuttajainsinöörin jäätyä eläkkeelle suurten hankkeiden kustannuslaskelmat hankitaan ostopalveluna. Hankesuunnittelu, pienempien kohteiden arkkitehtisuunnittelu, kustannuslaskenta ja kaikki rakennuttaminen hoidetaan omana työnä, erikoissuunnittelut ostopalveluna. Sisäisten ylläpitovuokrien nousu on noin 3 % ja pääomavuokrien nousu noin 1 %. Soten ylläpito-
vuokrien nousu noin 3 % ja pääomavuokrat edellisen vuoden tasolla. Ulkoisten vuokrien nousu noin 4 %, perustuu kiinteistöjen ylläpitoindeksiin. Rakennusten kunnossapitoon on 71 000 €n lisäys vuoden 2012 määrärahaan kustannustasoa vastaavaksi.

4.MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
tuotto €/vuokrattu hum ² /v	78,53	84,13	86,03	86,03	86,03
kiinteistönhoito €/hum ² (ilman käyttöomaisuuden korkoa)	36,77	38,21	40,27	40,27	40,27
kunnossapitokustannukset €/hum ²	4,79	4,68	5,38	5,38	5,38
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Ylläpidettävät kiinteistöt hum ²	110853	110853	109869	109869	109869
Sisäisesti vuokratut tilat hum ²	74703	74343	74137	74137	74137
Muut vuokratut tilat hum ²	29753	30172	30172	30172	30172
Vuokratut asunnot hum ²	3404	3385	3323	3323	3323
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					
Rakennusten kiinteistökohtaiseen toimintaan liittyvä energiankulutus pidetään nykyisellä tasolla, energiataloudellisilla korjaustoimenpiteillä pyritään pienentämään kiinteistöjen energiankulutusta. Suurten peruskorjaustoimenpiteiden jälkeen vertailuindeksiksi otetaan toisen käyttövuoden mukainen kulutustaso.					

Toimitilojen ongelmiin puututaan pikaisesti ja taloteknisistä ja rakennusteknisistä virheistä johtuvat ongelmat korjataan pikaisesti.
Investointipäätöksiä tehtäessä huomioidaan investointikustannusten lisäksi elinkaari-kustannukset. Kiinteistöhuoltokutsut intran kautta huoltokirjaan.

5.HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	23,3	22,8	23,8	23,8	23,8
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	23,3	22,8	23,8	23,8	23,8

Tilapalvelulla on ollut ongelmia saada LVI-insinöörin paikkaa täytetyksi, vaikka ao. alan asiantuntemuksen tarve on suuri. V. 2012 jäi rakennuttajainsinööri eläkkeelle ja vuoden 2013 alusta täytetään tilapalvelusihteerin tehtävä.
Kannustetaan henkilöstöä hankkimaan lisäkoulutusta ammattialalleen. Panostetaan työviihtyisyyden parantamiseen ja työssä jaksamiseen.

6.TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Uuden n. 100-paikkaisen päiväkodin valmistuminen 2014. Kangaslammin tai Kauppi-Heikin koulun peruskorjauksen käynnistys. Toteutetaan toimitilastrategian mukaiset kiinteistöjen kehittämistoimenpiteet. Toteutetaan eläköitymisten aiheuttamat henkilöjärjestelyt.

Tuloslaskelma € 690-3 Tilapalvelu

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	9 088 121	9 427 290	9 427 290	9 427 290
Myyntituotot	6 000	6 000	6 000	6 000
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 082 121	9 421 290	9 421 290	9 421 290
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-6 010 738	-6 378 070	-6 378 070	-6 378 070
Henkilöstökulut	-832 310	-870 690	-870 690	-870 690
Palkat ja palkkiot	-572 600	-596 800	-596 800	-596 800
Eläkekulut	-226 020	-239 020	-239 020	-239 020
Muut henkilösivukulut	-33 690	-34 870	-34 870	-34 870
Palvelujen ostot	-1 435 157	-1 554 250	-1 554 250	-1 554 250
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 166 235	-2 385 040	-2 385 040	-2 385 040
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 577 036	-1 568 090	-1 568 090	-1 568 090
Vuokrat	-534 152	-435 860	-435 860	-435 860
Muut toimintakulut	-1 042 884	-1 132 230	-1 132 230	-1 132 230
Toimintakate	3 077 383	3 049 220	3 049 220	3 049 220

TULOSALUE: RAKENNUSVALVONTA

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Johanna Venäläinen

1.TALOUS

Rakennuslautakunta	Tp 2011	Ta 2012	Ta 2013	%	Ts 2014	Ts 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	160	169	169	0,0 %	169	169
Toimintakulut	-299	-316	-381	20,6 %	-381	-381
Netto (=toimintakate)	-139	-147	-212	44,2 %	-212	-212
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-8	-13	-13	0,0 %	-13	-13
Vyörytys, netto	-8	-13	-13	0,0 %	-13	-13

2.TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2013**Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuonna 2013**

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari
<ul style="list-style-type: none"> - Ohjata ja tukea laadukasta rakentamista - Energiatehokkaan rakentamisen edistäminen - Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämien avustusten mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Internet-sivuston uudistaminen käyttäviä paremmin palveleviksi - Suunnitelmien tason nostaminen - Neuvonta ja ohjaus kohti energiatehokasta rakentamista - Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen neuvonta ja luvittaminen jätevesiasetuksen mukaisesti - ARA:n myöntämistä avustuksista tiedottaminen ja neuvonta avustuksen saamiseen 	

Painopistealueet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi vuonna 2013

Strateginen tavoite	Tavoite 2013	Mittari

3.TULOSALUEEN PERUSTELUT JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

Rakentamisen määrän arvioidaan säilyvän edellisvuoden tasolla. Korjausneuvonnan tarkastusinsinöörin jäädessä eläkkeelle, hänen tehtävät hoidetaan rakennusvalvonnassa tehtävin tehtäväjärjestelyin sekä ostopalveluina asiantuntijoilta. Panostetaan kuntalaisten neuvontaan ja tietotukseen koskien asumisen rahoitusta, avustuksia ja rakentamista. Hallinnoidaan oikein säännösten ja ARA:n ohjeiden mukaisesti käyttöön saadut määrärahat sekä hoidetaan avustuspäätökset ja maksatukset säännösten mukaisesti. Korjausavustuksissa varaudutaan kolmen hissien jälkiasennuksen avustamiseen 10 % hankkeiden kokonaiskustannusarviosta, yhteensä 77 100 euroa. Henkilökunnan koulutukseen panostetaan, jotta voimme palvella kuntalaisia laaja-alaisesti sekä rakentamiseen että korjauksiin liittyvissä kysymyksissä alati muuttuvien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

4.MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät tavoitteet ja tunnusluvut	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Taloudellisuustavoitteet					
Vaikuttavuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Tuotantotavoitteet					
Rakennusvalvonta					
- Myönnetyt rakennusluvut, kpl	346	350	350	450	500
- Katselmukset, kpl	315	400	400	400	500
- Myönnetyt uudisrak.-m ² /työntekijä	11356	8000	8000	8000	10000
Asuntotoimi/Korjausneuvonta					
- Myönnetyt avustukset		120	120	120	120
Taloudellisuustavoitteet					
Rakennusvalvonta					
- Nettomenot €/asukas	1,94	2,08	3,09	3,09	3,09
- Toiminnan kate-%	78,7	76,1	71,2	71,2	71,2
Vaikuttavuustavoitteet					
- Matalaenergia rakennuksia %	-	-	20	20	30
Laatutavoitteet					

5.HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä	TP 2011	TA 2012	TA 2013	TS 2014	TS 2015
Vakinaiset	5	5	4	4	4
Määräaikaiset	-	-	-	-	-
Yhteensä	5	5	4	4	4

Asuntotoimen/korjausneuvonnan tarkastusinsinööri jäi eläkkeelle tehtävistään 1.10.2012. Tehtävät hoidetaan tehtäväjärjestelyin sekä ostopalveluina asiantuntijoilta. Asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa voidaan tarvittaessa käyttää myös tilapäisen henkilön palkkaamiseen avustus- ja korjausneuvontatehtäviin.

6.TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2014 – 2015

Painopistealueet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi vuosina 2014 - 2015

Tavoitteena on saada seudullinen korjaus- ja avustusasioihin perehtynyt henkilö. Näin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämät avustukset voitaisiin saada mahdollisimman täysimääräisinä Ylä-Savon alueelle. Samalla rakennusvalvonnan resurssit voidaan käyttää täysimääräisesti rakennusvalvonta työhön ja sen kehittämiseen.

Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien uusiminen vilkastuu lähi tulevaisuudessa, koska siirtymäaika ennen vuotta 2004 rakennetuille kiinteistöille loppuu maaliskuuhun 2016. Kuntalaisten ohjaus ja neuvonta taloudellisiin ja toimiviin ratkaisuihin vaatii kouluttautumista myös rakennusvalvonnan henkilökunnalta.

Rakentamisen energiatehokkuus vaatimukset kiristyivät heinäkuussa 2012 ja lisää tiukennuksia on tulossa. Tavoitteena on lähes nollaenergia rakentaminen vuonna 2020. Kuntalaisia tulee pystyä opastamaan, antamaan tietoa sekä neuvontaa energiatehokkaasta rakentamisesta. Eristevahvuuksien kasvaminen vaatii myös tarkoin mietittyjä rakenneratkaisuja ja tiiviitä rakenteita sekä oikeanlaisia työtapoja työmaalla. Rakennusvalvonta henkilökunnan on pysyttävä ajan tasalla muuttuvista määräyksistä ja tämä vaatii jatkuvaa kouluttautumista.

Tuloslaskelma €

695-3 Rakennusvalvonta

	TA2012	KV2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	169 000	169 000	169 000	169 000
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	167 000	167 000	167 000	167 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 000	2 000	2 000	2 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-315 962	-381 370	-381 370	-381 370
Henkilöstökulut	-256 540	-227 140	-227 140	-227 140
Palkat ja palkkiot	-196 500	-171 650	-171 650	-171 650
Eläkekulut	-48 970	-45 900	-45 900	-45 900
Muut henkilösivukulut	-11 070	-9 590	-9 590	-9 590
Palvelujen ostot	-36 500	-54 720	-54 720	-54 720
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5 250	-5 130	-5 130	-5 130
Avustukset	0	-77 100	-77 100	-77 100
Muut toimintakulut	-17 672	-17 280	-17 280	-17 280
Vuokrat	-17 472	-17 080	-17 080	-17 080
Muut toimintakulut	-200	-200	-200	-200
Toimintakate	-146 962	-212 370	-212 370	-212 370

INVESTOINTI- OSA

IISALMEN KAUPUNKI

Määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia hanke- tai hankeryhmätasolla ks. lihavoidut rivit (kv)

4.10.2012

INVESTONTISUUNNITELMA 2013-2016 (1000 €)

	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	Yht. 13-16
YLEISHALLINTO							
<u>Osuuspääomat ja kiint. ostot/myynnit</u>							
Kuntayhtymät (kv)		90	90	90	90	90	360
2101 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky/KYS		22					0
2103 Ylä-Savon sos.-ja terv. huollon ky/eläinklinikka		68	68	68	68	68	272
Kiinteistöjen osto		140	50	200	200	200	650
4001 Kiinteistöjen myynti (kv)		-60	-150	-100	-100	-100	-450
4002 Kiinteistöjen osto (kv)		200	200	300	300	300	1100
Yhteensä		230	118	268	268	268	922
<u>Muu yleishallinto</u>							
Muut pitkävaikutteiset menot (kv)							
2001 Pohjois-Savon laajakaistaverkko		309	182	182	182	0	546
<u>Atk</u>							
Koneet ja kalusto		70	70	0	0	0	70
3001 Atk-kalusto (tuotot) (kv)		0	0	0	0	0	0
3001 Atk-kalusto (kv)		70	70	0	0	0	70
Yleishallinto yhteensä							
Tuotot		-60	-150	-100	-100	-100	-450
Kulut		669	520	550	550	368	1988
Netto		609	370	450	450	268	1538

KOULUTOIMI

<u>Peruskoulut</u>							
Koneet ja kalusto (kv)		92	132	244	374	134	884
3301 Kopiokoneet		12	12	14	14	14	54
3302 Atk- ja av-laitteet		40	80	80	80	80	320
3303 Oppilaskalusteiden uusiminen		40	40	40	40	40	160
0000 Koulun kalustaminen		0	0	110	240	0	350
Koneet ja kalusto/Juhani Ahon koulun kalust.		458	0	0	0	0	0
3304 Juhani Ahon koulun kalust. (valt.os.) (kv)		-322	0	0	0	0	0

3304 Juhani Ahon koulun kalust. (vo-ehto) (kv)	780	0	0	0	0	0	0
							Yht. 13-16
<u>Lukiokoulutus</u>	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	
Koneet ja kalustot (kv)		87	70	30	30	30	160
3302 Atk- ja av-laitteet		75	60	30	30	30	150
3311 Kopiokone		12	0	0	0	0	0
0000 Kaluston uusiminen		0	10	0	0	0	10
<u>Päivähoito ja esiopetus</u>							
Koneet ja kalusto		40	60	280	60	0	400
3320 Päiväkotien kalusteiden uusinta (kv)		40	60	60	60	0	180
3321 Uuden päiväkodin varustaminen (kv)		0	0	220	0	0	220

Koulutoimi yhteensä							
Tuotot		-322	0	0	0	0	0
Kulut		999	262	554	464	164	1444
Netto		677	262	554	464	164	1444

KULTTUURITOIMI**Kulttuuripalvelut**

Koneet ja kalusto (kv)	25	30	31	25	10	96
3421 J Ahon museon ja kaup. taide-es. ja teks. kons	0	10	11	15	0	36
3422 Kulttuurikeskuksen kalusto	25	20	20	10	10	60
Muut talonrakennushankkeet	30	5	5	0	0	10
5716 Juhani Ahon museo (vo-ehto) (kv)	20	10	10	0	0	20
5716 Juhani Ahon museo (valt.os.) (kv)	-10	-5	-5	0	0	-10
5719 Mäntylä (kv)	20	0	0	0	0	0

Kirjastopalvelut

Koneet ja kalusto (kv)	55	30	30	30	0	90
3413 Kirjastoauto	25	0	0	0	0	0
3414 Kirjaston kalusteiden uusiminen	30	30	30	30	0	90

Kansalaisopisto

Koneet ja kalusto (kv)	0	0	10	0	10	20
0000 Polttouunien uusiminen	0	0	0	0	10	10
0000 ATK-luokan atk-laitteiden uusiminen	0	0	10	0	0	10

Musiikkiopisto

Koneet ja kalusto (kv)						
0000 Soittimien uusiminen	0	10	0	10	0	20

Kulttuuritoimi yhteensä

Tuotot		-10	-5	-5	0	0	-10
Kulut		120	80	81	65	20	246
Netto		110	75	76	65	20	236

VAPAA-AIKATOIMI							Yht.
	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	13-16
<u>Vapaa-aika-alue- ja tilapalvelut</u>							
Koneet ja kalusto (kv)		120	70	130	70	150	420
0000 Vapaken kalusto		120	70	130	70	150	420
<u>Uimahalli</u>							
Muut talonrakennushankkeet		69	90	280	2050	3650	6070
5701 Uimahallin laajennus (vo-ehto) (kv)	6900 (alust.)	0	30	250	2500	4100	6880
5701 Uimahallin laajennus (valt.os.) (kv)	900 (alust.)	0	0	0	-450	-450	-900
5702 Uimahallin korjaukset (kv)		69	60	30	0	0	90

Vapaa-aikatoimi yhteensä							
Tuotot		0	0	0	-450	-450	-900
Kulut		189	160	410	2570	4250	7390
Netto		189	160	410	2120	3800	6490

Yhteensä

Tuotot		-392	-155	-105	-550	-550	-1360
Kulut		1977	1044	1617	3671	4824	11156
Netto		1585	889	1512	3121	4274	9796

TEKNINEN TOIMI**Tonttipalvelut**

Kiinteistöt (kv)		100	40	50	50	50	190
4001 Kiinteistöjen myynti (kv)		-40	0	0	0	0	0
4002 Kiinteistöjen osto (kv)		100	0	0	0	0	0
4003 Tonttien kunnostus (kv)		40	40	50	50	50	190

Kadut ja yleiset alueet**Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen**

Kadunrakennus- ym.kohteet (kv)		695	835	950	1395	910	4090
4708 Pihlajajarju		150	150	160	250	250	810
4710 Venakkoniemen asuntoalue		100	120	0	0	0	120
4703 Luuniemen kadut		100	0	0	0	0	0
4704 Luuniemen rantapuistot		50	30	0	0	0	30
4706 Partala		0	50	160	70	0	280
4707 Kirkonsalmen länsiranta		70	90	0	0	0	90

4709 Ohenmäen asuntoalue	140	0	250	150	100	500
4723 Liikennevalot	0	215	0	215	0	430
4721 Muu liikenteenohjaus	15	60	20	20	20	120
4722 Liikenneturv.suunn. toteutus	30	30	30	30	30	120
						Yht.
Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	13-16
0000 Teollisuuskujan kevyenliikenteen väylä	0	40	0	0	0	40
0000 KoljonvIRRantien kiertoliittymä	0	0	0	300	0	300
0000 Ratakadun kiertoliittymä (yhteishanke)	0	0	0	0	150	150
4727 Iirannan alue	30	0	0	0	0	0
4712 Veturitallinkatu	10	50	250	200	200	700
0000 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn	0	0	100	200	200	500
0000 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn valt.os)	0	0	-20	-40	-40	-100
 Kadunrakennuskohteet yhteensä	 695	 835	 950	 1395	 910	 4090
Ulkoilu- ja urheilualueet (kv)	144	394	523	150	20	1087
4741 Hanhilampi	53	50	0	0	0	50
4741 Hanhilampi (rah.os.)	-50	0	0	0	0	0
4749 Paloisvuoren hiihtomaasto	20	20	20	20	20	80
4746 Uimarantojen kunnostus	30	0	0	0	0	0
5712 Sankariniemen kentän konekatos	0	0	40	0	0	40
4751 Sankariniemen kentän pysäköintialue	25	0	0	0	0	0
0000 Lähiliikuntapaikat (vo-ehto) (kv)	0	210	250	50	0	510
0000 Lähiliikuntapaikat (valt.os.) (kv)	0	-20	-36	0	0	-56
4759 Paloisvuoren frisbeegolfrata	12	0	0	0	0	0
4760 Ulkoilureittien valaistuksen saneeraus	0	80	0	50	0	130
4901 Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen	30	30	30	30	0	90
0000 Sankariniemen juoksuratojen pinnoit.uus (vo-eht)	0	0	220	0	0	220
0000 Sankariniemen juoksuratojen pinnoit.uus (valt.os)	0	0	-25	0	0	-25
4903 Ulkoilu- ja venereittien taukopaikkojen peruskorjaus	24	24	24	0	0	48
 Kankaan liikuntapuisto	 306	 70	 200	 200	 0	 470
4748 Kankaan tekonurmikenttä (valt.os.) (kv)	-94	0	0	0	0	0
4748 Kankaan tekonurmikenttä (vo-ehto) (kv)	400	70	0	0	0	70
0000 Kankaan liikuntapuisto	0	0	200	200	0	400
 Muut investoinnit (kv)	 539	 845	 450	 505	 905	 2705
4761 Arvaamattomat työt	77	80	80	100	100	360
4762 Vesistöjen kunnostus	100	50	0	50	50	150
4763 Venevalkammat	20	50	40	20	20	130
4769 Lentokenttä	50	0	0	0	0	0
4766 Viheraluejärj. toteutus/terv.edistävä asuinymp.	0	50	50	50	50	200
4767 Porovedentien kunnostus (yhteishanke tiehall.)	0	180	0	0	0	180
0000 Mansikkaniemen kulttuuriymp.parant.	0	100	0	0	0	100
0000 Mansikkaniemen kulttuuriymp.parant. (rah.os.)	0	-50	0	0	0	-50

3671 Muu kalusto	80	130	120	120	120	490	
3601 Toimistokalusto	6	20	10	15	15	60	
4601 Suunn.palkk., maasto- ja runkomitt.	150	150	150	150	150	600	
0000 Ulmalantien kev.liik.väylä (yhteishanke)	0	0	0	0	250	250	
						Yht.	
	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	13-16
0000 Pielavedentien kiertoliittymä (yhteishanke)	0	0	0	0	150	150	
4770 Mansikkaniemen katos (kv)	45	0	0	0	0	0	
4770 Mansikkaniemen katos (valt.os.) (kv)	-9	0	0	0	0	0	
4777 Matonpesupaikka	20	10	0	0	0	10	
0000 Yrittäjätien ja Ahertajantien liikennejärjestely	0	150	0	0	0	150	
0000 Yrittäjätien ja Ahertajantien liikennejärj. (rah.os.)	0	-75	0	0	0	-75	
Muut investoinnit/Soinlahden liikennejärjestelyt (kv)	0	600	1600	0	0	2200	
0000 Soinlahden maanteiden liikennejärjestelyt	0	600	2850	0	0	3450	
0000 Soinlahden maanteiden liikennejärjestelyt (valt.os.)	0	0	-1250	0	0	-1250	
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen yhteensä	1 694	2 744	3 723	2 250	1 835	10 552	
<u>Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus</u>							
Liikenneväylien peruskorjaus (kv)	615	1458	858	425	700	3441	
4771 Valaistuksen peruskorjaus	140	245	215	175	140	775	
4772 Päälysteiden uusinta	150	180	170	170	170	690	
4773 Kevyenliikenteen väylien peruskorjaus	70	70	80	80	80	310	
4776 Riistakatu, kevyenliik.väylä+valaistus	70	170	100	0	0	270	
4785 Kauppi-Heikintie	50	150	0	0	0	150	
4780 Paloisvirran sillan korjaus	0	400	0	0	0	400	
4788 Makkarahden kadut	135	40	108	0	240	388	
4790 Partalantie	0	140	50	0	0	190	
4801 Allinkatu	0	63	0	0	0	63	
0000 Ahmontie	0	0	135	0	0	135	
0000 Teräskatu	0	0	0	0	70	70	
Liikenneväylien peruskorjaus/Lippuniemen kadut (kv)							
4784 Lippuniemen kadut	254	214	214	490	265	1183	
Liikenneväylien peruskorjaus/Parkatintie (kv)							
4798 Parkatintie	198	100	0	0	0	100	
Liikenneväylien peruskorjaus yhteensä	1067	1772	1072	915	965	4724	
Keskustan kaup.rakenteen parant. (kv)	1360 (alust.)	220	420	310	570	220	1520
4792 Keskustan puistot/Kirkkopuisto	90	120	100	100	100	420	
4793 Muut kehittämistoimenpiteet	30	0	10	20	20	50	
4795 Pohjolankatu	0	0	0	0	100	100	

4796 Louhenkatu/Savonkatu/Kauppakatu	100	300	200	100	0	600	
0000 Linja-autoaseman aukio	0	0	0	350	0	350	
Puistojen peruskorjaus (kv)	110	110	130	130	130	500	
						Yht.	
	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	13-16
4811 Leikkikenttien saneeraus	70	70	80	80	80	310	
4812 Muut puistot	40	40	50	50	50	190	
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus yhteensä	1 397	2 302	1 512	1 615	1 315	6 744	
Kadut ja yleiset alueet yhteensä							
Tuotot		-153	-145	-1331	-40	-40	-1556
Kulut		3 234	5 191	6 566	3 905	3 190	18 852
Netto		3081	5046	5235	3865	3150	17296

<u>Toimitilat</u>							
Juhani Ahon koulu		1396	0	0	0	0	0
5032 Juhani Ahon koulun peruskorjaus (valt.os.) (kv)		-614	0	0	0	0	0
5032 Juhani Ahon koulun peruskorjaus (vo-ehto) (kv)		2010	0	0	0	0	0
Kangaslammin ja Kauppis-Heikin koulut (kv)							
5033 Kangaslammin koulu	}	50	25	100	2100	4000	6225
5034 Kauppis-Heikin koulu							
Päiväkoti (kv)							
5715 Päiväkoti	2500 (kv)	1400	2200	1300	0	0	3500
Muut talonrakennushankkeet (kv)		740	840	1230	995	615	3680
5101 Pienet talonrakennuskohteet (arvaamattomat)		290	250	250	250	250	1000
5401 Kulttuurikeskus		155	0	100	50	50	200
5103 Keittiöiden laitteiden uusinta		20	20	25	25	25	95
5105 Nimettyjen hankkeiden jälkityöt		60	60	50	50	50	210
5713 Paloisvuoren konesuoja		0	0	80	0	0	80
5106 Uusien hankkeiden suunnittelu		20	20	25	30	30	105
0000 Ylä-Savo -talo		0	50	50	50	50	200
0000 Hernejärven koulu		0	10	300	300	0	610
0000 Kalliosuoja		0	100	130	80	0	310
5022 Kangaslammin pienkotikeskus		70	0	0	0	0	0
5023 Terveyskeskus		45	200	40	40	40	320
0000 Haja-asutusalueen lämmitysjärjestelmät		0	0	50	90	90	230
0000 Kaupungintalon iv-järjestelmä		0	0	100	0	0	100
5606 Kivirannan teollisuustalo		50	70	0	0	0	70
5607 Keskusvarikko		30	60	30	30	30	150
Toimitilat yhteensä							

Tuotot		-614	0	0	0	0	0
Kulut		4200	3065	2630	3095	4615	13405
Netto		3586	3065	2630	3095	4615	13405

	Kust.arv.	2012	2013	2014	2015	2016	Yht. 13-16
Tekninen toimi yhteensä							
Tuotot		-807	-145	-1 331	-40	-40	-1556
Kulut		7 574	8 296	9 246	7 050	7 855	32447
Netto		6 767	8 151	7 915	7 010	7 815	30891

INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
Tuotot		-1 199	-300	-1 436	-590	-590	-2916
Kulut		9 551	9 318	10 841	10 699	12 657	43515
Netto		8 352	9 018	9 405	10 109	12 067	40599

Hyväksytty investointisuunnitelma 2012-2015 (netto)

7 334 5788 6911

SIVISTYSPALVELUKESKUKSEN VUODEN 2013 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto
	Perusopetus (132,0)	
3301	Kopiokoneet	12
	- Hernejärven ja Sourunsalon koulujen kopiokoneiden uusiminen	
3302	Atk- ja av-laitteet	80
	- tietokoneiden uusimiseen ICT Oy:n listauksen mukaan	
3303	Oppilaskalusteiden uusiminen	40
	- oppilaskalusteiden uusiminen (5 luokkaa)	
	Lukiokoulutus (87,0)	
3302	Atk- ja av-laitteet	60
	- atk-laitteiden uusimiseen	
3303	Oppilaskalusteiden uusiminen	10
	- kannettavien hankkiminen oppilaskäyttöön (uudistuva yo-tutkinto)	
3320	Päivähoito ja esiopetus (240,0)	
	Päiväkotien kalusteiden uusiminen	60
	- ergonomia, säilytyskalusteet	
	Koulutuslautakunnan alainen toiminta yhteensä	262
	Kulttuuripalvelut (30,0)	
3421	JA:n museon ja kaup.taide-es. ja teks.kons.	10
3422	Kulttuurikeskuksen kalusto	20
	- lämpiön tuolit ja pöydät	
	- Allin-kammarin kalustaminen	
	Kirjastopalvelut (30,0)	

3414	Kirjaston kalusteiden uusiminen	30
	- kalusteiden uusiminen osasto kerrallaan, vuorossa lasten ja nuorten osasto	
	Kansalaisopisto (10,0)	
		1000 € netto
Projekti	Hankkeen nimi	
0000	Rytmisoihtimien uusiminen	10
5716	Juhani Ahon museo	
	Kulut	10
	Rahoitusosuus	5
	Karjasuojan pärekaton uusiminen	
	Kulttuurilautakunnan alainen toiminta yhteensä	70

KUNNALLISTEKNIIKAN VUODEN 2013 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

KUNNALLISTEKNIikka v. 2013

Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttötal. ylläpitokust.*
<u>Tonttipalvelut</u>			
Kiinteistöt (kv)		40,0	
4003	Tonttien kunnostus Purettavat rakennukset, muut satunnaiset kunnostukset tonteilla, tonttien täytöt ja muotoilut.	40,0	0
<u>Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen</u>			
Kadunrakennus- ym. kohteet (kv)		785,0	
4708	Pihlajaharju Kunnallistekniikan lisärakentaminen tuleville omakotitalo tonteille.	150,0	+
4710	Venakkoniemen asuntoalue Kaupungin rakentamisvastuulle kuuluvan Salakkakalliontien kunnallistekniikan rakentaminen uudelle asuntoalueelle.	120,0	+
4704	Luuniemen rantapuistot Puisto- ja ranta-alueiden rakennus- ja istutustyöt.	30,0	+
4706	Partala Kevyenliikenteenväylän rakentaminen Partalantien jatkeena Ouluntiehen	50,0	+
4707	Kirkonsalmen länsiranta Punahovintien ja Sotilastorpantien asfaltointityöt, viher- ja viimeistelytyöt.	90,0	+
4721	Muu liikenteenohjaus Pieniä liikenteen parantamistoimenpiteitä: parannetaan ajoneuvoliikenteen ja kevyenliikenteen sujuvuutta. Tehdään pysäköintijärjestelyjä ja erilaisia liikenteenohjaustöitä mm.	60,0	+

KoljonvIRRantiellä.

4722	LiikenneturvallisuuSSuunnitelman toteutus	30,0	0
	Parannetaan liikenteenkulun turvallisuutta toimenpidesuunnitelman mukaisesti.		
Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttötal. ylläpitokust.*
4723	Liikennevalot	215,0	+
	Pohjolankatu/Kankaankatu liittymä liikennevalojen rakentaminen.		
0000	Teollisuuskujan kevyenliikenteenväylä	40,0	+
	Väylän rakentaminen Teollisuuskujan itäpuolen piston varteen. Palvelee mm. Salmituotteen henkilöliikennettä.		
4712	Veturitallinkatu	50,0	+
	Rantaan tulevan massanvaihtotyön valmistelut.		
Ulkoilu- ja urheilualueet (kv)		394,0	
4741	Hanhilampi	50,0	+
	Ampumakeskuksen kulissien, kulunvalvonnan, kameravalvonnan ja ympärysaidan rakentaminen. Seudullinen hanke.		
4749	Paloisvuoren hiihtomaasto	20,0	-
	Latupohjien kunnostus- ja maisemointityöt. Hiihtomaan muotoilu- ja maisemointityöt. Maastopyöräradan opastustyöt.		
0000	Lähiliikuntapaikat (vo-ehto) kv	210,0	+
0000	Lähiliikuntapaikat (valt.os.) (kv)	-20,0	
	Kankaan alueen lähiliikuntapaikan jatkorakentaminen. Keskustan koulujen liikuntapaikkojen saneeraus. Tekojään pinnan uusiminen.		
4760	Ulkoilureittien valaistuksen saneeraus	80,0	-
	Ulkoilureittien valaistuksen uusiminen energiaa säästävämmäksi. Yhdistetään käynnissä olevaan katuvalourakkaan.		
4901	Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen	30,0	-
	Uusitaan laskettelurinteen aluevalaistusta. Rakennetaan kameravalvonta. Tehdään maisemointitöitä.		
4903	Ulkoilu- ja venereittien taukopaikkojen peruskorjaus	24,0	-
	Rakennusten, laitureiden ym. peruskorjaustyöt. Ympäristön kunnostus.		
Kankaan liikuntapuisto (kv)		70,0	
4748	Kankaan tekonurmikenttä (valt.os.)	0,0	+
	Kankaan tekonurmikenttä (vo-ehto)	70,0	
	Katsomon rakentaminen.		
Muut investoinnit (kv)		845,0	
4761	Arvaamattomat työt	80,0	0

Ennalta arvaamattomat työt työkauden aikana.

4762	Vesistöjen kunnostus Poskipuron pohjapadon rakentaminen ja rakennettujen laskeutusaltaiden viimeistelytyöt.	50,0	+
Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttöal. ylläpitokust.*
	Valmistellaan muita tulevia vesistön kunnostushankkeita.		
4763	Venevalkamat Venevalkaman rakentaminen Kirkonsalmen länsirannan 1. vaiheen asuntoalueelle. Partalan venevalkaman laajennus.	50,0	+
4766	Viheraluejärjestelmän tot./terv. edistävä asuinymp. Taajama-alueella olevien viheralueiden rakentaminen terveyttä edistäväksi asuinympäristöksi. Pitkälahdenpuisto ja Parkatinpuron ympäristö.	50,0	+
4767	Porovedentien kunnostus (yhteishanke tiehall.) Kaupungin rahoitusosuus ELY –keskuksen hankkeesta.	180,0	-
0000	Mansikkaniemen kulttuuriympäristön parantaminen Pysäköintijärjestelyjen ja toiminnallisuuden parantaminen (kulut 100 000 € ja rahoitusosuus 50 000 €)	50,0	-
3601	Toimistokalusto Kopiokoneiden hankinta.	20,0	-
3671	Muu kalusto Kone- ja kalustohankinnat erillisen suunnitelman mukaan. Suunnitelma liitteenä.	130,0	-
4601	Suunnittelupalkkiot, maasto- ja runkomittaukset Suunnittelun ostopalvelut, tulevia (myös EU)-hankkeita varten tehtävät selvitykset, investointien perusselvitykset, maastotutkimusten ja –mittausten tuntipalkat ja tarvikkeet.	150,0	+
4777	Matonpesupaikka Matonpesupaikan rakentaminen Haukiniemelle, Kuutolankadun päähän.	10,0	+
0000	Yrittäjätien ja Ahertajantien liikennejärj. (rah.os.) Yrittäjätien ja Ahertajantien liikennejärj. (rah.ehto) Kadunrakennustyöt Ponsse Oy:n logistiikkakeskuksen liikennejärjestelyille.	150,0 -75,0	-
Muut investoinnit/Soinlahden liikennejärjestelyt (kv)		600,0	0
0000	Soinlahden maanteiden liikennejärj.	600,0	
0000	Soinlahden maanteiden liikennejärj. (valt.os.)	0,0	

Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus

Liikenneväylien peruskorjaus (kv) 1458,0

Peruskorjauksilla parannetaan katujen/asuntoalueen tasoa, vesihuoltoa, liikenneturvallisuutta, katuvalaistusta ja viihtyisyyttä. Päälysteiden uusimisella estetään myös katurungon laajemmat vauriot.

Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttötal. ylläpitokust.*
4771	Valaistuksen peruskorjaus Uusitaan alueittain katuvalolamppuja uusien energiasäästönormien mukaisiksi. Erillinen suunnitelmakartta liitteenä. Huonokuntoisten katuvalokaapeliin ja valaisinpylväiden uusimisia yksittäisissä kohteissa, joissa ei muutoin ole kadun peruskorjaukseen tarvetta. Koljonvirrantien valaistusjärjestelyt Prisman kauppakeskuksen rakentamisen yhteydessä.	245,0	-
4772	Päälysteiden uusinta Huonokuntoisten asfalttipintojen uusimista pääasiassa kokooja- ja sisääntuloväylillä sekä keskusta-alueella. Parkatintien päällystys osittain. Erillinen suunnitelma liitteenä.	180,0	-
4773	Kevyenliikenteenväylien peruskorjaus Huonokuntoisten kevyenliikenteenväylien peruskorjausta. Erillinen suunnitelma liitteenä.	70,0	-
4776	Riistakatu kevyenliik. väylä ja valaistus Kevyenliikenteenväylän rakentaminen Riistakadulle välille Kirkkopuistonkatu – Kauppakatu. Toimenpiteellä saadaan katkeamaton yhteys kevyelle liikenteelle Riistakadun varteen. Väliillä Kauppakatu – Satamakatu nykyinen jalkakäytävä muutetaan liikennemerkeillä yhdistetyksi jalankulku- ja pyörätieksi.	170,0	0
4780	Paloisvirransillan peruskorjaus Sillan rakenteiden kunnostus erillisen korjaussuunnitelman mukaisesti. Korjaustoimenpiteitä ovat reunapalkkien kunnostus, kansilaatan alapinnan ruostumisvaurioiden ja huonokuntoisen betonin korjaus, vedeneristyksen ja kuivatuksen kunnostus, liikuntasaumalaitteiden ja kaiteiden uusiminen.	400,0	-
4785	Kauppis-Heikintie Ajouradan peruskorjaus ja kevyenliikenteen väylän rakentaminen. Kevyenliikenteen väylä liittyy Ohenmäen uudelta asuntoalueelta tulevaan väylään.	150,0	-
4788	Makkarahden kadut Lahtelankadun ja Vihtakadun viher- ja viimeistelytyöt hyväksytyin toimenpideohjelman mukaisesti.	40,0	-
4790	Partalantie Routivan kadun peruskorjaus hyväksytyin toimenpideohjelman mukaisesti.	140,0	-
4801	Allinkatu Routivan kadun peruskorjaus hyväksytyin toimenpideohjelman mukaisesti.	63,0	-

Liikenneväylien peruskorjaus/Lippuniemen kadut (kv)

4784	Lippuniemen kadut	214,0	-
Projekti	Aurankadun (osittain) ja Viikatteenkadun pohjaustyöt, Aurankadun Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttötal. ylläpitokust.*

päällystyöt hyväksytyn toimenpideohjelman mukaisesti.

Liikenneväylien peruskorjaus/Parkatintie (kv)

4798	Parkatintie	100,0	-
	Huonokuntoisen ja vilkasliikenteisen kokoojakadun pohjaus- ja päällystyöt välillä Teollisuuskatu - Tiirankatu hyväksytyn toimenpideohjelman mukaisesti.		

Keskustan kaupunkirakenteen parantaminen (kv)

4792	Keskustan puistot / Kirkkopuisto, Otavanpuisto	120,0	-
	Otavanpuiston viher- ja viimeistelytyöt väl. Savonkatu-Kauppakatu, Kirkkoaukion pelikentän rakentaminen vihertöineen. (Kirkkopuisto väl. Ilvolankatu - Riistakatu pohjaustöitä.)		

4796	Louhenkatu / Savonkatu/Kauppakatu	300,0	-
	Louhenkadun pintarakenteiden uusiminen välillä Kauppakatu-Savonkatu erillisen kunnostussuunnitelman mukaisesti (sisältää risteysalueet).		

Puistojen peruskorjaus (kv)

4811	Leikkikenttien saneeraus	70,0	-
	Leikkikenttävälineiden uusintaa EU-normien mukaisiksi erillisen toimenpideohjelman mukaan. Hakakadun ja Tornipuiston leikkikenttien saneeraukset.		

4812	Muut puistot	40,0	-
	Puistometsien raivaukset, puistojen kunnostukset ym.		

YHTEENVETO

Projektiryhmä	Investointi	Vaikutus ylläpitokust./poistot		
		Vuosi 1.	Vuosi 2.	Vuosi 3.
Tonttipalvelut	40,0	0,0	0,0	0,0
Kunnallistekniikan rakent.	2594,0	389,0	331,0	281,0
Koneet ja kalusto	150,0	53,0	34,0	22,0
Liikenneväylien peruskorj.	1772,0	265,8	225,9	192,0
Keskustan kaup.rak. parant.	420,0	63,0	53,6	45,5
Puistot ja leikkikentät	110,0	16,5	14,0	11,9
Yhteensä (netto)	5086,0	787,3	658,5	552,4

*) + lisää ylläpitokuluja
- vähentää ylläpitokuluja
0 ei vaikutusta

TOIMITILAT TILAPALVELU**Projekti**

5715	Päiväkoti (kv) Urakkatarjousten pohjalta saatu kustannusarvio ylitti olennaisesti suunnitelmista lasketun kustannusarvion. Saadut tarjoukset hylätään ja suunnitelmien muuttamisella pyritään kustannusten pienentämiseen. Näin uuden päiväkodin rakentamisen aloitus siirtyy vuodelle 2013 ja valmistunee 2014 kesään mennessä.	2200,0
5033 5034	Kangaslammin koulu Kauppis-Heikin koulu (kv) Hankesuunnitelmien laatiminen. Hankesuunnitelmissa määritellään korjausten laatu ja taso ja esitetään toteutus. Toteutussuunnittelu on ajoitettu vuodelle 2014.	25,0
5101	Muut talonrakennushankkeet (kv) Pienet talonrakennuskohteet (arvaamattomat)	830,0 250,0
	Kohteet valmistellaan Tilapalvelussa syksyn ja talven aikana. Kohteet tulevat olemaan toiminnallisia ja rakennusteknisiä muutostöitä, rakennus-, lvi-, ja sähkötekniisiä korjaustöitä kaupungin rakennuksissa. Päätökset määrärahan käytöstä eri kohteisiin tehdään teknisessä lautakunnassa. Investointikohteita ovat mm. Kirkonsalmen koulu (ilmastointi / taajuusmuuttajat), Meijerikatu 1 (ikkunoiden uusimista), Keskustan PK (ikkunoiden uusimista).	
5103	Keittiöiden laitteiden uusiminen Vanhentuneiden ja viallisten laitteiden uusiminen eri kiinteistöjen keittiöissä.	20,0
5105	Nimettyjen hankkeiden jälkityöt V. 2010 valmistuneiden Kilpijärven koulun ja Kirkonsalmen vanhainkodin peruskorjaukset ja v. 2012 valmistuneen Juhani Ahon koulun peruskorjaushankkeiden jälkityöt tulevat yleensä muutamana vuonna peruskorjauksen valmistumisen jälkeen.	60,0
5106	Uusien hankkeiden suunnittelu Tulevien investointien suunnitteluhankkeet, joihin ei ole vielä varattu määrärahoja edellyttävät suunnittelua varten tehtäviä selvityksiä. Tämä investointiraha kohdistuu näiden hankkeiden erikoissuunnittelijoiden ja asiantuntijoiden palkkioihin ja osittain toimisto-arkkitehdin palkkakuluihin.	20,0
5023	Terveyskeskus Terveyskeskuksen hissien täydellinen peruskorjaus vastaamaan voimassa olevia hissimääräyksiä (60 000). Pieniä korjauksia. Varaus tilajärjestelyihin kaupunginvaltuuston erillispäätöksellä suunnitelmien valmistumisen jälkeen (140 000 euroa).	200,0
5606	Kivirannan teollisuustalo Vesikaton kunnostuksen jatkaminen	70,0
5607	Keskusvarikko	60,0

Piha-alueen pohjausta / asfaltointia, sisätilojen muutostyö toimistotiloiksi

0000 Ylä-Savo-talo 50,0
Ikkunoiden uusimista, Soten toimitilajärjestelyjen edellyttämiä tilamuutoksia.

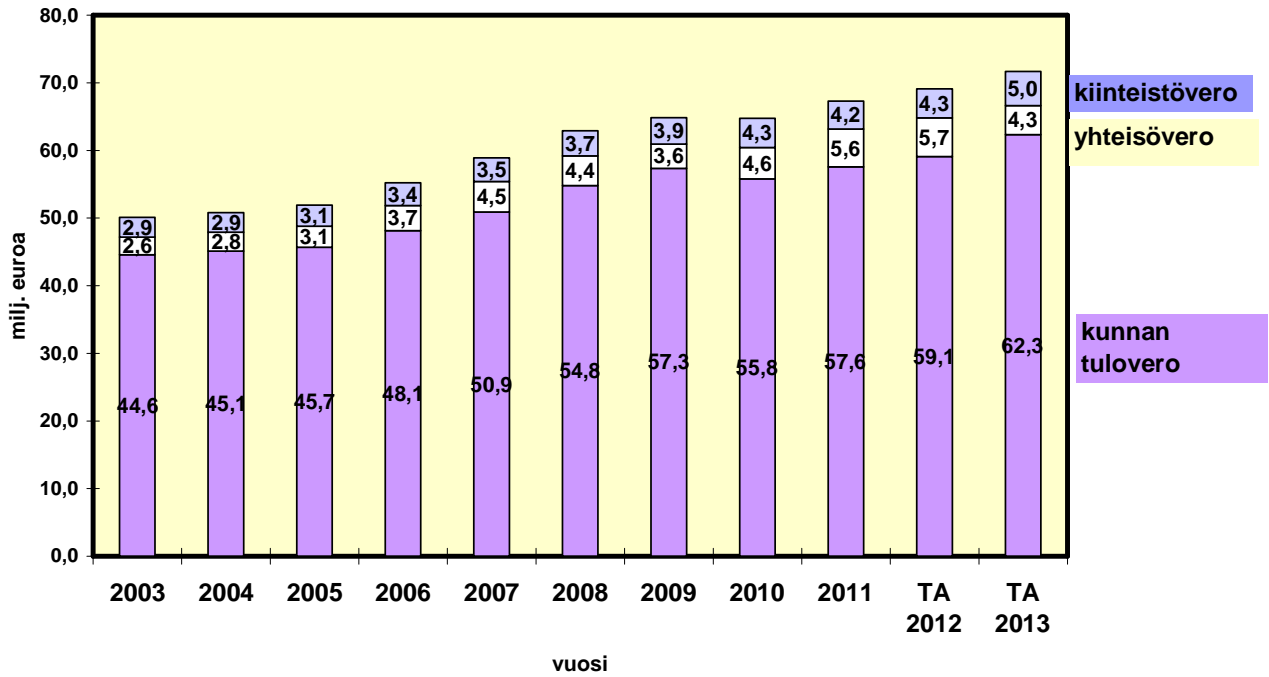
Projekti

0000 Hernejärven koulu 10,0
Hernejärven koulun laajennustarpeen selvitys ja luonnossuunnittelu.
Arkkitehtisuunnittelu tehdään tilapalvelun omana työnä, erikoissuunnittelut konsulttityönä.
Varsinainen rakentaminen ja toteutussuunnittelu on ajateltu vuosille 2014-2015.

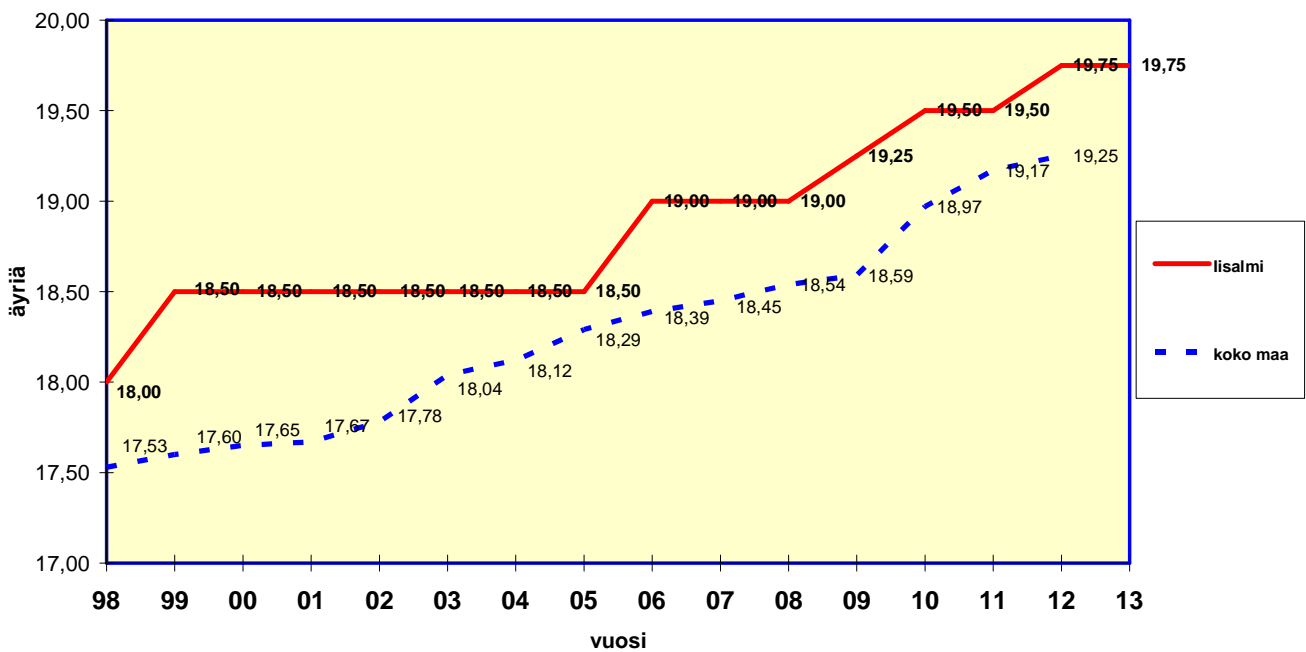
0000 Kalliosuoja 100,0
Kiinteistötekniisten laitteistojen kuntoarvion laatiminen, laitteistojen uusimista / peruskorjausta
kuntoarvion / korjaussuunnitelman mukaisesti

TULOSLASKELMA- OSA

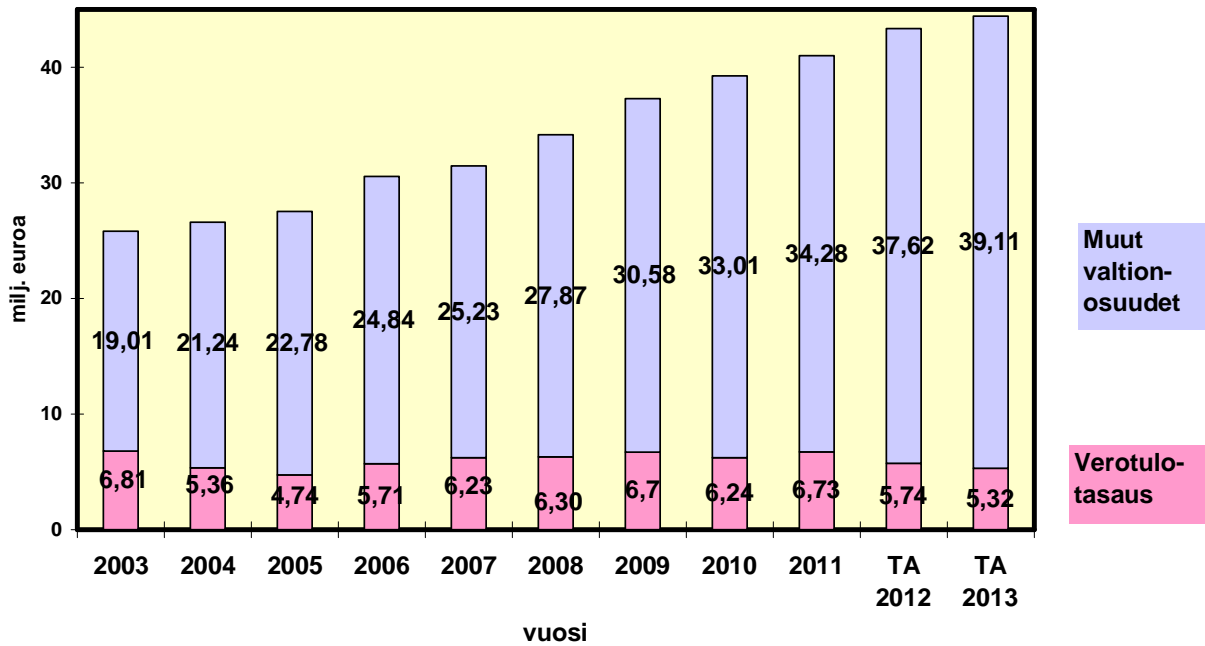
Verotulot 2003 - 2013, milj. euroa

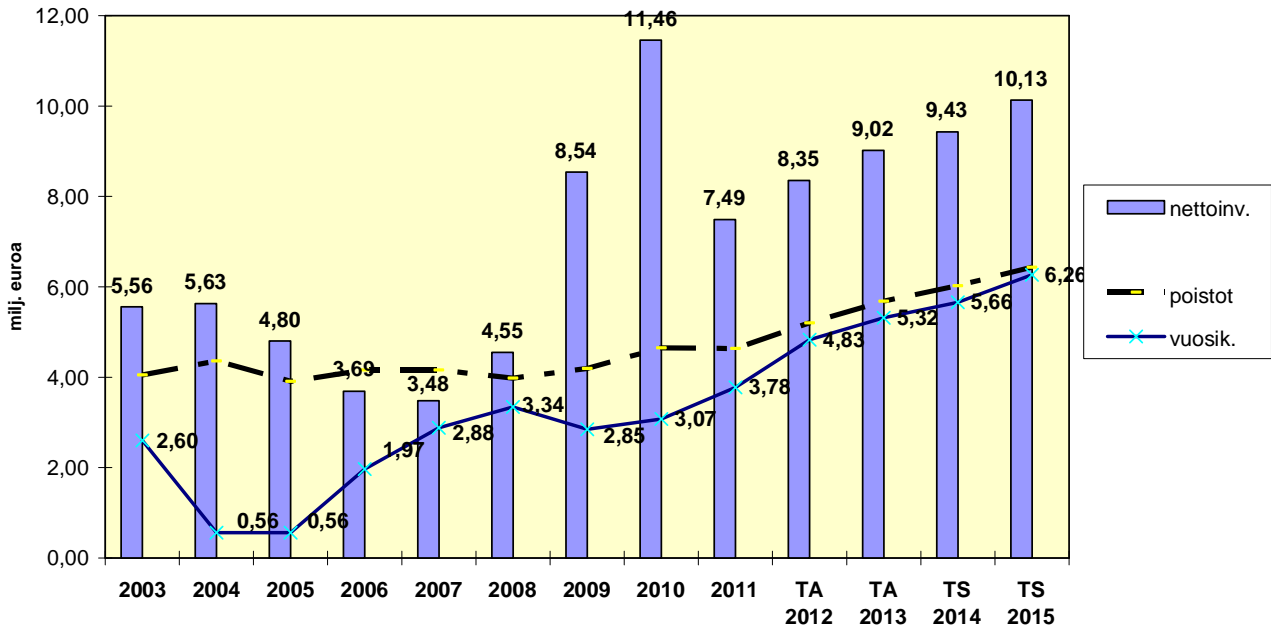
Tulovero-%:n kehitys 1998 - 2013

Valtionosuudet 2003 - 2013, milj. euroa

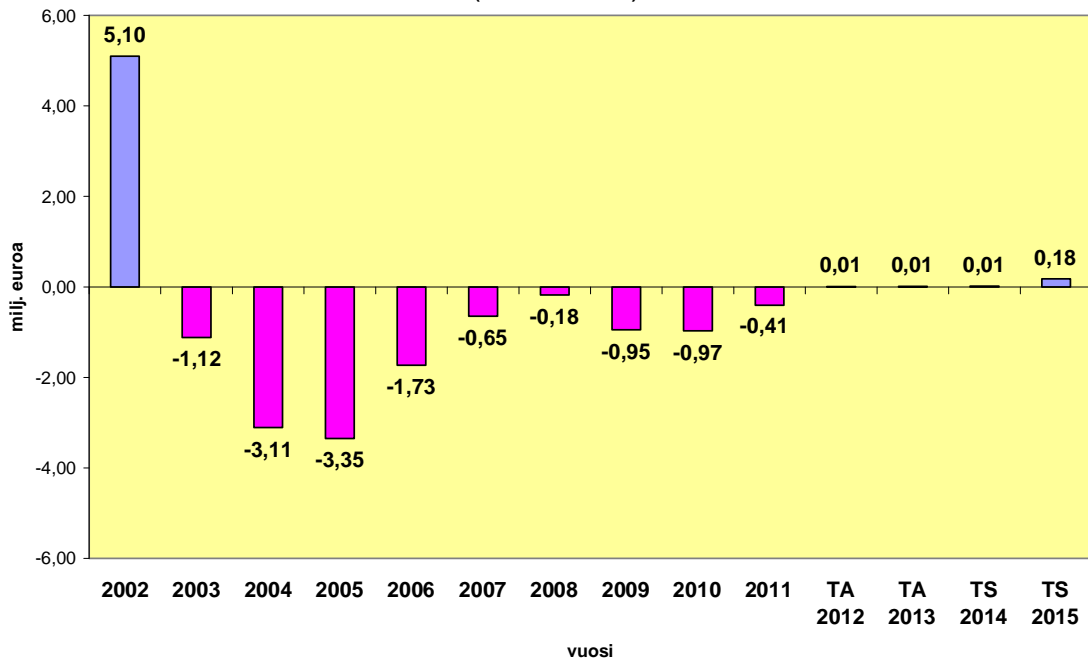

Iisalmen kaupungin nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot 2003 - 2013, milj. € (ei sis. vesil.)

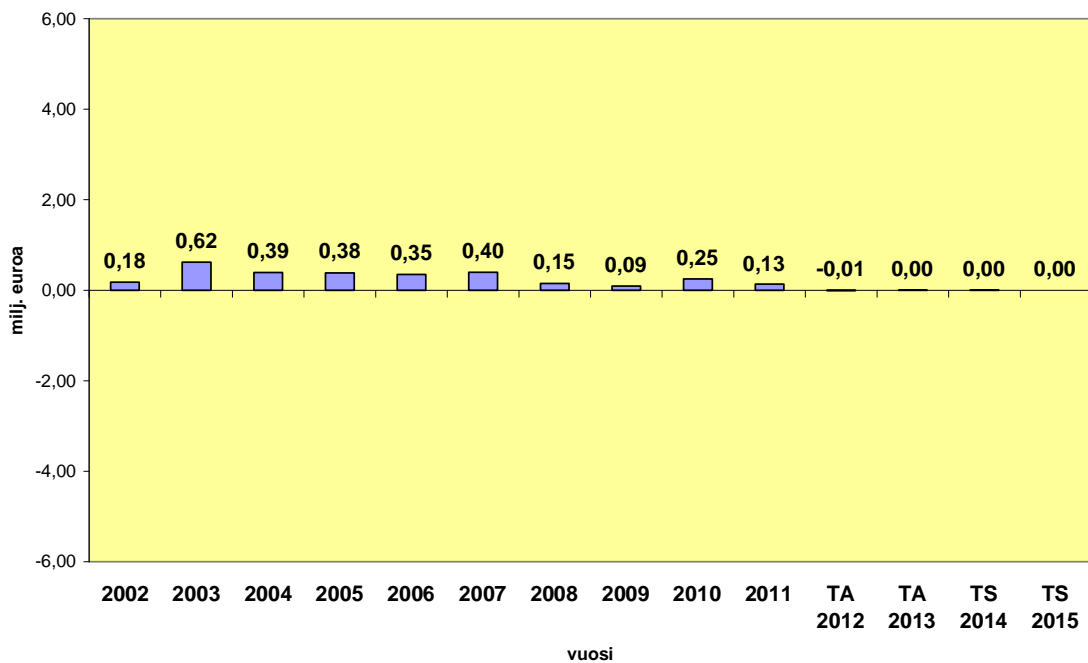

Kaupunki ali-/ylijäämä v. 2002 - 2015

(ei sis. vesilaitosta)

Vesilaitos ali-/ylijäämä v. 2002 - 2015

Tuloslaskelma €

IISALMEN KAUPUNKI	TP2011	TA2012	LTK 2013	KV 2013	TA2012/ 2013 %	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	34 244 754	35 431 949	36 211 230	36 307 430	2,5 %	36 342 430	36 342 430
Myyntituotot	17 998 691	18 788 933	19 090 750	19 119 550	1,8 %	19 119 550	19 119 550
Maksutuotot	3 928 110	4 055 700	4 018 250	4 015 650	-1,0 %	4 015 650	4 015 650
Tuet ja avustukset	1 299 399	1 165 429	1 121 380	1 121 380	-3,8 %	1 121 380	1 121 380
Muut toimintatuotot	11 018 554	11 421 887	11 980 850	12 050 850	5,5 %	12 085 850	12 085 850
Toimintakulut	-141 257 853	-145 015 144	-148 844 770	-149 396 360	3,0 %	-151 917 860	-154 618 810
Henkilöstökulut	-43 707 655	-45 384 064	-45 574 660	-45 397 220	0,0 %	-46 286 120	-47 241 000
Palkat ja palkkiot	-31 766 608	-33 043 254	-33 463 160	-33 329 880	0,9 %	-34 055 990	-34 835 990
Eläkekulut	-9 719 430	-10 076 320	-10 173 440	-10 134 650	0,6 %	-10 255 180	-10 384 660
Muut henkilösivukulut	-2 221 616	-2 264 490	-1 938 060	-1 932 690	-14,7 %	-1 974 950	-2 020 350
Palvelujen ostot	-81 757 836	-82 888 977	-85 487 280	-86 129 220	3,9 %	-87 756 820	-89 502 890
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 856 189	-4 647 011	-4 947 400	-4 947 400	6,5 %	-4 947 400	-4 947 400
Avustukset	-3 242 723	-3 643 040	-3 863 040	-3 923 040	7,7 %	-3 893 040	-3 893 040
Muut toimintakulut	-7 693 450	-8 452 052	-8 972 390	-8 999 480	6,5 %	-9 034 480	-9 034 480
Vuokrat	-6 389 890	-6 829 979	-7 027 580	-7 027 580	2,9 %	-7 027 580	-7 027 580
Muut toimintakulut	-1 303 560	-1 622 073	-1 944 810	-1 971 900	21,6 %	-2 006 900	-2 006 900
Toimintakate	-107 013 099	-109 583 195	-112 633 540	-113 088 930	3,2 %	-115 575 430	-118 276 380
Verotulot	67 304 416	69 100 000	70 949 000	71 675 130	3,7 %	73 639 000	76 161 000
Valtionosuudet	42 005 941	43 351 220	44 425 150	44 425 150	2,5 %	45 413 650	46 219 950
Rahoitustuotot ja -kulut	1 479 399	1 962 184	2 204 500	2 304 500	17,4 %	2 182 000	2 159 500
Korkotuotot	204 875	170 000	175 800	175 800	3,4 %	175 800	175 800
Muut rahoitustuotot	2 900 608	2 973 984	3 192 630	3 292 630	10,7 %	3 192 630	3 192 630
Korkokulut	-585 182	-762 500	-702 500	-702 500	-7,9 %	-725 000	-747 500
Muut rahoituskulut	-1 040 902	-419 300	-461 430	-461 430	10,0 %	-461 430	-461 430
Vuosikate	3 776 657	4 830 209	4 945 110	5 315 850	10,1 %	5 659 220	6 264 070
Poistot ja arvonalentumiset	-4 635 000	-5 201 532	-5 682 560	-5 682 560	9,2 %	-6 024 560	-6 433 000
Tilikauden tulos	-858 343	-371 323	-737 450	-366 710	-1,2 %	-365 340	-168 930
Poistoeron muutos	387 745	-922 900	-220 000	-220 000	-76,2 %	380 000	346 000
Rahastojen muutos	62 079	1 300 000	600 000	600 000	-53,8 %	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-408 519	5 777	-357 450	13 290	130,1 %	14 660	177 070

TULOSLASKELMA

Yleistä

Iisalmen kaupungin tuloslaskelmaan sisältyvät kaupungin tuotot ja kulut pois lukien vesilaitoksen vastaavat erät.

Vesilaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena, joten sen tuotot ja kulut eivät sisälly tuloslaskelmaan. Vesilaitoksen talousarvio esitetään kaupungin talousarvion liitteenä.

Tuloslaskelmien erien sitovuus

Tuloslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuottojen ja -kulujen erotus
- satunnaiset tuotot ja kulut
- poistoeron muutos
- varausten muutos
- rahastojen muutos

Toimintatuotot

Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuotoista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

Myyntituotot

Myyntituottoja ovat tulot tavaroista ja palveluksista, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset peittävään hintaan. Kunnan liiketoiminnasta suoritteista perimät korvaukset kuitenkin merkitään myyntituottoihin riippumatta siitä, kattavatko ne tuotantokustannukset. Myyntituottoja ovat myös korvaukset suoritteista, jotka kunta on valtion toimeksiannosta tuottanut ja luovuttanut kolmannelle osapuolelle.

Myyntituotot ovat 19,1 milj. euroa.

Merkittävimmät myyntituotot ovat seuraavat: muut suoritteiden myyntituotot 4,2 milj. euroa, lomituspalvelukorvaukset 13,6 milj. euroa (korvaus Melalta) ja yhteistoimintakorvaukset 0,8 milj. euroa.

Maksutuotot

Maksutuottoja ovat asiakasmaksut ja muut maksut niistä tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan ja joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyn mukaan.

Maksutuotot ovat 4,0 milj. euroa.

Merkittävimmät maksutuotot ovat lomituspalvelumaksut 1,6 milj. euroa, hoitopäivämaksut 1,1 milj. euroa ja pääsymaksut 0,6 milj. euroa.

Tuet ja avustukset

Tuloslaskelmaan merkitään omaksi ryhmäkseen tuet, avustukset ja muut tulonsiirrot valtiolta, EU:lta ja muilta yhteisöiltä silloin kun tuki tai avustus ei ole kunnan suoritteidensa perusteella saatu korvaus eikä investoinnin rahoitusosuus.

Tuet ja avustukset 1,1 milj. euroa. Tästä EU-tuet 0,3 milj. euroa.

Muut toimintatuotot

Muihin tuottoihin sisältyvät muut kuin edellä mainitut säännöllisesti kertyvät toimintatuotot (esim. pysäköintivirhemaksut, elatustukimaksut). Tässä kohdassa esitetään myös olennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot. Muihin toimintatuottoihin sisältyvät myös vuokratuotot.

Muut toimintatuotot yhteensä 12,1 milj. euroa. Tästä vuokrat 10,6 milj. euroa, myyntivoitot 0,54 milj. euroa ja pysäköintivirhemaksut 0,14 milj. euroa

Vuokratuotot (10,6 milj. euroa) jakaantuvat seuraavasti:

asuntojen ja rakennusten vuokrat	9,5 milj. euroa
maa- ja vesialueiden sekä tonttien vuokrat	1,1 milj. euroa
yht.	10,6 milj. euroa

Toimintatuotot yhteensä

Kaupungin toimintatuotot ovat 36,3 milj. euroa (v. 2012 35,4 milj. euroa).

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksen alaiset palkat, palkkiot ja korvaukset sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilöstösivukulut. Henkilöstösivukuluista vähennetään kunnan saamat henkilöstökorvaukset.

Henkilöstökulut ovat 45,4 milj. euroa

- palkat ja palkkiot	33,3 milj. euroa
- eläkekulut	10,1 milj. euroa
- muut henkilösivukulut	1,9 milj. euroa

Henkilöstökorvaukset (tulo) ovat yhteensä 0,33 milj. euroa, joka summa on vähennetty henkilöstökuluista.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot sisältävät sekä suoraan kuntalaiselle ostetut palvelut että palvelut, joita kunta käyttää omassa palvelutuotannossaan.

Kaupungin palvelujen ostot ovat 86,1 milj. euroa, josta merkittävin erä on asiakaspalvelujen osto kuntayhtymiltä 68,2 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Kuluerään aineet, tarvikkeet ja tavarat sisällytetään näiden hyödykkeiden tilikauden aikaiset suoriteperusteiset ostot.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat 4,9 milj. euroa, josta merkittävimmät erät ovat lämmön osto 1,4 milj. euroa, sähkön osto 1,3 milj. euroa ja elintarvikkeet 0,7 milj. euroa.

Avustukset

Avustukset sisältävät sekä kotitalouksille että yhteisöille maksetut tuet ja avustukset.

Avustukset ovat 3,9 milj. euroa. Merkittävimmät erät ovat lasten kotihoidon tuki 1,2 milj. euroa, avustukset yhteisöille 0,97 milj. euroa ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä 0,9 milj. euroa. Yksityisen hoidon tuki 0,4 milj. euroa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin sisältyvät muut kuin edellä eri kululajeille kohdistettavat kulut. Muihin kuluihin sisältyvät mm. vuokratulot, kunnan maksamat välittömät ja välilliset verot, luottotappiot ja olennaiset käyttöomaisuuden myyntitappiot.

Muut toimintakulut yhteensä 9,0 milj. euroa.

Vuokratulot (7,0 milj. euroa) jakaantuvat seuraavasti:

rakennusten vuokrat	6,8 milj. euroa
alueiden vuokrat	0,2 milj. euroa

Vuokrasummasta 6,5 milj. euroa on kaupungin eri hallintokuntien tilahallinnolle maksamia vuokria.

Toimintakulut yhteensä

Kaupungin toimintakulut ovat 149,4 milj. euroa (v. 2012 145,0 milj. euroa). Toimintakulujen lisäys 3,0 %.

Toimintakate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Kaupungin toimintakate on – 113,08 milj. euroa (v. 2012 -109,6 milj. euroa).

Verotulot

Verotulokohtaan kirjataan kunnan tulovero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero ja koiravero. Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi kuitenkin siten, että tilinpäätöksen laatimisaikana verohallinnon ilmoittamien kuukausittaisten jako-osuuksien muutoksista aiheutuvat ja aikaisemmille tilikausille kohdistuvat oikaisut otetaan huomioon.

Verottajan 8.10.2012 ennakkotiedon mukaan vuoden 2011 verotuksessa maksuun pantavan kunnallisveron määrä oli 58,5 milj. euroa (muutos +4,4 %) ja yhteisöveron määrä 5,1 milj. euroa (muutos +3,4 %).

Verotulot on arvioitu vuoden 2013 talousarvioon alla olevan laskelman mukaisesti. Laskelmasta ilmenee tilinpäätöksen vuoden 2011 toteuma, vuoden 2012 varsinaisen

talousarvion verotuloarvio sekä Kuntaliiton verotuloarvio vuodelle 2012, Kuntaliiton verotuloarvio v. 2013 ja kaupungin talousarvion verotuloarvio v. 2013.

Verotuloarvio v. 2013

Vakituisen asunnon veroperustetta nostettu kaupungin TAE sarakkeella 0,4 % -> 0,55 %. Muutoin entisten veroperusteiden mukaisesti:

	TP2011	TA2012	Kuntaliiton ennuste 2012	Kuntaliiton ennuste 2013	Kaupungin TAE 2013
Kunnallisvero	57,6	59,1	60,8	62,2	62,3
Muutos %		2,7 %	5,6 %	2,3 %	2,6 %
Yhteisövero	5,6	5,7	4,1	4,2	4,3
Muutos %		2,1 %	-26,4 %	3,4 %	4,6 %
Kiinteistövero	4,2	4,3	4,4	4,4	5,0
Muutos %		3,5 %	6,3 %	0,0 %	14,0 %
Yhteensä	67,3	69,1	69,3	70,8	71,7
Muutos %		2,7 %	3,0 %	2,2 %	3,4 %

* v. 2013 lukuja verrattu Kuntaliiton ennusteeseen 10/2012

- efektiivinen veroaste v. 2013 14,04 % ja v. 2012 13,91 %, kun veroprosentti 19,75 %.

Valtuusto vahvistaa kokouksessaan 12.11.2012 veroperusteet vuodelle 2013. Tuloveroprosentin esitetään säilyvän ennallaan 19,75 %:ssa (v. 2012 19,75 %).

Kiinteistöveron tuotto vuoden 2013 talousarvioon on arvioitu seuraavasti (suluissa vuoden 2012 veroperusteet):

vakituinen asunto	0,55 % (0,40 %)
muu kuin vakituinen asunto	0,80 % (0,80 %)
yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10 % (1,10 %)
voimalaitokset	2,85 % (2,85 %)
kiinteistöverolain 13a §:ssä mainitut rakennukset ja maapohja	0,00 % (0,00 %)
rakentamaton rakennuspaikka	3,00 % (3,00 %)

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Suoraan tuloslaskelmaan kirjattavia valtionosuuksia ovat laskennallisen järjestelmän mukaan määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannusten valtionosuudet sekä kuntien yleinen valtionosuus ja harkinnanvarainen rahoitusavustus.

Talousarvioon on valtionosuuksia arvioitu kertyväksi 44,43 milj. euroa.

- peruspalvelujen valtionosuus sis. indeksitarkastuksen 3,0 prosentti
- valtionosuuksia on leikattu v. 2013 23 €/ as. -> Iisalmi -0,5 milj. €
- vanhuspalvelulaista johtuvat kuntien tehtävien laadun ja laajuuden muutokset on huomioitu sekä peruspalvelujen valtionosuuden laskennallisissa perusteissa että valtionosuudessa
- opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden indeksitarkistukset on jäädytetty vuoden 2013 osalta. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus huomioitu v. 2012 suuruusena

Rahoitustuotot

Rahoituksen tuotoista ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

Korkotuotot

Kaupungin korkotuotot ovat yhteensä 176 000 euroa. Tästä antolainojen korot 15 800 euroa, sijoitusten ja talletusten sekä maksuliikennetilien korot 160 000 euroa.

Muut rahoitustuotot

Kaupungin muut rahoitustuotot 3,3 milj. euroa (v. 2012 3,0 milj. euroa). Tämä sisältää mm. tuloutuksen vesilaitokselta 531 000 euroa, osingot ja osuuspääomien korot 720 000 euroa ja peruspääoman korot kuntayhtymiltä 292 000 euroa, tuloutus tilapalvelun käyttöomaisuuden korosta 1 127 830 euroa sekä korkosuojausten rahoitustuotot 65 800 euroa. Sijoitusten tuotot 356 000 euroa.

Rahoituskulut

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot.

Korkokulut

Kaupungin talousarviolainoista maksamat korot 0,70 milj. euroa (v. 2012 0,76 milj. euroa). Muut korkokustannukset 5 000 euroa.

Muut rahoituskulut

Kaupungin muut rahoituskulut 0,46 milj. euroa (mm. korkosuojauksen rahoituskuluihin 0,27 milj. €, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksuihin 0,17 milj. €, konsernitilin korkokuluihin (vesilaitos) 5 000 €).

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Kaupungin rahoitustuottojen ja -kulujen erotus + 2,2 milj. euroa (v. 2012 +2,0 milj. euroa).

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotantotekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tuotot ja kulut.

Satunnaisten tuottojen ja kulujen siirtämisellä vuosikatteen jälkeen taataan vuosikatteen vertailtavuus eri vuosien ja eri kuntayksiköiden kesken.

Kaupungin vuosikate on +5,3 milj. euroa ja käyttöomaisuuden poistot 5,7 milj. euroa.

Poistot

Poistoina ilmoitetaan poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Poistojen kohdassa esitetään myös käyttöomaisuuden poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen poisto.

Poistettavan käyttöomaisuuden myynnistä aiheutuneet epäolennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot merkitään poistojen oikaisuina poistoihin, ellei niitä ole merkitty muiksi toimintatuotoiksi tai -kuluiksi eikä satunnaisiksi eriksi.

Kaupungin suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 5,7 milj. euroa.

Poistot jakaantuvat seuraavasti:

Muut pitkävaikutteiset menot	0,2 milj. euroa
Rakennukset	2,2 milj. euroa
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2,6 milj. euroa
Koneet ja kalusto sekä muut	0,7 milj. euroa
Yhteensä	5,7 milj. euroa

Kaupungin poistolaskelmassa on vuoden 2013 investointikohteista huomioitu neljännes vuoden poisto niistä hankkeista, joiden on arvioitu valmistuvan vuonna 2013.

Arvonalentumiset

Arvonalentumiseksi merkitään kunnan talousarviossa ja tilinpäätöksessä pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden, ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen sekä käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien sekä aineettomien hyödykkeiden, joista ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja, arvonalentumiset. Ne esitetään tuloslaskelmassa poistojen ja arvonalentumisten ryhmässä erikseen erässä "arvonalentumiset".

Kaupungin vuoden 2013 talousarvio ei sisällä arvonalentumisia.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ovat sellaiset tulot ja menot, jotka perustuvat kunnan tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin.

Vuoden 2013 talousarvio ei sisällä satunnaisia tuottoja tai kuluja.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää muuhun vapaaseen omaan pääomaan. Alijäämäistä tilikauden tulosta voidaan vastaavasti kattaa varauksista tai rahastoista tehtävillä siirroilla tuloslaskelmaan.

Varausten ja rahastojen lisäyksiä ei pääsääntöisesti voi tehdä alijäämäisestä tuloksesta. Poikkeuksen saattaa muodostaa tilanne, jossa kunnalla on erillisenä kirjanpitoyksikkönä toimiva liikelaitos ja jolle on siirretty toimivaltaa investointivarausten tekemiseen ylijäämäisestä tuloksesta. Siinä tapauksessa, että kunnan kokonais-

tulos on alijäämäinen, joudutaan tilinpäätöksen yhteydessä päättämään, onko tilinpäätökseen esitetty varaus, kuten esimerkiksi liikelaitosten investointivaraus, kunnan kokonaistalouden kannalta perusteltua tehdä ja onko varauksen tekeminen siinä tilanteessa hyvän kirjanpitotavan mukaista.

Kaupungin vuoden 2013 tilikauden tulos on – 0,37 milj. euroa.

Poistoeron muutos

Investointivarauksen käyttö investointien hankintamenojen kattamiseen kirjataan varauksen tuloutuksena tuloslaskelmaan. Tuloutusta kumoamaan tuloslaskelmaan merkitään varauksen käyttöä vastaava poisto. Mikäli em. tavoin kirjattu kokonaispoisto on suunnitelmapoistoa suurempi, merkitään erotus poistoeron lisäykseksi tuloslaskelmaan. Ts. investointivarauksen käyttö merkitsee investointivarauksen muuttamista "poistoero-varaukseksi", jota seuraavina tilikausina tuloutetaan enintään tilikauden suunnitelmapoiston verran.

Investointivarausta vastaavalla tavalla voidaan käsitellä investointi- ja kehittämisrahaston käyttö investointimenojen kattamiseen.

Poistoeron muutos -220 000 euroa.

Varausten muutos

Kaupungin vuoden 2013 talousarvio ei sisällä investointivarausten muutoksia.

Rahastojen muutos

Investointi- ja kehittämisrahastosta tuloutetaan Soinlahden teollisuusalueen kunnallistekniiikan rahoittamiseen 600 000 €.

Tilikauden yli-/alijäämä

Talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä on 0,01 milj. euroa.

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2012-2015/TULOSLASKELMA

	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	34 244 754	35 431 949	36 307 430	36 342 430	36 342 430
Toimintakulut	-141 257 853	-145 015 144	-149 396 360	-151 917 860	-154 618 810
Toimintakate	-107 013 099	-109 583 195	-113 088 930	-115 575 430	-118 276 380
Verotulot	67 304 416	69 100 000	71 675 130	73 639 000	76 161 000
Valtionosuudet	42 005 941	43 351 220	44 425 150	45 413 650	46 219 950
Rahoitustuotot ja -kulut	1 479 399	1 962 184	2 304 500	2 182 000	2 159 500
Korkotuotot	204 875	170 000	175 800	175 800	175 800
Muut rahoitustuotot	2 900 608	2 973 984	3 292 630	3 192 630	3 192 630
Korkokulut	-585 182	-762 500	-702 500	-725 000	-747 500
Muut rahoituskulut	-1 040 902	-419 300	-461 430	-461 430	-461 430
Vuosikate	3 776 657	4 830 209	5 315 850	5 659 220	6 264 070
Poistot ja arvon alentumiset	-4 635 000	-5 201 532	-5 682 560	-6 024 560	-6 433 000
Tilikauden tulos	-858 343	-371 323	-366 710	-365 340	-168 930
Poistoeron muutos	387 745	-922 900	-220 000	380 000	346 000
Rahastojen muutos	62 079	1 300 000	600 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-408 519	5 777	13 290	14 660	177 070

	TA2013	TS2014	TS2015	Yhteensä
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	
KAUPUNKI YLI-/ALIJÄÄMÄ	13	15	177	205
VESILAITOS YLI-/ALIJÄÄMÄ	2	3	-2	3
YHTEENSÄ	15	17	175	208
Eläköityminen			185	348
YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	15	202
			202	523
				741

TALOUSSUUNNITELMA V. 2013 – 2015/ TULOSLASKELMA

Kuntalaki 65 §. Talousarvio ja –suunnitelma. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnittelukausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, talous-suunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpide-ohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamis-kautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Yleistä

- Taloussuunnitelma on laadittu kattamaan v. 2013 – 2015 eli kolme vuotta, joista v. 2013 on talousarviovuosi
- Taloussuunnitelma on laadittu v. 2013 rahanarvossa eli inflaatiota ei ole huomioitu
- Taloussuunnitelmavuosien 2014 – 2015 pohjana on vuoden 2013 talousarvioehdotuksen toimintatuotot/ -kulut
- Suunnitelmavuosille 2014 – 2015 on laskettu 2 prosentin suuruinen yleinen palkan korotusvaraus
- Henkilöstösäästöistä on laadittu erillinen henkilöstösuunnitelma, jonka pohjana on henkilöstön Kevan laskennallinen eläköitymislista
- Taloussuunnitelman laadinnassa on hyödynnetty valtakunnallisen peruspalveluohjelman v. 2012 – 2015 ennusteita kuntatalouden kehityksestä
- Talouden tasapainotuksessa on mukana Iisalmen Vesi –liikelaitos

Toimintatuotot

Toimintatuotoissa ei tapahdu suunnitelmakaudella oleellisia muutoksia.

Toimintakulut

- SOTE kuntayhtymän maksuosuuksiin laskettu 2,5 % kasvu/ vuosi. Tällöin maksuosuudet ovat v. 2014 69,8 milj. euroa, v. 2015 71,5 milj. euroa
- Henkilöstömenojen sopeutus huomioitu erillisen henkilöstösuunnitelman mukaisesti
- Muilta osin toimintamenoissa ei tapahdu oleellisia muutoksia

Verotulot

Verotuloarvion perusteet

- v. 2013 tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien taso
- Yhteisöveron määräaikainen jako-osuuden 5 prosenttiyksikön korotus jatkuu vuosina 2013- 2015
- Verotulot arvioitu v. 2014 – 2015 Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan
- Verotulot: v. 2014 73,6 milj. euroa, v. 2015 76,2 milj. euroa

Valtionosuudet

- Valtionosuudet: v. 2014 45,4 milj. euroa, v. 2015 46,2 milj. euroa, kasvu **2 %/** vuosi.

Korkotuotot/ -kulut

- Korkokulujen laskentaperusteena marraskuun 2012 korkotaso
- Suunnitelmakaudella korkokustannukset kasvavat lainapääomien kasvaessa
- Sijoitustuottojen arvioitu olevan v. 2014 – 2015 0,5 milj. euroa/ vuosi

Poistot

Suunnitelmakaudella poistot kasvavat johtuen korkeasta investointitasosta. Poistot: v. 2014 6,0 milj. euroa ja v. 2015 6,4 milj. euroa.

Rahastojen muutos

Suunnitelmakaudelle 2014 – 2015 ei ole laskettu rahastotuloutuksia. Rahastotuloutukset ratkaistaan kunkin vuoden talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Tilikauden yli-/ alijäämä

Tilikauden ylijäämä v. 2014 **0,01** milj. euroa, 2015 **0,18** milj. euroa.

Eläköityminen

Yhteenveto täyttämättömien vakanssien eurovaikutuksista v. 2014 - 2015

Palvelukeskus	2014	2015
Hallintopalvelukeskus	82 118	197 671
Sivistyspalvelukeskus	31 787	50 012
Vapaa-aikapalvelukeskus	0	0
Tekninen keskus	72 846	109 270
YHTEENSÄ	186 751	356 953

Taulukko laadittu vuoden 2013 rahan arvossa.

Pohjana Kevan listaus laskennallisista eläkkeellejääntiajankohdista.

Sisäisin tehtäväjärjestelyin hoidettavista vapautuvista tehtävistä laskettu saatavan säästöä 60 %.

Ulkoistettavista tehtävistä ei ole merkitty saatavan säästöä.

Luvut ovat kumulatiivisia.

Arviossa ei ole huomioitu mahdollisia tulevia organisaatiomuutoksia.

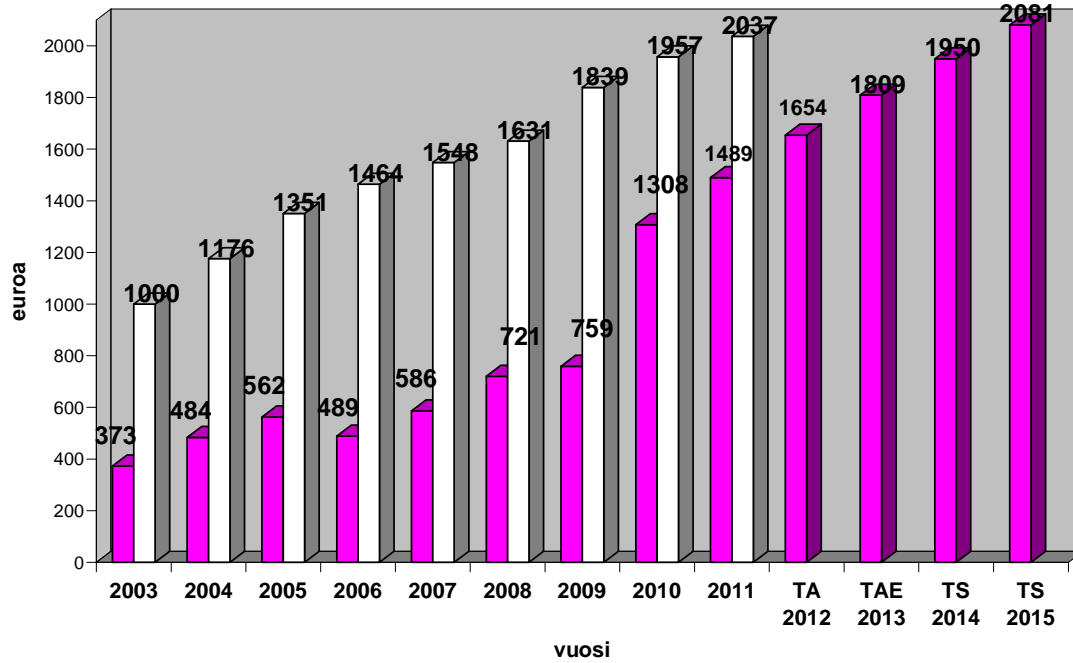
Taloudensuunnitelmaan sisältyvät keskeiset riskit

- SOTE-menojen kasvu
- Valtio lisää kuntien velvoitteita suunnitelmakaudella
- Kaupungin omilla päätöksillä laajennetaan menoja lisääviä toimintoja
- Valtion veroratkaisut (esim. verovähennysten korotukset)
- Valtion päätökset valtionosuuteen liittyen
- Korkotason oleellinen nousu

RAHOITUS- OSA

Lainamäärä euroa/asukas v. 2003 - 2015

ei sis. vesilaitosta

**Rahoituslaskelma €
Iisalmen kaupunki**

	TP2011	TA2012	TA2013
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 776 657	4 830 209	5 315 850
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-462 185	-340 000	-564 200
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-9 335 033	-9 551 000	-9 318 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 766 356	1 099 000	300 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	538 368	440 000	664 200
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 715 838	-3 521 791	-3 602 150
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-15 779	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	117 745	131 600	123 779
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 200 000	8 000 000	8 300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 518 255	-3 945 000	-4 865 974
Lyhytaikaisten lainojen muutos	453 030	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	85 692	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-1 192 957	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 969 579	0	0
Rahoituksen rahavirta	5 099 055	4 186 600	3 557 805
Rahavarojen muutos	1 383 217	664 809	-44 345
Kassavarat 31.12	20 545 904	0	0
Kassavarat 1.1	-19 162 687	0	0
Rahavarojen muutos	1 383 217	0	0

RAHOITUSLASKELMA

Tarkoitus ja rakenne

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 65 §:n mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalous- ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassa-virralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Kunnan rahoituslaskelma esitetään ns. kassavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirrat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoitustoiminnan nettokassavirta. Sitä varten rahoitustoiminnan kassavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan kassavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua kassavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostoveloilla vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoitustoiminnan nettokassavirtalaskelmassa.

Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin.

Sitovuus

Rahoituslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- antolainasaamisten vähennys
- antolainasaamisten lisäys
- pitkäaikaisten lainojen vähennys
- pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tulorahoitus

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen.

Vuosikate saattaa sisältää eriä, jotka vaikuttavat muiden rahoituslaskelman tietojen laskemiseen. Rahoituslaskelman selkeyden vuoksi vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä "Tulorahoituksen korjauserät". Korjauseriä ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

Satunnaiset erät esitetään tuloslaskelman mukaisina. Myös satunnaisissa erissä esitetyt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot esitetään rivillä "Tulorahoituksen korjauserät". Näiden korjausten jälkeen investointien ryhmässä esitettävät käyttöomaisuuden myyntitulot esitetään myyntihintojen mukaisina.

Suunnitelmapoistojen oikaisuina kirjatut myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloihin, eikä niitä oikaista rahoituslaskelmassa.

Lisäksi rahoituslaskelman tulorahoitusta joudutaan oikaisemaan tuloslaskelmaan mahdollisesti kirjatulla pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä. Vastaavasti pakollisten varausten käyttö menojen ja menetysten maksamiseen oikaistaan vähentämällä tulorahoitusta rahoituslaskelmassa.

Pakollisten varausten lisäykset ja vähennykset netotetaan ja esitetään osana vuosikatteen korjauseriä tai satunnaisissa erissä, mikäli pakollisten varausten muutokset on merkitty satunnaisiin kuluihin.

Kaupungin vuosikate on + 5,3 milj. euroa.

Satunnaiset erät: Kaupungin tuloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia eriä.

Tulorahoituksen korjauserät: Oikaistu tuloslaskelmaosaan sisältyvät myyntivoitot 0,56 milj. €

Investoinnit

Investoinneilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään bruttomääräisinä.

Rahoituslaskelman investoinnit -nimikkeen alla esitetään myös pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset myyntitulot.

Investoinnit ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnit sekä rahoitusosuudet investointeihin esitetään rahoituslaskelmassa suoriteperusteisena. Investointimenona esitetään rahoituslaskelmassa myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden ennakkomaksut käsitellään kuten investoinnit.

Kaupungin investoinnit ovat 9,3 milj. euroa, rahoitusosuudet investointimenoihin 0,3 milj. euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituotot 0,6 milj. euroa.

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa erikseen.

Antolainojen lisäystä ei sisälly talousarvioon.

Kaupungin antolainojen vähennys 0,12 milj. euroa.

Lainakannan muutokset

Kaupunki ottaa uutta talousarviolainaa 8,3 milj. euroa ja maksaa takaisin talousarviolainoja 4,9 milj. eurolla. Lainakannan lisäys siten 3,4 milj. euroa.

Kassavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirran ja rahoitustoiminnan nettokassavirran yhdistäminen osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen.

Kaupungin kassavarojen vähennys on 0,06 milj. euroa.

TALOUSSUUNNITELMA V. 2013 – 2015/ RAHOITUSLASKELMA
(ei sis. vesilaitosta)
Rahoituslaskelma €
Iisalmen kaupunki

	TP2011	TA2012	TAE2013	TS2014	TS2015
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 776 657	4 830 209	5 315 850	5 659 220	6 264 070
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauuserät	-462 185	-340 000	-564 200	-564 200	-564 200
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 335 033	-9 551 000	-9 318 000	-10 863 000	-10 721 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 766 356	1 099 000	300 000	1 436 000	590 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	538 368	440 000	664 200	664 200	664 200
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 715 837	-3 521 791	-3 602 150	-3 667 780	-3 766 930
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-15 779	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	117 745	131 600	123 779	282 641	108 330
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 200 000	8 000 000	8 300 000	8 800 000	9 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 518 255	-3 945 000	-4 865 974	-5 685 974	-6 600 974
Lyhytaikaisten lainojen muutos	453 030	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	85 692	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-1 192 957	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 969 579	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	5 099 055	4 186 600	3 557 805	3 396 667	3 007 356
Rahavarojen muutos	1 383 218	664 809	-44 345	-271 113	-759 574
Kassavarat 31.12	20 545 904	0	0	0	0
Kassavarat 1.1	-19 162 687	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	1 383 217	0	0	0	0

Vuosikate

- Vuosikate tulee rahoituslaskelmaan suoraan tuloslaskelmasta.

Investoinnit

- Investointimenoissa huomioitu erillisen investointiohjelman mukaiset investointimenot/ -tulot.
- v. 2013 investoinnit (brutto) 9,3 milj. euroa, v. 2014 10,9 milj. euroa, v. 2015 10,7 milj. euroa

Antolainojen muutokset

- Kohdassa huomioitu kaupungin myöntämien antolainojen takaisinmaksu.

Lainakannan muutokset

- Kohdassa huomioitu kaupungin lainojen takaisinmaksu ja lainanotto v. 2013 - 2015. Uutta lainaa otetaan v. 2013 8,3 milj. euroa ja v. 2014 8,8 milj. € ja v. 2015 9,5 milj. euroa. Vanhoja lainoja maksetaan pois v. 2013 4,9 milj. euroa, v. 2014 5,7 milj. euroa, v. 2015 6,6 milj. euroa.
- Lainamäärä v. 2013 lopussa 40,1 milj. euroa eli 1 809 €/ asukas ja **v. 2015 lopussa 46,1 milj. € eli 2 081 €/ asukas**, kasvua 272 €/as. eli 15 prosenttia.

Rahavarojen muutos

- Rahavarojen muutos v. 2013 -67 825 euroa, v. 2014 -0,2 milj. euroa, v. 2015 0,8 milj. euroa.

-LIKELAITOS

LIITE

Sisällysluettelo

1. Vuoden 2013 talousarvion yleisperustelut
 - 1.1. Kunnallinen liikelaitos
 - 1.2. Kunnallisen liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma
 - 1.3. Liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapaino
 - 1.4. Talousarvion rakenne
 - 1.5. Talousarvion sitovuustaso
 - 1.6. Meno- ja tulolajit
 - 1.7. Poistot
 - 1.8. Lainanotto
 - 1.9. Taloussuunnitelma 2013-2015
 - 1.10. Vuoden 2013 talousarvion pääpiirteitä
2. Käyttötalousosa
 - 2.1. Tuotot ja kulut toiminnoittain, sitovuus
 - 2.2. Talousarvion perustelut
 - 2.2.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet
 - 2.2.2. Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet
 - 2.2.3. Taloussuunnitelma 2014 – 2015
3. Tuloslaskelmaosa
 - 3.1. Tuloslaskelma
 - 3.2. Tuloslaskelma 2013 - 2015
 - 3.3. Tuloslaskelman perustelut
4. Rahoitusosa
 - 4.1 Rahoituslaskelma
 - 4.2 Rahoituslaskelman perustelut
5. Investointiosa
 - 5.1 Investointisuunnitelma 2013 - 2016
6. Tavoitteet
 - 6.1. Määrätavoitteet
 - 6.2. Toiminnalliset tavoitteet
 - 6.3. Laadulliset tavoitteet
 - 6.4. Taloudelliset tavoitteet
 - 6.5. Henkilöstö
7. Liitteet
 - 7.1. Sitovat tunnusluvut kaupungin talousarviossa
 - 7.2. Poistosuunnitelma

1. Vuoden 2013 talousarvion yleisperustelut

1.1. Kunnallinen liikelaitos

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisiin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana –liikelaitos.

Vanhat liikelaitokset tuli muuttaa kuntalain mukaisiksi liikelaitoksiksi 31.12.2008 mennessä, mikäli niistä haluttiin käyttää liikelaitos –nimitystä.

Kunnallisella liikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävät määritellään kuntalain 87 c §:ssä sekä johtosäännössä.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksyy liikelaitoksen johtokunta. Liikelaitoksen talousarvio esitetään kunnan talousarvion liitteenä. Valtuusto ohjaa liikelaitoksen toimintaa kunnan talousarviossa asettamallaan tavoitteilla.

Vesilaitoksen liikelaitosasema on vahvistettu vastaamaan muuttuneen lainsäädännön säännöksiä kv:n päätöksellä 22.12.2008.

Iisalmen kaupungin talousarviossa on Iisalmen Vesi -liikelaitokselle hyväksytyt sitovat ja ohjeelliset tavoitteet.

1.2. Kunnallisen liikelaitoksen talousarvo ja –suunnitelma

Lain liikelaitosluvussa on omat säännökset kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta. Kunnan liikelaitoksesta säädetään talousarvion käsittelystä sekä erillisenä suunnitelma-na että liikelaitoksen talousarvion ja –suunnitelman liittämistä kunnan talousarvioon.

Liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma on kunnan talousarvion erillinen osa. Sitä koskevan esityksen valmistelee johtokunta. Valmistelun perustana on valtuuston liikelaitok-selle hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea liikelaitoksen asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit) tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimusta.

Liikelaitoksen talousarvion erillisuus tarkoittaa, ettei liikelaitoksen käyttötalouteen ja investointeihin oteta määrärahaa ja tuloarviota kunnan talousarvioon. Liikelaitosta sitovia eräiä kunnan talousarviossa ovat laissa erikseen määritellyt erät.

Näitä eräiä ovat korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan tuki tai toiminta-avustus kunnalliselle liikelaitokselle, kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitok-sen pääoman palautus kunnalle. Mainittujen erien lisäksi valtuusto voi määrittellä sito-vaksi myös muun erän.

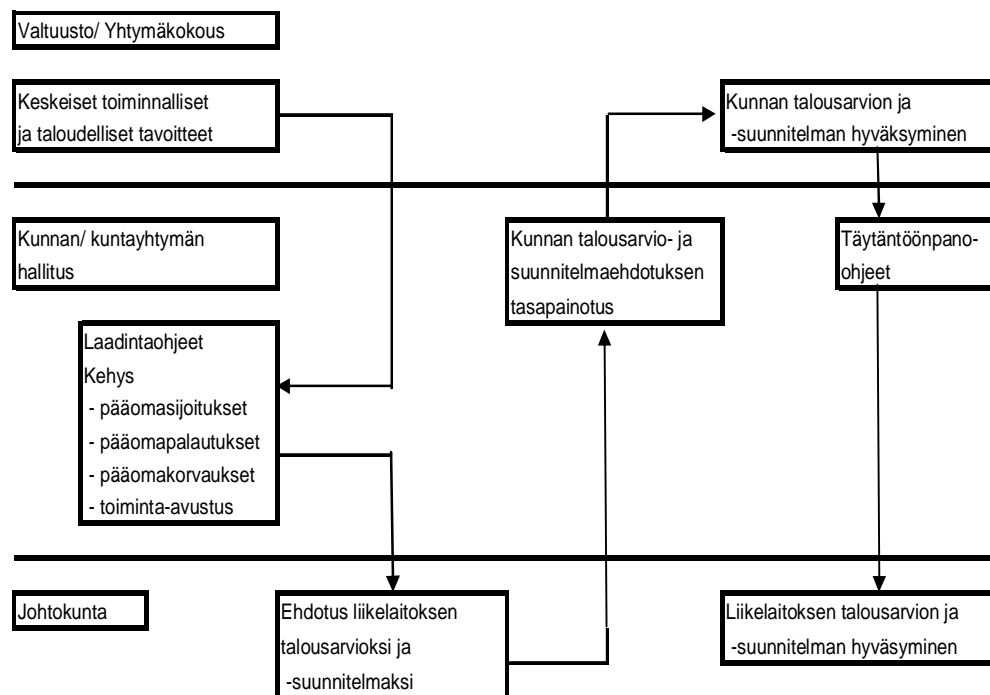
Liikelaitoksen johtokunnan on valmistettava liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma ja esitettävä sen valtuustolle sen esittämässä aikataulussa. Esitys on tehtävä kalenteri-vuosittain vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Lähtökohtana on, että liikelaitoksen taloussuunnittelukausi noudattaa kunnan taloussuunnittelukautta.

Liikelaitoksen talousarviossa noudatetaan samoja talousarvioperiaatteita kuin kunnan talousarviossa. Talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi. Talousarviovuosi on suunnitte-lukauden ensimmäinen vuosi. Menot merkitään talousarvioon suoriteperusteisesti tai sitä vastaavalla tavalla ja tulot merkitään sen vuoden talousarvioon, jolloin niiden saanto on lopullinen.

Liikelaitoksen talousarvioesityksen valmistelu vastaa kunnan muiden tehtävien talousarviovalmistelua. Johtokunnan esitys liitetään osaksi kunnanhallituksen esitystä talousarvioksi ja –suunnitelmaksi valtuustolle. Kunnanhallitus voi esittää muutoksia vain liikelaitosta koskeviin sitoviin eriin kunnan talousarviossa, mutta ei voi esittää muutoksia johtokunnan esitykseen liikelaitoksen talousarvioksi ja –suunnitelmaksi.

Valtuusto voi hyväksyessään kunnan tai kuntayhtymän talousarvion ja –suunnitelman tehdä muutoksia liikelaitosta koskeviin tavoitteisiin tai mainittuihin sitoviin eriin kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa. Johtokunnan on tällöin valmisteltava uudelleen esityksen-sä ottaen huomioon valtuuston tekemät muutokset.

Liikelaitoksen talousarvion ja –suunnitelman laadintaprosessi on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Johtokunta päättää mainittujen talousarvio-osien sitovista tavoitteista ja muista sitovista eristä. Tuloslaskelmaosassa sitovaksi tuloarvioksi asetetaan pääsääntöisesti toiminta-kate. Jos liikelaitoksella on eri tehtäviä, tuloslaskelmaosa eritellään tehtäväkohtaisiin käyttötalousosiin, joiden toimintakate on sitova. Tuloslaskelmaosan rahoitusmenot ja –tuotot voidaan asettaa sitovina joko netto- tai bruttomääräisinä.

Investointiosan menot ja tulot asetetaan sitoviksi pääsääntöisesti bruttomääräisinä.

Rahoitusosassa lainanotto ja antolainausta asetetaan sitovaksi joko brutto- tai nettomääräisenä. Muut rahoitustoiminnan rahavirrat asetetaan sitovaksi nettomääräisinä ellei bruttomääräiseen esittämiseen ole erityistä perustetta.

Yksittäiseen talousarvion menoerään voidaan määräraha tarvittaessa ottaa bruttomääräisenä erityisestä syystä.

Johtokunta voi päättää liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta lopullisesti vasta sen jälkeen, kun liikelaitosta koskevat sitovat erät on hyväksytty kunnan talousarviossa. Johtokunnan päätös seuraavan vuoden talousarviosta on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden loppuun mennessä.

Liikelaitoksen talousarviomuutoksista päättää johtokunta. Liikelaitosta sitovista eristä kunnan talousarviossa päättää valtuusto.

1.3. Liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapaino

Johtokunta vastaa liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapainosta. Tavoitteiden on oltava oikeassa suhteessa käytössä oleviin voimavaroihin. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset liikelaitoksen tehtävien hoitamiseen turvataan.

Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta oman pääoman ehtoisella rahoituksella. Edellä mainitut rahoitusperusteet merkitsevät, ettei toimintaa voi suunnitella siten, että talous muodostuu pitkällä aikavälillä tai pysyvästi alijäämäiseksi.

Kunnan liikelaitoksen talouden tasapainottamisessa ja kertyneen alijäämän kattamisessa noudatetaan soveltuvin osin kuntalain kuntaa koskevia säännöksiä. Tämän mukaan liikelaitoksen, jonka talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena.

Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan.

1.4. Talousarvion rakenne

Talousarvio jakaantuu neljään osaan eli

- käyttötalousosa
- investointiosa
- tuloslaskelmaosa
- rahoitusosa

1.5. Talousarvion sitovuustaso

Käyttötalousosa

Käyttötalouden osalta kaupungin talousarviossa liikelaitosta sitovina erinä ovat liikeliijäämä ja korvaus peruspääomasta.

Talousarvion käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sitovat liikelaitosta tulosaluetasolla (puhdas vesi ja jätevesi) johtokuntaan nähden.

Investointiosa

Talousarviossa sitoviksi määritellyt erät on esitetty investointiosassa.

Talousarvion perustelut

Talousarvion perustelut voidaan jakaa sitoviin ja ohjeellisiin perusteluihin. Sitovista perusteluista voidaan poiketa vain johtokunnan erillispäätöksellä. Ohjeellisten perustelujen tarkoitus on antaa tietoa toiminnan tuloksista ja laajuudesta.

Tavoitteet

Talousarvioon sisältyy kahdenlaisia toiminnallisia tavoitteita: sitovia ja ohjeellisia. Sitovat tavoitteet sitovat liikelaitosta valtuustoon tai johtokuntaan nähden. Ohjeelliset tavoitteet antavat päätöksentekijöille informatiivista tietoa toiminnan tuloksellisuudesta ja laajuudesta. Valtuustoon ja johtokuntaa nähden sitovat tavoitteet on esitetty kohdassa *Tavoitteet*.

Tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon ja johtokuntaan nähden ko. osissa esitetyllä tavalla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset.

Taloussuunnitelman sitovuus

Suunnitelmavuosien 2014 - 2015 määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet ovat ohjeellisia.

1.6. Meno- ja tulolajit

Talousarvion ja kirjanpidon meno- ja tulolajien määrittelyssä noudatetaan Iisalmen kaupungin tilikarttamallin mukaisia meno- ja tulolajeja.

1.7. Poistot

Pysyvien vastaavien hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Iisalmen kaupungilla aktivointirajaksi on määritelty 10 000 euroa eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan vuosi-kuluksi.

1.8. Lainanotto

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista.

1.9. Taloussuunnitelma 2013 - 2015

Taloussuunnitelma v. 2013 - 2015 on tasapainotettu siten, että liikelaitoksen tuloksesta v. 2013 - 2015 ei kerry alijäämää.

1.10 Vuoden 2013 talousarvion pääpiirteitä

Yleistä

Talousarvioon sisältyy jäteveden käyttömaksun korotus 1.1.2013 lukien (0,03 €/m³). Talousarvioon sisältyy veden tukkuhinnan korotus 0,02 €/m³. Veden käyttömaksuun

ei

kuitenkaan esitetä korotusta, vaan tukkuhinnan korotuksesta johtunut lisäkustannus katetaan laitoksen sisäisin säästöin.

Talousarviossa on varauduttu 2 %:n suuruisen palkkausmenojen kasvuun.

Toimintatuottojen kasvu on 2,5 % ja toimintakulujen kasvu 2,3 %.

Henkilöstömenot

Palkkausmäärärahat on otettu talousarvioon siten, että 1.6.2012 voimassa olleeseen palkkatasoon on laskettu 2,0 % suuruinen palkkavaraus vuodelle 2013. Lomarahan osuus sisältyy palkkausmenoihin.

Eläkemenoperusteinen KuEL-maksu on budjetoitu Kevan ilmoituksen mukaisena.

Henkilöstöpolitiikassa noudatetaan Iisalmen kaupungin organisaatiossa noudatettavia periaatteita.

Lainoitus

Talousarvioon sisältyy uutta lainanottoa 1,8 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 0,5 milj. euroa.

Investoinnit

Investointien määrä talousarviossa on 2 285 000 euroa. Tästä puhtaan veden investoin-tien osuus on 345 000 euroa ja jäteveden investoinnit 1 940 000 euroa. Suurin yksittäinen investointi on jälkisuodatuslaitoksen rakentaminen jätevedenpuhdistamolle.

Liittymismaksut

Liittymismaksutuottoja on ennakoitu 150 000 euroa.

2. Käyttötalousosa

2.1. Tuotot ja kulut toiminnoittain, sitovuus

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot ovat liikelaitosta sitovia johtokuntaan nähden tulosluetasolla seuraavasti:

	TP2011	TA2012	TAE 2013	%
900 Vesilaitos/Puhdasvesi				
Tuotot	2 473 520	2 463 300	2 461 300	0
Kulut	-1 726 318	-1 769 525	-1 828 180	3
Netto	747 202	693 775	633 120	-1
910 Vesilaitos/Jätevesi				
Tuotot	1 974 227	2 290 000	2 410 150	5
Kulut	-1 320 747	-1 538 281	-1 554 490	1
Netto	653 480	751 719	855 660	4
Raportti yhteensä				
<u>Tuotot</u>	4 447 747	4 753 300	4 871 450	3,0
<u>Kulut</u>	-3 047 065	-3 307 806	-3 382 670	2,0
<u>Netto</u>	1 400 682	1 445 494	1 488 780	3,0

2.2 TALOUSARVION 2013 PERUSTELUT

2.2.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Talousarvio 2013

- Vesihuollon turvallisuus
- Jätevedenpuhdistamon toiminnan varmentaminen, puhdistettujen jätevesien jälkisuodatus.
- Selvitetään ja neuvotellaan seudullinen organisaatio.

Taloussuunnitelma 2014 -2015

- Alueellisen vesihuollon kehittäminen
- Vedenjakelutoimintojen eheyttäminen haja-asutusalueilla
- Tehdään jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan edellyttämät välttämättömät tehostamistoimenpiteet
- Uuden jätevesipuhdistamon sijoituspaikan ratkaiseminen ja suunnittelun käynnistäminen
- Toteutetaan haja-asutusalueiden jätevesihuoltoa kv:n määräämillä alueilla

2.2.2. Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet

Sitovat perustelut:

- Sitovat tunnusluvut on esitetty kohdassa 6.Tavoitteet

Ohjeelliset perustelut:

- Ohjeelliset tunnusluvut on esitetty kohdassa 6.Tavoitteet

Talousarvio 2013

Puhdas vesi

- Vesitaksoja tarkistetaan jos valtiovallan toimista tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia. Ylä-Savon Vesi Oy:n ilmoittama raakaveden hinnan korotus 1.1.2013 (0,02 e/m³) katetaan vesilaitostoiminnan sisäisellä tehostamisella
- Valmistettavaan tuotemäärään nähden veden myynti elintarviketeollisuudelle on aleneva tuotannon valmistusprosesseissa tapahtuvien muutosten takia
- Henkilöstöä koulutetaan varautumaan tulevaisuuden haasteisiin ja mm. v.2012 valmistuneen riskikartoituksen ja vesilaitoksen valmiussuunnitelman edellyttämiin vesihuollon riskien ja poikkeustilanteiden vesihuollon varmentamisiin
- Vesijohtoverkoston ja sen varusteiden inventointi-, peruskorjaus- ja uusimistyötä jatketaan, päätavoitteena verkoston hukaveden osuuden saamiseksi alle 10 %
- Toimintaohjeistusta (laatu järjestelmää) ja verkoston seurantajärjestelmää (Key Aqua) kehitetään entistä enemmän ennakoivan huollon, verkostotiedon tallennuksen, sekä ympäristönäkökohdat ja poikkeusolosuhteet huomioivaksi
- Yhteistyömahdollisuuksia ympäristökuntien (Ylä-Savon Vesi Oy:n alueella olevat laitokset) vesilaitosten kanssa kartoitetaan eri toimintojen osalta

Jätevesi

- Jätevesitaksoja tarkistetaan palveluiden ja tuotantotarvikkeiden kustannustason kohoamisen, sekä uuden ympäristöluvan kiristyneiden lupaehtojen vaatiman jätevedenpuhdistamon toiminnan tehostamisen, prosessimuutosten ja koetoiminnan aiheuttamien lisäkustannusten verran sekä jos valtiovallan toimesta tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia

- Ylä-Savon kuntien jätevesien yhteiskäsittelyselvityksen ja "Ylä-Savon vesistöt kuntoon" hankkeen pohjalta tarkastellaan jätevesien yhteiskäsittelyn eri toimintojen ja haja-asutusalueiden keskitetyn viemäroinnin toteuttamismahdollisuuksia
- Jätevedenpuhdistamon v. 2011 voimaantulleiden kiristyneiden lupaehtojen saavuttaminen vaatii huomattavia investointeja jätevedenpuhdistamolle (jälkisuodatuslaitos)
- Alueellisia puhdistamolietteen käsittelytapoja ja paikkoja tukitaan siten, että nämä olisivat hyvissä ajoin käytettävissä ennen nykyisen käsittelysopimuskauden päättymistä 31.12.2015
- Jätevesiverkoston ja pumppaamoiden inventointia sekä peruskorjaus- ja uusintatyötä jatketaan. Keskeisenä tavoitteena on viemäristön vuotovesimäärien vähentäminen sekä ympäristöhaittojen minimointi. Päätoetuskohteena keskusta-alueen ja Kivirannan suurten runkoviemärien saneeraus
- Kiinteistöjen perus- ja sadevesien erottamiseen jätevesiverkostosta kiinnitetään erityistä huomiota jätevesipuhdistamon kuormituksen vähentämiseksi.
- Jätevedenpuhdistamon kehittämistoimia suunnitellaan v.2009 saadun ympäristöluvan v. 2011 kiristyneiden lupaehtojen mukaisesti
- Toimintaohjeistuksen kehittämisessä huomioidaan vesilaitoksen v.2012 valmistuneen riskikartoituksen ja valmiussuunnitelman 2007 mukaiset toimintaohjeet mm. häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa
- Verkoston rakennetietoa ylläpitoa ja huoltoa palveleva paikkatietojärjestelmän käyttöä tehostetaan v. 2011 hankitun verkostoseurantajärjestelmän (Key Aqua) avulla

2.2.3. Taloussuunnitelma 2014-2015

Puhdas vesi:

- Toimitettavan veden määrää alentaa valmistusprosessien muutokset panimoteollisuudessa ja nykyaikaisten vettä säästävien vesikalusteiden käyttö muilla kuluttajilla
- Yhteistyötoimintojen selvittely ja toteuttaminen Ylä-Savon alueen vesilaitosten kanssa

Jätevesi:

- Ratkaistaan uuden jätevesipuhdistamon sijoituspaikka ja käynnistetään puhdistamon suunnittelu
- Seudullisen organisaation selvittäminen ja toteuttaminen
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamolla tehdään välttämättömät kehittämisohjelman ja uuden ympäristöluvan mukaisia toimia tuloksen pitämiseksi jatkossakin lupaehtojen mukaisina
- Jätevesitaksa tarkistetaan vain niiltä osin kuin talouden tasapainotus edellyttää
- Tehdään Ylä-Savon kuntien vesihuollon yleissuunnitelman 1999-2017 sekä yhteisen jätevesien käsittelyn esiselvityksen mukaisia ratkaisuja, jotka ovat osa myös Iisalmen jätevesihuollon ratkaisuja.

3. Tuloslaskelmaosa

3.1. Tuloslaskelma

	TP2011	TA 2012	Tot. 6.2012	LTK 2013	%
Liikevaihto	4 415 728	4 718 500	2 268 212	4 816 650	2,08 %
Liiketoiminnan muut tuotot	32 019	34 800	15 128	54 800	57,47 %
Materiaalit ja palvelut	-2 173 819	-2 330 670	-1 068 998	-2 397 160	2,85 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 397 264	-1 401 450	-709 297	-1 480 350	5,63 %
Palvelujen ostot	-776 555	-929 220	-359 700	-916 810	-1,34 %
Henkilöstökulut	-738 066	-671 879	-401 558	-649 410	-3,34 %
Palkat ja palkkiot	-525 514	-484 410	-290 305	-464 780	-4,05 %
Eläkekulut	-169 805	-158 614	-90 221	-159 000	0,24 %
Muut henkilösivukulut	-42 747	-28 855	-21 032	-25 630	-11,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	-782 648	-936 270	-413 386	-947 500	1,20 %
Suunnitelman muk. poistot	-782 648	-936 270	-413 386	-947 500	1,20 %
Liiketoiminnan muut kulut	-135 180	-305 257	-71 859	-336 110	10,11 %
Liikeylijäämä (-alijäämä)	618 034	509 224	-327 539	541 280	6,30 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-554 727	-568 089	-275 431	-592 090	4,22 %
Muut rahoitustuotot	6 219	4 200	3 012	3 200	-23,81 %
Muille maksetut korkokulut	-29 946	-41 289	-12 943	-64 290	55,71 %
Korvaus peruspääomasta	-531 000	-531 000	-265 500	-531 000	0,00 %
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	63 307	-58 865	-52 108	-50 810	-13,68 %
Poistoeron muutos	69 900	50 000	25 000	-257 000	-614,00 %
Vapaaeht. varausten muutos				310 000	
Tilikauden ylijäämä (alij.)	133207	-8 865	77 108	2 190	-124,70 %

3.2. Tuloslaskelma 2013-2015

	TP2011	TA2012	Tot. 6.2012	LTK 2013	TS2014	TS 2015
Liikevaihto	4415728	4718500	2268212	4816650	4958650	5094700
Liiketoiminnan muut tuotot	32019	34800	15128	54800	54800	54800
Materiaalit ja palvelut	-2173819	-2330670	-1068998	-2397160	-2397160	-2397160
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1397264	-1401450	-709297	-1480350	-1480350	-1480350
Palvelujen ostot	-776555	-929220	-359700	-916810	-916810	-916810
Henkilöstökulut	-738066	-671879	-401558	-649410	-665320	-681720
Palkat ja palkkiot	-525514	-484410	-290305	-464780	-477780	-491180
Eläkekulut	-169805	-158614	-90221	-159000	-161160	-163380
Muut henkilösivukulut	-42747	-28855	-21032	-25630	-26380	-27160
Poistot ja arvonalentumiset	-782648	-936270	-413386	-947500	-1059500	-1060000
Suunnitelman muk. poistot	-782648	-936270	-413386	-947500	-1059500	-1060000
Liiketoiminnan muut kulut	-135180	-305257	-71859	-336100	-336100	-336100
Liikeylijäämä (-alijäämä)	618034	509224	327539	541280	555370	674520
Rahoitustuotot ja -kulut	-554727	-568089	-275431	-592090	-674090	-761050
Korkotuotot	6219	4200	3012	3200	3200	3200
Muille maksetut korkokulut	-29946	-41289	-12943	-64290	-146290	-233250
Korvaus peruspääomasta	-531000	-531000	-265500	-531000	-531000	-531000
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	63307	-58865	52108	-50810	-118720	-86530
Poistoeron muutos	69900	50000	25000	-257000	121500	84130
Vapaaeht.varausten muutos	0	0	0	310000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	133207	-8865	77108	2190	2780	-2400

3.3. Tuloslaskelman perustelut

Liikevaihto

Liikevaihtoon luetaan liikelaitoksen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Liikevaihtoon sisällytetään sekä kaupungin ulkopuolisilta että kaupungin muilta toimintayksiköiltä saadut myyntitulot. Myyntitulot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti tuotoiksi sen tilikauden tilinpäätöksessä, jonka aikana suorite on luovutettu.

Liikevaihto on 4,8 milj. euroa, josta veden perus- ja käyttömaksut ovat 2,2 milj. euroa ja jäteveden perus- ja käyttömaksut 2,4 milj. euroa. Liikevaihdon kasvu on 2,1 %.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin luetaan tulot, joilla on yhteyttä liikelaitoksen suorite-tuotantoon kuulumatta kuitenkaan siihen. Ne on ansaittu tavanomaisen liiketoiminnan puitteissa, mutta ovat liikelaitokselle merkitykseltään toissijaisia.

Kulut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Kohtaan sisältyy suurimpana eränä Ylä-Savon Vesi Oy:ltä ostettu vesi n. 0,99 milj. euroa sekä mm. energiakulut ja vesilaitoskemikaalien hankinta. Aineet ja tarvikkeet yhteensä 1,5 milj. euroa.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoihin sisältyy liikelaitoksen suoritetuotantaan varten ostamia palveluja, niin kaupungin muilta toimintayksiköiltä kuin kaupungin organisaation ulkopuolelta kuten esim. asiantuntijapalvelut, atk-palvelut, siivous, alueiden sekä koneiden ja laitteiden kunnossapito yhteensä 0,9 milj. euroa.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksenalaiset palkat, palkkiot ja korvaukset sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilöstösivukulut. Henkilöstökuluista vähennetään saadut henkilöstökorvaukset.

Henkilöstökulut yhteensä 0,65 milj. euroa, josta
-palkat ja palkkiot 0,46 milj. euroa
-eläkekulut 0,16 milj. euroa
-muut henkilöstökulut 0,03 milj. euroa

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoina ilmoitetaan poistot pysyvistä vastaavista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Poistojen kohdalla esitetään myös poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen lisäpoisto.

Poistot yhteensä 0,95 milj. euroa. Puhdas vesi –toiminnon poistot ovat 0,23 milj. euroa ja jätevesi –toiminnon 0,72 milj. euroa.

Poistojen laskennan perusteena käytetään liitteenä nro 2 olevaa Iisalmen kaupungin poistosuunnitelmaa.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan mm. vuokrat ja välilliset verot.

Vuosien 2013 - 2015 tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa kuluissa ovat myös sivutoiminnan (puhdas vesi) kulut. Kirjanpidossa kulut kirjautuvat ao. menolajeille.

Toimintakulut yhteensä

Toimintakulut yhteensä ilman poistoja ovat 3,4 milj. euroa. Kasvu 2,3 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Muihin rahoitustuottoihin luetaan mm. kaupungin ja liikelaitoksen väliseltä yhdystililtä saadut korot.

Muille maksetut korkokulut sisältävät rahoituslaitoksilta otettujen lainojen korot. Koroista puhtaan veden osuus on n. 1 700 euroa ja jäteveden n. 62 600 euroa.

Liikelaitoksen kaupungille maksama korvaus peruspääomalle merkitään rahoituskuluihin erillisenä eränä.

Korvaus peruspääomasta

Korvaus peruspääomasta on samansuuruinen kuin v. 2012. Sen suuruus 0,53 milj. euroa (puhdas vesi 0,40 milj. euroa, jätevesi 0,13 milj. euroa).

Poistoeron muutos

Investointivarauksen käyttö pysyvien vastaavien hankintamenon kattamiseen kirjataan varauksen tuloutuksena tuloslaskelmaan. Tuloutusta kumoamaan tuloslaskelmaan merkitään varauksen käyttöä vastaava poisto (poistoeron lisäys). Investointivarauksen käyttö merkitsee siis investointivarauksen muuttamista ”poistoerovaraukseksi”, jota seuraavina tilikausina tuloutetaan enintään tilikauden suunnitelma-poiston verran (poistoeron vähennys).

Varausten muutos ja poistoeron muutos (vähennys) kohdistuu kokonaisuudessaan jätevesi-toimintoon.

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Liikelaitoksen tulos poistoerokirjausten jälkeen. Talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä on n. 2 190 euroa (puhdas vesi 670 euroa ylijäämäinen ja jätevesi 1 520 euroa ylijäämäinen).

4. Rahoitusosa**4.1. Rahoituslaskelma**

	Tp2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	618,0	509,2	541,3	555,4	674,5
Poistot	728,6	936,3	947,5	1059,5	1060,0
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-554,7</u>	<u>-568,0</u>	<u>-592,1</u>	<u>-674,1</u>	<u>-761,1</u>
	846,0	877,5	896,7	940,8	973,4
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-872,1	-2118,0	-2285,0	-5365,0	-4865,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
	-872,1	-2118,0	-2285,0	-5365,0	-4865,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-26,2	-1240,5	-1388,3	-4424,2	-3891,6
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	700,0	1550,0	1800,0	5000,0	5000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-274,0	-344,0	-494,0	-524,0	-1024,0
Yhteensä	426,0	1206,0	1306,0	4476,0	3976,0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	-452,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Saamisten muutos muilta	-77,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos muilta	-131,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-26,2	1206,0	1306,0	4476,0	3976,0
Rahavarojen muutos	0,0	-34,5	-82,3	51,8	84,4

4.2. Rahoituslaskelman perustelut

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan miten alijäämäinen nettokassavirta on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma esitetään ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä *Toiminnan rahavirta, Investointien rahavirta ja Rahoituksen rahavirta*.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu tuloslaskelman eristä *Liikelylijäämä(-alijäämä)*, *Poistot sekä Rahoitustuotot ja -kulut*.

Toiminnan rahavirta ilmoittaa sen, kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta jää investointeihin ja lainojen hoitoon.

Investointien rahavirta

Investointimenoilla tarkoitetaan varojen käyttöä pysyviin vastaaviin aktivoituihin hyödykkeisiin tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmasa bruttomääräisenä. Investointimenona esitetään myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla.

Investointimenot ovat yhteensä n. 2,3 milj. euroa.

Liittymismaksut

Liittymismaksutuotot ovat 0,15 milj. euroa.

Lainakannan muutokset

Tässä esitetään pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset. Uutta lainaa arvioidaan otettavan 1,8 milj. euroa ja lainoja lyhennetään 0,5 milj. euroa.

Maksuvalmiuden muutokset

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien velkojen muutokset.

Rahavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan rahavirran, investointien rahavirran sekä lainakannan ja maksuvalmiudenmuutosten yhdistäminen osoittaa kassavarojen muutoksen. Kassavarojen vähennys on n. 0,1 milj. euroa.

5. Investointiosa

TA

5.1. INVESTOINTISUUNNITELMA 2013-2016 (1000 euroa)

	2012	2013	2014	2015	2016
Puhdas vesi					
Vedenjakelu					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus, menot	300	300	300	300	300
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	30	30	30	30	30
Vesimittarit	15	15	15	15	15
Koneet ja kalusto yhteensä	45	45	45	45	45
Vedenjakelu kulut	345	345	345	345	345
Jätevesi					
Viemäriverkosto					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus	100	100	100	100	100
Jäte- ja hulevesiviemäriverk. rakent. ja peruskorjaus					
Verkoston rakentaminen ja peruskorjaus, menot	700	700	700	700	700
Viemäriverkosto kulut	800	800	800	800	800
Jäteveden puhdistus					
Ylä-Savon jätevesien käsittelysuunnitelma					
Kulut	20	20	0	0	0
Valtionosuus	0	0	0	0	0
Netto	20	20	0	0	0
Jäteveden puhdistamo					
Vuohiniemen puhdistamo, toiminnan tehostaminen	200	200	200	200	200
jälkisuodatuslaitos jv. puhdistamolle	800	850			
Uuden puhdistamon/Vuohiniemen 2-saneerausvaiheen suunnittelu		50			
Uuden puhdistamon/Vuohiniemen 2-saneerausvaiheen rakentaminen			4000	3500	500
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	20	20	20	20	20
Jäteveden puhdistus yhteensä	1040	1140	4220	3720	720
Jätevesi kulut	1840	1940	5020	4520	1520
YHTEENSÄ					
Kulut	2185	2285	5365	4865	1865
Netto	2185	2285	5365	4865	1865

Tavoitteet/sitovuus

Sitovat erät:

Kaupungin talousarviossa sitova erä

2185 2285 5365 4865 1865

Johtokunnan asettamat sitovat erät:

Investoinnit/puhdas vesi

345 345 345 345 345

Investoinnit/jätevesi

1840 1940 5020 4520 1520

6.Tavoitteet

	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
--	--------	--------	--------	--------	--------

6.1. Määrätavoitteet

6.1.1 Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

Puhdas vesi:

Verkkoon pumpattu
(ostettu)vesimäärä,
1000 m³

	1814	1800	1830	1850	1870
--	------	------	-------------	------	------

Jätevesi:

Vastanotettu jätevesi-
määrä, 1000 m³

	1810	2000	2000	2000	2000
--	------	------	-------------	------	------

6.1.2. Johtokunnan asettavat ohjeelliset tavoitteet

Puhdas vesi:

Vesijohtoverkoston
pituus, km

	228	249	250	252	254
--	-----	-----	------------	-----	-----

Myyty vesimäärä, 1000m³

	1613	1720	1710	1750	1770
--	------	------	-------------	------	------

Liittymien lukumäärä

	4753	4800	4800	4820	4840
--	------	------	-------------	------	------

Jätevesi.

Viemäriverkoston

pituus, km

	238	246	247	248	249
--	-----	-----	------------	-----	-----

Jv.-pumppaamoiden lkm

	54	57	57	58	59
--	----	----	-----------	----	----

Laskutettu jätevesimäärä,
1000 m³

	1460	1600	1615	1630	1645
--	------	------	-------------	------	------

6.2. Toiminnalliset tavoitteet

6.2.1. Kaupungin talousarviossa liikelaitosta sitovat tavoitteet

- Kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perustella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna

6.2.2. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

- Puhtaan veden vuotovesien osuus kokonaisvesimäärästä 10-15 %
- Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus pidetään alle 30 %:n

6.2.3. Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS2015
<u>Puhdas vesi:</u>					
Mittaamattoman veden (vuotovesien) osuus kok.vesimäärästä, %	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
<u>Jätevesi:</u>					
Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0

6.2.4. Johtokunnan asettamat ohjeelliset tavoitteet

<u>Puhdas vesi:</u>					
Puhtaan veden hinta, €/m ³ (sis.alv)	1,48	1,48	1,48	1,50	1,50
<u>Jätevesi:</u>					
Jäteveden hinta, €/m ³ (sis.alv)	1,59	1,69	1,72	1,78	1,85

6.3. Laadulliset tavoitteet

6.3.1. Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

- Liittyjille toimitettava talousvesi täyttää talousvesiasetuksen 461/2000 mukaiset vaatimukset ja tavoitteet
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon puhdistustulos lupaehtojen edellyttämällä tasolla

6.3.2. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

- Kuluttajille ei tule ennakoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä
- Jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset, hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/v

6.4. Taloudelliset tavoitteet

6.4.1. Johtokunnan asettamat tavoitteet

Sitovat tavoitteet

Toimintakate, puhdas vesi (1000€)	747,2	694,0	633,1	651,4	635,8
Toimintakate, jätevesi (1000€)	653,5	751,7	855,7	963,5	1 098,7
Investoinnit/ Puhdasvesi (brutto)	298635	345 000	345 000	345 000	345 000
Investoinnit/ Jätevesi (brutto)	573493	1 173 000	1 940 000	5 020 000	4 520 000

Ohjeelliset tavoitteet

Toimintakate % puhdas vesi	30,2	28,2	25,7	26,1	25,5
Toimintatuotot €/as puhdas vesi	520,00	513,00	512,77	517,74	515,76
Kustannukset €/m3 puhdas vesi	1,26	1,26	1,30	1,28	1,28
Tuloutus €/myyty m3 puhdas vesi	0,24	0,23	0,23	0,23	0,23
Toimintakate % jätevesi	33,1	32,8	35,5	38,2	41,4
Kustannukset €/m3 jätevesi	1,01	1,07	1,08	1,12	1,16
Tuloutus €/myyty m3 jätevesi	0,09	0,08	0,08	0,08	0,08

6.4.2. Tavoitteet kaupungin talousarviossa

Sitovat tavoitteet

Liikelylijäämä	618 034	509 224	541 280	555 370	674 520
Korvaus peruspääomasta	531 000	531 000	531 000	531 000	531 000
Kokonaisinvestoinnit (brutto)	872 128	2 118 000	2 285 000	5 365 000	4 865 000

Ohjeelliset tavoitteet

Liikevaihto	4 415 728	4 718 500	4 816 650	4 958 650	5 094 700
Lainojen muutos	+426 000	+1 206 000	+1 306 000	+ 4 476 000	+ 3 976 000

6.5. Henkilöstö

6.5.1. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

	TP2011	TA2012	TA2013	TS2014	TS 2015
- Henkilöstön määrä:					
Vakinainen henkilöstö	18	17	16	16	16

6.5.2. Johtokunnan asettamat ohjeelliset tavoitteet

- Henkilöstömäärää sopeutetaan vastaamaan laitoksen tarpeita
- Ostopalveluiden käyttöä pyritään tehostamaan palvelutarjonnan rajoissa

7. Liitteet

7.1. Tunnusluvut kaupungin talousarviossa

Sitovat tunnusluvut

- tuloutus/ korvaus peruspääomasta 531 000 €
- liikeylijäämä 541 280 €
- kokonaisinvestoinnit (brutto) 2 285 000 €
- taksat
- jäteveden käyttömaksun korotus 0,03 €/m³ 1.1.2013
- kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskiarvon alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna

Ohjeelliset tunnusluvut

- liikevaihto 4 816 650 €
- lainojen muutos + 1 306 000 €
- henkilöstö 31.12.2012 16
- puhtaan veden vuotovesien osuus kok.vesimäärästä 10-15 %
- vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus alle 30%
- kuluttajille ei tule ennakoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä
- jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset ja hoidosta johtuvat reklamaatiot alle 5 kpl/ v.

7.2. Poistosuunnitelma

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset (Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset (Palloiluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % *
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % *
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto-asetat, ulkovalaistusl.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		
Sähkö, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	

*) Muutos 1.1.2008 alkaen (KV 17.12.2007 § 143)